Deanu gielda – Tana kommune

KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2019-2035

PLANBESKRIVELSE MED
SAMLET KONSEKVENSUTREDNING OG
RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSER

Nasjonal arealplanID: 20252013002

Dato for vedtak i kommunestyret:

Plannavn	**KOMMUNEPLANENS AREALDEL**
Nasjonal arealplanID	20252013002
Arkivsak ID	2012/2274
Formål/Hensikt	Kommuneplanens arealdel skal bidra til en planmessig arealutnyttelse i samsvar med målsettinger i kommuneplanens samfunnsdel. Nye utbyggingsområder er utlagt og konsekvensutredet for best mulig å ta hensyn til interesser som berører bruken av arealene i kommunen.
Planavgrensning	Hele kommunens areal, med unntak av arealene i kommunedelplan for sentrum og arealene i eksisterende detaljreguleringsplaner.
Sammendrag	Det legges ut: • 2 nye områder til bebyggelse og anlegg. Det foreslås at disse to områdene detaljreguleres før de tas i bruk. • 2 nye boligområder uten krav om detaljregulering før utbygging. 1 boligområde i kommunedelplan for sentrum foreslås unntatt krav om detaljregulering før utbygging. • 39 nye områder for fritidsboliger, hvorav krav om detaljregulering for 9 av disse samt krav om detaljregulering for utvidelse av 2 hyttefelt. • 2 nye områder til offentlig og privat tjenesteyting. Disse foreslås regulert før de kan tas i bruk. • 3 områder for bobil-/caravanvogn parkering uten krav om detaljregulering. • 5 massetak for bygder uten krav om detaljregulering. • 7 områder for næringsbebyggelse. 6 foreslås unntatt krav om detaljregulering før utbygging. • 3 elveforbygninger med krav om godkjenning fra NVE. • 3 nye veier, omlegging av isvei samt utskifting av bruer. Alle uten krav om detaljregulering. • 1 gang-/sykkelvei med krav om detaljregulering. • 3 parkeringsplasser uten krav om detaljregulering. • 3 bygdelagshytter. Innføring av hensynsoner for ulike risiko- og sårbarhetsforhold samt for båndlegging av områder i henhold til lover.
Framdriftsplan	Varsel om planoppstart: 21.02.2013 Vedtatt planprogram: 20.06.2013 Førstegangsbehandling i FSK: 20.06.2019 Høring og offentlig ettersyn: 28.06.2019-11.08.2019 Egengodkjenning av plan:
Planlegger	Frans Eriksen 46400271 Lars Smeland, kartansvarlig 46400268

INNHOLD

1. INNLEDNING 6

1.1 KOMMUNEPLANEN 6
1.1.2 Kommuneplanens arealdel 6

2. SAMFUNNSUTVIKLING OG AREALBEHOV 7

2.1 SENTRALE UTFORDRINGER 7
2.2 KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 8
2.2.1 Hovedmål og visjon i kommuneplanens samfunnsdel 2012-2023 8
2.2.2 Hovedmålsettingen for kommuneplanens arealdel for Tana kommune er: 8
2.3 BOSETTINGSMØNSTER 8
2.3.1 Sosial infrastruktur 10
2.4 LANDBRUK 11
2.5 REINDRIFT 12
2.6 NÆRINGSAREALER 12
2.7 UTMARK OG FRILUFTSLIV 13
2.8 NATURMANGFOLD 14
2.9 SJØOMRÅDER OG VASSDRAG 15

3. PLANFORSLAGET 17

3.1 OMRÅDER FOR BEBYGGELSE OG ANLEGG 17
3.1.1 Bebyggelse og anlegg (BA) 17
3.1.2 Boligbebyggelse (B) 18
3.1.3 Fritidsbebyggelse (BFR) 18
3.1.4 Offentlig og privat tjenesteyting (BOP) 19
3.1.5 Fritids- og turistformål (BFT) 19
3.1.6 Råstoffutvinning (BRU) 20
3.1.7 Næringsbebyggelse (BN) 20
3.1.8 Idrettsanlegg (BIA) 21
3.1.9 Uteoppholdsareal (BUT) 21
3.1.10 Andre typer bebyggelse og anlegg (BAB) 21
3.2. SAMFERDSELSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR 22
3.2.1 Veier (SV) 22
3.2.2 Lufthavn (SL) 22
3.2.3 Parkering (SPA) 22
3.2.4 Teknisk infrastruktur 22
3.3 GRØNNSTRUKTUR 23
3.3.1 Naturområde (GN) 23
3.3.2 Turdrag (GTD) 23
3.4 LANDBRUKS-, NATUR- OG FRILUFTSFORMÅL SAMT REINDRIFT (LNFR) 23
3.4.1 Meahcci/markaområde 23
3.4.2 Landbruksområder (L) 23
3.4.3 LNFR-areal for spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse mv (LS-områder) 24
3.4.4 Spredt boligbebyggelse (LSB-områder) 24
3.4.5 Spredt fritidsbebyggelse (LSF-områder) 24
3.4.6 Gammer 24
3.4.7 Bygdelagshytter 25
3.4.8 Spredt næringsbebyggelse 25
3.4.9 Friluftsliv 25
3.5 BRUK OG VERN AV SJØ OG VASSDRAG MED TILHØRENDE STRANDSONE 26
3.5.1 Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone 26
3.5.2 Farled 27
3.5.3 Fjordfiske 27
3.5.4 Akvakultur 27
3.5.5 Drikkevann 27
3.5.6 Friluftsområde i sjø og vassdrag 27

3.6. HENSYNSSONER 28
3.6.1 Sikrings-, støy- og faresoner 28
3.6.2 Særlig hensyn til landbruk, reindrift, mineralressurser, friluftsliv, grønnstruktur, landskap eller bevaring av natur- eller kulturmiljø 29
3.6.3 Båndleggingsområder 30
3.6.4 Videreføring av reguleringsplaner 30
3.7 FELLES BESTEMMELSER 31
3.7.1 Unntak fra plankrav 31
3.7.2 Krav til løsninger for utbyggingsområder 31
3.7.3 Parkering 31
3.7.4 Rekkefølgekrav på utbygging 31
3.7.5 Byggegrenser, utbyggingsvolum og funksjonskrav m.m. 32
3.7.6 Barn og unges interesser 33
3.7.7 Folkehelse 34
3.7.8 Tilgjengelighet for alle/universell utforming (UU) 35
3.7.9 Estetikk, miljøkvalitet, natur, landskap og grønnstruktur 35
3.7.10 Bevaring av eksisterende bygninger og annet kulturmiljø 36
3.7.11 Krav til nye eller endring av reguleringsplaner 37

4. PLANENS KONSEKVENSER 38

4.1 UTREDNINGSMETODE 38
4.2 KONSEKVENSUTREDNING AV ENKELTOMRÅDER 38
4.2.1 Null-alternativet 39
4.3 SAMLET KONSEKVENSUTREDNING AV PLANFORSLAGET ETTER AREALFORMÅL 40
4.3.1 Områder for bebyggelse og anlegg 40
4.3.2 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur 40
4.3.3 Grønnstruktur 41
4.3.4 LNFR-areal for spredt bolig- fritids- eller næringsbebyggelse (LS) 41
4.3.5 Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone 41
4.4 SAMLET KONSEKVENSUTREDNING ETTER UTREDNINGSTEMA 42
4.4.1 Barn og unges oppvekstvilkår 44
4.4.2 Friluftsliv og rekreasjon, folkehelse og allmenne interesser 44
4.4.3 Samisk natur- og kulturgrunnlag 45
4.4.4 Verdiskaping og næringsutvikling 48
4.4.5 Landskap, kulturmiljø og kulturminner 49
4.4.6 Naturmangfold 51
4.4.7 Vassdrag 51
4.4.8 Kystsonen og tilhørende landarealer 53
4.5 SAMLET NY AREALBRUK 54

5. RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE 55

5.1 UTREDNINGSTEMA OG KUNNSKAPSGRUNNLAG 56
5.1.2 Sjekkliste for vurdering av risikoforhold 57
5.2 RISIKO OG SÅRBARHETSFORHOLD I PLANFORSLAGET 58
5.2.1 Fare for skred og ras 59
5.2.2 Fare for flom og erosjon 60
5.2.3 Radon og elektromagnetisk stråling 62
5.2.4 Støy og støv 63
5.2.5 Klimaendringer og ekstremvær 64
5.2.6 Byggegrunn 64
5.2.7 Ulykkesrisiko 65
5.3 VURDERING AV RISIKO 66

6. PLANPROSESS OG MEDVIRKNING 68

6.1 ORGANISERING 68
6.2 PROSESS OG MEDVIRKNING 68
6.2.1 Prosessen vist med flytdiagram 69

7. LOVGRUNNLAG OG RAMMEBETINGELSER 72

7.1 LOVGRUNNLAG 72
7.2 FORVENTNINGER TIL KOMMUNAL PLANLEGGING 72
7.2.1 Nasjonale forventninger til kommunal planlegging 72
7.2.3 Vurdering av planforslaget i forhold til Sametingets planveileder 76
7.2.4 Grenseoverskridende virkning 79

1. INNLEDNING

1.1 Kommuneplanen

Plan- og bygningsloven pålegger kommunene å utarbeide en samlet kommuneplan. Kommuneplanen skal: «*ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen*». Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn. Kommuneplanen består av kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel samt handlingsdel.

Kommuneplanens samfunnsdel skal "ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon". Samfunnsdelen skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer og revideres årlig. Økonomiplanen kan inngå i handlingsdelen. Det kan utarbeides kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder med handlingsdel.
Sammen med økonomiplanen er kommuneplanen kommunens øverste plan- og styringsdokument. Figuren under viser hvilke plandokument som inngår i en samlet kommuneplan. Forholdet til økonomiplanen er også skissert.

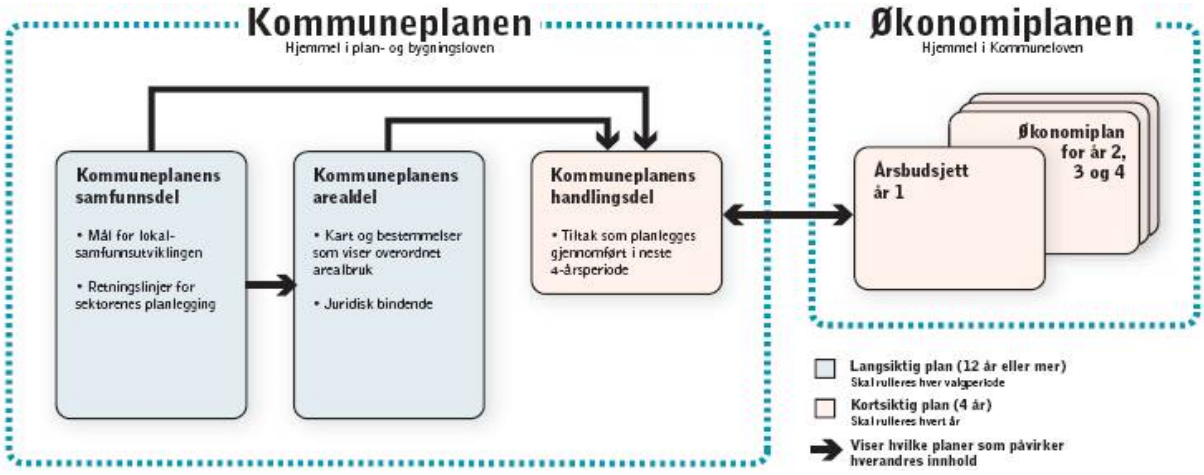

1.1.2 Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel bygger på kommuneplanens samfunnsdel og er et virkemiddel for å sikre at arealbruken i kommunen bidrar til å nå målene som er fastsatt i samfunnsdelen. Kommuneplanens arealdel består av plankart, bestemmelser og planbeskrivelse. Plankartet og planbestemmelsene er arealdelens juridisk bindende dokumenter.

Kommuneplanens arealdel gjelder hele kommunen og viser sammenhengen mellom samfunnsutvikling og arealbruk. Planen angir hovedtrekkene i arealdisponeringen og gir rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene.

Arealdelen legger de viktigste føringene for nye eller endring av eksisterende reguleringsplaner. Planbestemmelsene danner også direkte grunnlag for byggetillatelser.

2. SAMFUNNSUTVIKLING OG AREALBEHOV

2.1 Sentrale utfordringer

Utdrag fra kommunens planstrategi 2017-2020:

Befolkningsutvikling

- Den største utfordring er å få unge til å etablere seg i kommunen.
- Få innvandrere integrert, kvalifisert for og deltakende i arbeidslivet.
- Opprettholde skoletilbud i distriktene ved fortsatt reduksjon av antall barn og unge under 16 år.
- Det forventes økt press på arealene ved kommunesenteret.

Arbeids- og næringsliv

- Økt verdiskaping fra fiskerinæringen lokalt.
- Flere antall nyetableringer.
- Flere offentlige arbeidsplasser og høykompetansearbeidsplasser i kommunen

Folkehelse

- Arbeide for å utjevne sosiale helseforskjeller som rettes særlig mot utdanningsnivå.
- Livsstilssykdommer som overvekt/fedme og diabetes. Bidra til sunnere kosthold og økt fysisk aktivitet i hele befolkningen.
- Arbeide for god vannkvalitet i hele kommunen.

Klima

- Utslippene i Norge øker. Det er en stor utfordring å kunne bidra til å oppfylle Norges forpliktelse om reduksjon i klimagassutslippene.
- Framtidige klimaendringer kan medføre utfordringer for arealbruken i kommunen, og må derfor tas hensyn til ved all langsiktig planlegging.

Samisk samfunnsliv

For reindriftsnæringene er en bedre beskyttelse av beiteområdene mot inngrep og skadelige forstyrrelser en sentral utfordring. Likeledes er det viktig å få til en reduksjon i ulike årsaker til tap av reinsdyr på beite. For fremtidens reindrift er kartlegging av driftsmessige konsekvenser av en klimaendring viktig. I forhold til det øvrige samfunn er det en utfordring å bedre forståelsen for reindriftens kulturelle særpreg og behov.

2.2 Kommuneplanens samfunnsdel

2.2.1 Hovedmål og visjon i kommuneplanens samfunnsdel 2012-2023

Et samfunn hvor alle kan leve det "gode liv" gjennom trygge omgivelser, gode arbeidsplasser, kulturelt mangfold, sterk Tana identitet, et sunt liv og natur i økologisk balanse.

2.2.2 Hovedmålsettingen for kommuneplanens arealdel for Tana kommune er:

«å ha en arealforvaltning som sikrer en langsiktig, bærekraftig areal- og ressursforvaltning som dekker dagens areal- og ressursbehov uten å redusere muligheten for å dekke framtidige generasjoners areal- og ressursbehov. En sentral utfordring er å ta hensyn til klimaendringer herunder økt fare for flom, mer nedbør, ras el. i all arealbruk».

Retningslinjer for arealforvaltning:

- *Sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringer og samfunnsliv.*
- *Fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet.*
- *Tilrettelegge for verdiskaping og næringsutvikling.*
- *Sikre og ivareta naturmiljøene og -kvalitetene i Tanavassdraget og urørte naturområder, ut fra deres egenverdi, og som grunnlag for trivselen og velværet til befolkningen. Sikre at befolkningen får tilgang til Tanaelva eller andre tradisjonelle og viktige natur- og utmarksområder*
- *Sikre at det biologiske mangfoldet i kommunen opprettholdes. Områder med særlig verdifullt naturtype eller preg av urørthet skal bevares. Unngå inngrep i områder som er tilnærmet fri for tyngre tekniske inngrep. Motorisert ferdsel skal begrenses i områder med arter av dyreliv på "rødlista".*
- *Sikre og ivareta kulturlandskapet i elvedalen. Ta vare på den kulturelle egenarten i bosettingsmønsteret, slik at folk får bo der de har røttene sine.*
- *Legge til rette for god forming av bygde omgivelser, gode bomiljøer og gode oppvekst- og levekår i alle deler av kommunen. Synliggjøre barn og unges interesser i areal- og plansaker.*
- *Sikre utviklingsmuligheter til både sentrumsområdene og distriktene.*
- *Forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur og ta konsekvenser av mulige klimaendringer i alle plan- og byggesaker.*

2.3 Bosettingsmønster

Befolkningstallet har holdt seg rundt 2 900 personer de siste fem årene. De siste 10 årene viser fødselstallene en liten synkende tendens og antall døde har i gjennomsnitt steget noe. Det har gitt noe større fødselsunderskudd. Samtidig har det i perioden vært en økt tilflytting til kommunen. Denne økningen har skjedd etter 2009. Den økte tilflyttingen har kompensert for fødselsunderskudd og gitt et folketall litt i overkant av 2 900 innbyggere.

Tana kommune har en spredt bosetning. Tre av fire innbyggere (75 %) bor utenfor kommunesenteret. Omtrent 45 % bor utenfor sentrumsområdet: Tana bru, Østre-Seida og

Skiippagurra. Skiippagurra og Østre-Seida ligger i en kjøreavstand på 5-10 minutter fra kommunesenteret.

Den spredte bosettingen i kommunen gjenspeiler mangfoldet i nyttiggjørelse av naturressurser. Tradisjoner og kultur knyttet til reindrift, fjordfiske, jordbruk og laksefiske i elva kombinert med høsting av fisk, vilt og bær har tidligere vært avgjørende for valg av bosted i kommunen. Befolkningens kultur og levesett er historisk nært knyttet til tilstedeværelse i naturen og bruk av naturressursene. De naturressursene som kommunen besitter er viktig og kan benyttes til å skape nye arbeidsplasser som kan bidra til å opprettholde og øke folketallet i kommunen.

Det er forskjeller i befolkningsutviklingene i de ulike grunnkretsene i kommunen. Bosettingsmønsteret er blitt mer sentralisert de siste 40 årene. De mest perifere grunnkretser har hatt flytteunderskudd ved at det har vært flere som har flyttet ut enn inn. Grunnkretsene Østre-Seida og Skiippagurra som ligger nært kommunesenteret, har hatt befolkningsøkning etter etablering av kommunesenteret Tana bru.

Det finnes unntak fra det generelle sentraliseringsmønsteret. Bonakas/Langnes har hatt størst befolkningsvekst siden 2010 i forhold til folketallet (+ 20 %). Økningen har kommet etter fire tiår med befolkningsnedgang. Folketallet opprettholdes også mer stabilt i gamle Polmak kommune enn i gamle Tana kommune. I grunnkretsene til gamle Polmak kommune er det også en klart overvekt av de som har samisk som morsmål.

	1960	1970	1980	1990	2000	2010	2018
Austertana	400	350	309	275	280	237	193
Birkestrand	229	183	153	133	101	91	74
Østre Seida	283	266	295	373	373	365	378
Vestre Seida	333	295	296	295	321	268	262
Boftsa/Ruostaf.	213	172	163	174	169	181	154
Bonakas/Langnes	381	358	310	238	161	144	184
Smalfjord	177	113	92	70	47	38	25
Vestertana/Torhop	196	158	117	89	59	52	37
Tana bru	2	121	513	499	604	616	753
Skiippagurra	194	184	184	240	279	260	227
Horma/V Skipag.	218	216	216	197	183	218	212
Alleknjarg/Polmak	273	271	271	217	158	147	150
Båteng	168	142	172	188	145	135	130
Sirma	215	208	227	205	186	149	129
Uoppg./Vestvidda	1	26	26	43	8	11	14
Sum	3282	3061	3344	3236	3074	2912	2922

Tabell 1: *Antall innbyggere på grunnkretsnivå.* Kilde: SSB.

Boligbyggingsregnskap for perioden 2002 til 2012 viser at det ble oppført i snitt 8-10 boliger hvert år hvorav nær halvparten (45 %) er ført opp i «Landbruks-, natur- og friluftsområder samt reindriftsområder» (LNFR-områder) og i uregulerte områder. Kun 15 % av byggene i LNFR-områder skjedde i LNFR-områder for spredt boligbygging (LS-områder).

Store utredningskrav for nye områder som avsettes til spredt boligbygging har medført at det i kommuneplanens arealdel fra 2002 er relativt få områder avsatt til spredt bebyggelse. Det har i ettertid medført mye arbeid med delings- og dispensasjonssaker for bolig-/fritidsboliger i spredt bygde områder. Skal det være hensiktsmessig med områder for spredt boligbygging må

området økes vesentlig i forhold til det som har vært tidligere. I forhold til boligbygging, ville en ideell løsning vært en generell sone på hver side av Tanavassdraget til spredt boligbygging. Tana kommune har som målsetting å opprettholde bosettingen i bygdene i kommunen. Planforslaget tar sikte på å få større samsvar mellom plan og faktisk bosettingsmønster og store deler av befolkningens ønsker om å bo spredt i kommunen gjennom å utvide områdene for spredt bolig-, fritidsbolig- og næringsbebyggelse (LS-områder).

2.3.1 Sosial infrastruktur

Skoler og barnehager

Tana kommune har fem kommunale grunnskoler og en privat grunnskole. Austertana oppvekstsenter er lokalisert i Austertana. Oppvekstsenteret har skole, SFO og barnehage. Skolen er 1-7 skole. Boftsa oppvekstsenter er lokalisert i Boftsa. Oppvekstsenteret har skole, SFO og barnehage. Skolen er 1-7 skole. Deanu sámeskuvla (sameskole) er 1-10 skole som ligger i Tana bru. Tana bru skole er 1-10 skole. Sirpmá skuvla er 1-7 skole som er i Sirma. Tana Montessoriskole er en 1-10 skole som er i Søndre Luftjok (Seida).

Det er tilsammen 271 elever i kommunale grunnskoler i Tane kommune. Elevene er fordelt følgende:
- 8 elever på Austertana oppvekstsenter
- 34 elever på Boftsa oppvekstsenter
- 88 elever på Deanu sámeskuvla
- 117 elever på Tanabru skole.
- 5 elever på Sirpmá skuvla

På den private skolen Tana Montessoriskole er rundt 30 elever.

I Tana kommune er det 3 kommunale barnehager og 2 private samiske barnehager. Tana kommune har 100 % barnehagedekning.

Helse- og omsorgstilbud

Kommunens helse- og omsorgstilbud er i dag sentralisert til kommunesenteret. Utenfor kommunesenteret er det hjemmebaserte tjenester som gis.

Bygdelag og forsamlingshus

Bygdelagene gjør en svært viktig jobb for å skape bolyst og trivsel på bygdene i Tana. De tilrettelegger aktiviteter og tar ansvar for oppkjøring og merking av løyper. Bygdelag og forsamlingshusene utgjør en viktig sosial arena for de med tilknytning til bygdene.

Idrettsanlegg

Idrettslagene gjør en meget viktig jobb i forhold til å gi tilbud om aktiviteter som fremmer fysisk aktivitet, spesielt til barn og unge. Kommunen har for tiden omtrent 20 aktive idrettslag/-foreninger i Tana. Undersøkelser viser at barn- og unges aktivitetsnivå i skolehverdagen er høyere enn på fritiden. Det er viktig å arbeide for å medvirke til mer fysisk aktivitet på fritiden.

Kommunen er avhengig av god innsats og samarbeid fra lokale idretts- og bygdelag for å opprettholde et godt tilbud, som for eksempel oppkjøring og merking av løyper. Rundt

skolene og i bygdene er det etablert flere nærmiljøanlegg som er viktig for helse og trivsel og som sosial arena.

Kommuneplanens samfunnsdel 2012-2023. Retningslinjer (strategier) for anleggsutbygging:

Gode oppvekstvilkår for barn og unge: I skolekretsene skal det sikres arealer til anlegg for lek, idrett og friluftsliv som utfordrer barn og unges kreativitet. Det skal tas hensyn til trafikksikkerhet, tilgjengelighet (også for funksjonshemmede), forurensing og støy. Arealene skal ha en solrik beliggenhet, være skjermet mot vind og være opplyst i den mørke årstiden.

Uteområder ved skoler og barnehager: Uteområder ved skoler og barnehager skal være tilrettelagt for variert fysisk aktivitet og læring tilpasset årstidene.

Gi gode forhold for funksjonshemmede: Alle idrettsanlegg og nærmiljøanlegg, som blir finansiert av spillemidlene skal være tilgjengelige for funksjonshemmede. Ved planlegging av lekeplasser må også prinsippet om universell utforming følges. Funksjonshemmede skal gis gode og varierte muligheter for friluftsliv.

Miljøtilpasset anlegg: Ved bygging av anlegg og tilrettelegging av områder for idrett og friluftsliv skal det legges vekt på klimatilpassing, landskapsvern, kulturlandskap, lokal byggeskikk, ENØK og andre miljømessige og estetiske forhold ved anlegget.

2.4 Landbruk

Tana kommune er Finnmarks nest største landbrukskommune med 69 aktive gårdsbruk. Av disse er det 38 med husdyr. Tana kommune klassifiseres som en landbrukskommune da mer enn 10 % av skatteinntektene kommer fra landbruket.

Landbruk er og har vært viktig for at hele kommunen er i tatt i bruk. For å bidra til bosetting i bygdene i Tana er det viktig at kommunen støtter opp om utviklingen av landbruksnæringen. Det er viktig at det er et miljø rundt gården. I områder der det er få gårdbrukere er det større sannsynlighet for nedleggelse. Å skape større lokal videreforedling av matvarer er viktig for å skape nye arbeidsplasser samt for å bidra til å redusere klimagassutslipp. «Passiv» jord bør kunne brukes som tilleggsjord til eksisterende eller ny produksjon.

Tana kommune har som målsetting at kommunen skal være den ledende landbrukskommunen i Finnmark. Kommunen har som mål å bli en foregangskommune i Finnmark for utvikling av produksjon og forbruk av økologiske matvarer. *Retningslinjer (strategier) for å nå målet:*

- Landbruket skal sikres nødvendig og rasjonelt areal for videreutvikling.
- Følge opp de nyetablerte unge bøndene med veiledning innen økonomi og drift.
- Tilrettelegge for natur- og kulturbasert turisme koblet opp med landbruket.
- Satsing på å styrke næringsmiddelindustrien i kommunen
- Jobbe for å fremme lokal småskala matproduksjon i samarbeide mellom utmarksnæringer, primærnæringene og Tana videregående skole.
- Arbeide for at «passiv»-jord blir brukt som tilleggsjord til eksisterende eller ny produksjon.

Et verktøy som kommunene kan bruke er å opprette kjerneområde for landbruk. Med «kjerneområde landbruk» menes de arealene i kommunen som er viktige for to av jordbrukets sentrale samfunnsoppgaver; matproduksjon og opprettholde jordbrukets kulturlandskap.

Kommunens landbruksforvaltning har i planprosessen gjennomgått områdene i kommunen og angitt viktige landbruksområder som vil være kjerneområde for landbruk. I planforslaget finnes det noen områder som tatt med som ny utbyggingsområde i kjerneområde for landbruk på bakgrunn av konsekvensutredning av forslaget.

2.5 Reindrift

Reindriftsnæringen i kommunen utgjør Polmak reinsogn og er organisert i to distrikter (7/8 og 9). Det er 18 familier som lever av reindrift i kommunen. Sysselsettingsmessig utgjør det omtrent 25 årsverk direkte uten ringvirkningene. Reindriftsnæringen skaper ringvirkninger til andre så som slakteri, utstyrsforhandlere og lignende og bidrar til å opprettholde bosetting og aktivitet i kommunen.

Reindriftsretten er en bruksrett av privatrettslig karakter og hviler på sedvane, alders tids bruk, hevd og særlige rettsforhold med hensyn til urfolks rettigheter. Det er ikke omtvistet at samene er et urfolk. Samisk reindrift har et særlig folkerettslig vern.

Reindriften er en av de viktigste bærere av samisk kultur og identitet. Næringen har endret seg på mange områder de siste 50 år. Det gjelder for eksempel boligforhold, driftsforhold og teknologisk utvikling og bruk av tekniske løsninger. De siste 50 årene har også presset på beitearealer økt som følge av utbygging og endret bruk av utmarka.

I retningslinjer i kommuneplanens samfunnsdel 2012-2023 fremgår bla. følgende:

- Arbeide for å sikre arealer i kommunen som grunnlag for fortsatt reindrift.
- Arbeide for redusert motorferdsel i beiteområdene og andre tiltak som kan hindre skadelige forstyrrelser for næringen

2.6 Næringsarealer

Næringslivet består av mange små bedrifter. To av tre bedrifter har bare en ansatt. Næringslivet preges av stabilitet mht. omsetning, lønnsomhet, sysselsetting og det er sjeldent konkurser. Næringslivet i Tana har vært på topp i fylket når det gjelder lønnsomhet i følge NHOs Nærings-NM (naringsnm.nho.no).

Reiselivet er en vekstnæring globalt. Det forventes fortsatt at antall reisende kommer til å øke i årene som kommer som følge av velstandsutvikling, mer fritid, høyere levealder og befolkningsvekst kombinert med enklere, billigere og mer tilgjengelige kommunikasjoner

Målsetting i kommuneplanens samfunnsdel:

«Tana skal være et attraktivt sentrum i Øst-Finnmark for etablering av alle typer næringsvirksomhet»

For å nå målet skal det blant satses på natur- og flerkulturelle ressurser, få fram kulturbaserte reiselivsattraksjoner, bidra til at reiselivsbedrifter får økt innflytelse i utmark for utmarksbaserte reiselivsprodukter, satse på reindrift og fjordfiske, herunder alternativer til tradisjonell fjordfiske.

Næringsstrukturen i Tana tilsier at framtidig vekst innen næringsliv vil være i mer tradisjonelle næringer som krever arealbruk i forhold til rene forretningsmessig privat tjenesteytende næringer. Vekst i tradisjonelle næringer og ønsket om fortsatt vekst tilsier at kommunen bør ha tilgjengelig næringsareal på ulike steder i kommunen

Eksisterende næringsområder på land og akvakulturområder er videreført, samt at det er lagt ut nye næringsarealer i Austertana og Sirma-området. Det har ikke vært tid og ressurser til å vurdere grus- og pukkforekomster, naturstein og mineralressursene i kommunen generelt. Forholdet til grus- og pukkforekomster samt mineralressurser og naturstein er dog vurdert i alle konsekvensutredninger for å unngå at viktige naturressurser blir bygd ned.

2.7 Utmark og friluftsliv

Utmark
Tana har store, fornybare, utmarksressurser over hele kommunen. Disse utgjør selve grunnlaget for den spredte bosettingen med næringer, høstingstradisjon, språk og samfunnsliv. En ivaretakelse og utvikling av høstingstradisjonene vil ha stor betydning for innbyggernes bolyst og økonomi også i fremtiden. Bruk av naturen og naturressursene utgjør en viktig del av Tanaidentiteten. Tana kommune vil at kommunens innbyggere skal kunne drive med tradisjonsbasert utmarkshøsting for å utnytte de fornybare utmarksressursene både for salg, videreforedling og til egen naturalhusholdning.

Meahcci/markaområder er arealer i kommunen som har særlig viktige fellesverdier knyttet til høsting av naturen. Bygging av gammer og gammebruk henger nøye sammen med tradisjonell høsting av naturen som er en viktig del av lokal kultur og identitet.

Friluftsliv
Idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv berører de fleste i Tana kommune. Det er en viktig del av vår kultur og samfunnsliv. Utfoldelse, spenning, prestasjoner, opplevelser for den enkelte og mestring av naturen er en egenverdi i seg selv. Fysisk aktivitet har stor betydning for barns oppvekst og utvikling, og de positive helsemessige virkninger av det.

Tana har mye natur og gode muligheter for å drive friluftsliv. Det finnes lysløyper, skiløyper, områder for terrengsykling, vannområder for kajakk/kanopadling, skuterløyper og barmarksløyper med mer. Det er etablert scooterløyper og barmarksløyper i hele kommunen slik at befolkningen har enkel tilgang til fjellet og vidda. Langs Tanaelva er det etablert rasteplasser/parkeringsplasser som letter tilgangen til elva. I tillegg er det i kommunen statlig sikret friluftsområde, to detaljregulerte friluftsområder og flere tilrettelagte friluftsanlegg nært vann og elv. Av de viktigste områder for rekreasjon kan nevnes er Kaldbakknes, Seidastrand, Polmakstrand og strand i Rustefjelbma. For opplevelse er det en natursti i Bonakas, kultursti i Sirma og Gollevarri kulturminneområdet.

Friluftslivsaktiviteter er et lavterskeltilbud. Naturen og utmarka er noe alle kan bruke. Enkle turer til fots krever ikke mye utstyr og økonomi. Friluftslivet er en bra arena for å være fysisk aktiv. I tillegg gir friluftsliv også gode opplevelser og muligheten til å nyte roen fra naturen. Tana har store naturområder. På kort tid kan en komme seg langt til fjells. Allikevel er det viktig å sikre tilrettelagt turstier i nærhet til bygdene.

Tilgang til arealer for friluftsliv i nærheten av der folk bor bidrar til å styrke muligheten til å kunne drive lavterskelaktivitet utendørs. Grønnstrukturer og hundremetersskoger betyr mye for et godt oppvekst- og bomiljø. Avsetting og langsiktig planlegging av nye løypetraseer, møteplasser og hundremetersskoger er essensielt for å ivareta hensyn til folkehelse.

Det er ikke foretatt en systematisk registrering av turstier og turløyper i kommunen. Det antas å være rundt 250 km med opparbeidet og merket stier og løyper. Disse er for turgåing, skigåing og sykkelstier/løyper. Lag og foreninger har merket løyper i nærområder. I tillegg er det åtte lysløyper i kommunen, hvor av fire er i meget god stand. Det er opparbeidet idrettsområder i Sirma, Seida, Tana bru, Bonakas, Holmfjell og Luftjok. Områdene er for idrett er i regi av kommune, idrettslag og jeger- og fiskeforening. I tillegg har Lions Club Tana tilrettelagt friluftsområde ved Harrevann og Smalfjordvann som også er tilpasset for funksjonshemmede. Enkelte bygdelag har i tillegg til stier/løyper også nærmiljø og lekeanlegg som for eksempel balløkker.

Bruken av utmarka er ganske bra tilpasset reindriftsvirksomhet fordi den største bruken av utmarka skjer når reinen er på beite på kysten vår, sommer og høst. Sett i forhold til antall bygg i utmarka, turløyper, skuter- og barmarksløyper og bruken av disse, har det ikke veldig store konflikter mellom dagens friluftsliv og reindrift tatt i betraktning at reindriftsarealene utgjør størsteparten av kommunen utmarksarealer.

2.8 Naturmangfold

En viktig rolle i kommunens planarbeid er å ivareta naturmangfoldet. Å ta i bruk nye områder eller endre arealbruken kan påvirke biologisk mangfold. Naturen skal forvaltes slik at planter og dyr sikres i levedyktige bestander. Variasjoner i naturtyper, landskap og geologi skal opprettholdes. En bærekraftig bruk skal bringe naturgodene videre til framtidige generasjoner. Naturmangfoldloven (NML) er ment å bidra til dette. Prinsippene i NML §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer for en bærekraftig arealforvaltning.

Vedrørende § 8 Kunnskapsgrunnlaget
Kunnskapsgrunnlaget anses som tilstrekkelig. Miljødirektoratets databaser er brukt i forbindelse med konsekvensutredningene.

Vedrørende § 9 Føre-var-prinsippet
Ingen nye byggeområder som er tatt inn i planen er i konflikt med verneverdig natur. Områder i konflikt med verneverdig natur er ikke tatt inn i planen. Der foreligger ikke fare for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet.

Vedrørende § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning
Med plangrepet om å endre fra LNFR-områder til LNFR-områder for spredt bebyggelse vil påvirkningen på økosystemene minimeres. Påvirkningene på økosystemene vil også minimeres ved å prioritere arealformålsendringer på eksisterende eiendommer i stedet for å ta i bruk nye utbyggingsområder. Det vises også til § 9 over.

Vedrørende § 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver
Planen representerer ikke skade på naturmangfoldet.

Vedrørende § 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder
I plankartet er registreringer av viktige og svært viktige naturtyper vist med hensynssone bevaring av naturmiljø.

2.9 Sjøområder og vassdrag

Tanaelva, laksen, fjorden og fjellet er identitetssymboler for Tana. Utnyttelsen av ressursene i elva, fjorden og fjellet bidrar til matauk og inntekt gjennom salg av råvarene som høstes. Fjorden og elva er viktig for den atlantiske villaksen. Det er en målsetting i kommuneplanens samfunnsdel at Tanaelva forvaltes på lokalbefolkningens premisser, men gjøres tilgjengelig for alle.

Arealbruken i strandsonen langs fjorden i et helhetlig og langsiktig perspektiv.
Tana kommune har en langstrakt kyst-/fjordstripe med veldig spredt bebyggelse. Langs store deler av kyststripen er det ikke privateiendommer. Ved å bare tillate utbygging på privateiendommer langs kyststripen/strandsonen, vil fremdeles de aller største delene av strandsonen forbli uberørt.

Tradisjonelt har det vært få konflikter knyttet til sjøområdene. Fiske, ferdsel og friluftsliv har levd side om side. Oppdrettsnæringen er en ny aktør i dette bildet, og den har potensial til å skape konflikter når det gjelder bruk av sjøarealer og i forhold til bevaring av Tanaelva i naturlig tilstand og i forhold til Tanafjorden som nasjonal laksefjord. Kommunen har ikke mottatt nye innspill til endret arealbruk av sjøarealene og arealformålene fra gammel plan videreføres i ny arealplan.

Siden det er såpass få eiendommer langs fjorden/strandsonen legges det opp til en byggegrense mot sjø på 30 meter, med unntak for eiendommer/områder som ligger nær eksisterende infrastruktur som småbåthavn. Eiendommer nær småbåthavn vil i følge planforslaget ikke ha adgang til å sette opp naust, flytebrygge og lignende tiltak i strandsonen.

Vassdrag
Tanaelva er en av verdens beste lakseelver. Tanaelva er varig verna mot vasskraftutbygging og Tanafjorden er erklært som nasjonal laksefjord der det bl.a. ikke tillates oppdrett av anadrome fiskearter. I tillegg er Julelva vernet ut fra naturverdier.

Vannressursloven har bestemmelser om kantvegetasjon langs vassdrag. Hensyn til kantvegetasjon er foreslått ivaretatt gjennom planbestemmelser om bruk av vassdrag samt gjennom planbestemmelser om byggeavstand til vassdrag.

Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag:
For å oppnå nasjonale mål for forvaltning av vernede vassdrag, må det særlig legges vekt på å:

a. *unngå inngrep som reduserer verdien for landskapsbilde, naturvern, friluftsliv, vilt, fisk, kulturminner og kulturmiljø,*
b. *sikre referanseverdien i de mest urørte vassdragene,*
c. *sikre og utvikle friluftslivsverdien, særlig i områder nær befolkningskonsentrasjoner,*
d. *sikre verdien knyttet til forekomster/områder i de vernede vassdragenes nedbørfelt som det er faglig dokumentert at har betydning for vassdragets verneverdi,*
e. *sikre de vassdragsnære områdenes verdi for landbruk og reindrift mot nedbygging der disse interessene var en del av grunnlaget for vernevedtaket.*

I følge de rikspolitiske retningslinjene bør vassdragsbeltets avgrensning og forvaltning differensieres etter registrerte verneverdier og arealtilstand. Det anbefales at dette skjer i forbindelse med arbeidet med kommuneplanens arealdel. Differensiering kan foretas i ulike klasser ut fra hvor berørt det er av menneskelig aktivitet og utbygging. Rikspolitiske retningslinjer foreslår følgende tre klasser med beskrivelse av klasseinndelingen og angir forslag til forvaltning av vassdraget:

Klasse	Beskrivelse	Forvaltning
1	Vassdragsbelte i og ved byer og tettsteder, som har eller kan få stor betydning for friluftsliv.	Inngrep som er til skade for pedagogiske verdier, friluftslivsverdier, herunder fiske og framkommelighet i og langs vannstrengen, eller opplevelsesverdier, bør unngås.
2	Vassdragsbelte med moderate inngrep i selve vannstrengen, og hvor nærområdene består av utmark, skogbruksområder og jordbruksområder med spredt bebyggelse.	Hovedtrekkene i landskapet må søkes opprettholdt. Inngrep som endrer forholdene i kantvegetasjonen langs vannstrengen og i de områder som oppfattes som en del av vassdragsnaturen, bør unngås. Inngrep som enkeltvis eller i sum medfører endringer av en viss betydning i selve vannstrengen, bør unngås. Leveområder for truede plante- og dyrearter og mindre områder med store verneverdier bør gis særlig beskyttelse.
3	Vassdragsbelte som er lite berørt av moderne menneskelig aktivitet, og som derfor har stor opplevelsesverdi og vitenskapelig verdi.	Det er svært viktig å bevare naturens preg av å være lite berørt av moderne menneskelig aktivitet. Alle former for omdisponering av arealer i vassdragsbeltet bør unngås. Vannkvalitet og naturlig vannføring må søkes opprettholdt, og alle former for inngrep som reduserer vass-dragets verdi må søkes unngått.

I arbeidet med kommuneplanens arealdel for 2002-2013 ble det lagt til grunn følgende differensiering av vassdraget.

Tanavassdraget

Grønneset - Kaldbakknes:	klasse 3
Kaldbakknes - Roavvegieddi:	klasse 2
Høyholmen - Austre Bonakas:	klasse 3
Østre Seida:	klasse 1
Tana bru:	klasse 1
Skiippagurra:	klasse 1
Levvajohka:	klasse 2
Austre Bonakas - riksgrensa :	klasse 2
Roavvegieddi - kommunegrensa:	klasse 3

Områdene langs sideelvene er i all hovedsak plassert i klasse 3. Unntaket er de nedre delene som i stor grad er preget av spredt jordbruksbebyggelse og derfor er plassert i klasse 2.

Julelvvassdraget/Juovlajohka

Leirpollen - vegstasjonen	klasse 2
Øvrige deler av elva og sideelvene	klasse 3

Denne inndelingen fra 2002 kan være retningsgivende. Det finnes strekninger mellom Roavvegieddi og kommunegrensa mot Karasjok der områder i Levajok som vil falle inn under klasse 2 hvor nærområdene består av jordbruk, utmark og spredt bebyggelse.

3. PLANFORSLAGET

Utbyggingsområder i tidligere planer er videreført. I tillegg er det lagt ut nye utbyggingsområder. Nye utbyggingsområder er konsekvensutredet og de samlede konsekvenser av planforslaget fremgår av kapittel 4.

Det er gjort flere hovedgrep i denne planprosessen:

- Omgjøring av større andel av «Landbruks-, nærings- og friluftsområder samt reindrift» (LNFR) til «LNFR-spredt bolig-, fritidsbolig- og næringsbebyggelse» (LS & LSF-områder). Det er beholdt forholdsvis restriktive planbestemmelser mht. nye utbyggingstiltak for viktige landbruksområder. Hovedhensikten med endringen er å ivareta befolkningens ønske om spredt bosetting samt legge opp til en søknadsprosess som gjør dette mye enklere enn i dag.
- Generelt romslig tillatt utbyggingsvolum for tiltak som er ønskelig i henhold til kommuneplanens samfunnsdel. Romslig tillatt utbyggingsvolum vil redusere antall «uønskede» dispensasjonssaker uten at det får større konsekvenser for samfunn og miljø.
- Innføring av «meahcci»/»markaområde» for å tilrettelegge for gammebygging i LNFR-områder, herunder gammebygg som følger samfunnsutviklingen.
- Opplisting av mindre tiltak som er ønskelig uten krav til detaljregulering. Det inkluderer for eksempel tiltak som utskifting av bruer over Harrelv og Basávžžejohka samt ny isvegtrase i Polmak, parkeringsplasser, allmenne tiltak i friluftsområder m.m.
- Legge til rette for utbygging av nær 40 nye fritidsboligområder. De aller fleste områdene er små områder som det ikke er hensiktsmessig å kreve detaljregulert siden de er tilstrekkelig konsekvensutredet.
- Generell byggegrense mot sjø på 30 meter og mot vassdrag på 50 meter samt mot fylkes-/riksvei på 30 meter for bolig for å ivareta befolkningens ønsker om å bo og leve i Tana kommune.
- Tiltak som i eksisterende plan står i LNFR-område foreslås tatt inn i de arealformål de hører hjemme, eksempelvis blir bygdelagshus tatt inn i områder for offentlig og privat tjenesteyting.
- Bruk av hensynsone og planbestemmelser for å forebygge uønskede hendelser mht. risiko og sårbarhet.
- Bruk av hensynssone for å ivareta viktige områder med sær- eller allmenninteresse og båndlegging av områder i henhold til lovverk.

De fleste forslagene til endret arealbruk ligger i bebygde områder og på private eiendommer i allerede bebygde områder. Det reduserer konsekvensene av planforslaget.

3.1 Områder for bebyggelse og anlegg

3.1.1 Bebyggelse og anlegg (BA)

For områder som brukes til ulike arealformål eller til kombinasjonsnæringer har det vært hensiktsmessig å bruke øverste arealformål «bebyggelse og anlegg» med kp-kode 1001 med forkortelse BA. Fordelen er at dette arealformålet rommer ulike funksjoner og arealbruk så som bolig, camping, utleiehytter, næringsbebyggelse, uteoppholdsareal m.v.

Det er lagt ut to nye områder til bebyggelse og anlegg. Et i Masjok BA-04 (g/b 15/30 og 15/36) og et på Reppenes i Smalfjord (BA-05 g/b 19/24). På grunn av kompleksiteten knyttet til vassdrag, kulturminner, fareområde m.v. foreslås det at disse områdene blir detaljregulert før de kan tas i bruk.

I tillegg er tre eksisterende områder tatt inn under arealformålet bebyggelse og anlegg.

- BA-01 Levajok fjellstue/Levajok Villmarkstue (g/b 2/3 og 2/7)
- BA-02 Hillagurra (g/b 11/17, 11/57, 11/60 og 11/104).
- BA-03 Polmakmoen (g/b 40/27).

3.1.2 Boligbebyggelse (B)

Erfaringsmessig har det vært lite etterspørsel etter boligtomt i boligområder utenfor sentrumsområdet. Utenfor sentrumsområdet ønsker befolkningen i hovedsak å bo spredt. Områder for spredt bolig-, fritidsbolig- og næringsbebyggelse har derfor vært prioritert i planforslaget.

Tre forslag til boligfelt er konsekvensutredet, hvorav to er tatt med i planforslaget. Et felt er konsekvensutredet og gitt dispensasjons til i 2018 (B-02 Melskogen, Austertana). Forslag som allerede er i eksisterende plan fra 2002 er videreført uten ny konsekvensutredning.

I planforslaget er det lagt ut to nye områder:

- B-01 Holmfjellsletta (ca. 90 dekar)
- B-02 Melskogen, Austertana G/B 27/1 (ca. 23 dekar)

Dette kan gi anslagsvis 20-30 tomter avhengig av størrelse på tomtene, plassering og utforming av tomtene.

I tillegg er det foreslått at boligfeltet i Vestre-Seida ved Ávnnotgurra ikke blir detaljregulert. Kostnadene ved detaljregulering er uhensiktsmessig store i forhold til antall tomter i området. En tomtedelingsplan med veilinjer er tilstrekkelig til å få god arealutnyttelse i dette området.

Næringsvirksomhet på boligeiendom

Kombinasjonsnæringer og småskalanæringsvirksomhet er en del av kulturen i Tana. Det er ønskelig å ta vare på denne livsformen og gi rom for at det kan drives inntektsbringende virksomhet i boligområdene. Dette samsvarer allerede med dagens praksis i boligområdene ved Tana bru. Det er kun «lettere næringsvirksomhet» som vil bli tillatt. Retningslinjene angir typer av virksomheter som kan tillates i boligområder.

3.1.3 Fritidsbebyggelse (BFR)

Tana kommune er et attraktivt område for hyttefolk. Kommunen har muligheter for å etablere et hyttemarked som kan skape større omsetting og aktivitet. Det er lagt ut til sammen 37 nye områder til fritidsbebyggelse samt utvidelse av to eksisterende hytteområder (Skiippagurra hyttefelt og Kumpula hyttefelt). Det foreslås å stille krav om detaljregulering for utvidelse av Skiippagurra og Kumpula hyttefelt samt for følgende ni områder for fritidsboliger:

- BFR-05 Boares Roavvegieddi (ca. 80 daa.)
- BFR-08 Sirma, Oallanjárga (ca. 200 daa.)
- BFR-12 Gándajohka, Skiippagurra (ca. 100 daa.)
- BFR-14 Govdagálskaidi hyttefelt, Luftjokdalen (ca. 170 daa.)
- BFR-17 Nordre-Nordnes (ca. 70 daa.)
- BFR-24 Leirbakken, Rustefjelbma (ca. 170 daa)
- BFR-25 Tagårdshaugen, Tanagård (ca. 380 daa.)
- BFR-26 Gullholmen (ca. 50 daa.)
- BFR-28 Suolojávri, Holmvann (ca. 170 daa.)

For disse områdene vil utbyggingsvolum bli fastsatt gjennom detaljregulering.

28 områder for fritidsbebyggelse foreslås unntatt krav om detaljregulering før utbygging. Disse kan bygges ut på bakgrunn av tomtedelingsplan og godkjente veilinjer/trafikkløsninger. Maksimal utbyggingsvolum foreslås fastsatt i planbestemmelsene for det enkelte område. Til sammen kan det på disse områdene oppføres maksimalt inntil 179 fritidsboliger.

3.1.4 Offentlig og privat tjenesteyting (BOP)

Dette formålet omfatter skoler og barnehager, institusjoner, kirke, forsamlingslokaler, administrasjon samt offentlig og privat tjenesteyting.

I planforslaget er det satt ut to områder til dette arealformålet:
- BOP-01 Samisk kulturhistorisk senter – Levvajohka/Levajok
- BOP-02 Gammeby på Levajokmo

For disse to områdene foreslås det at de skal detaljreguleres før de tas i bruk.

Eksisterende bebyggelse (barnehage, skole, kirker, forsamlingslokaler) er tatt inn under dette arealformålet og gitt samme bestemmelser mht. tillatt utbygging. Dette er gjort uten at kommunen har funnet det nødvendig å konsekvensutrede endringene.

3.1.5 Fritids- og turistformål (BFT)

Innenfor dette arealformålet kan det oppføres boligbygg, leilighetsbygg og campinghytter for utleie samt andre tiltak som bidrar til å fremme turisme, fritidsformål og annen næringsvirksomhet.

Det er lagt ut fire nye områder og omgjøring av en eksisterende til dette formålet:
- BFT-01 Vuolle-Ringi, Polmak
- BFT-02 Urabakken
- BFT-03 Austertana (g/b 30/10)
- BFT-04 Øvre Leirpollen (g/b 30/58)
- BFT-05 Šuoššjohka (g/b 21/2)

BFT-05 er omgjøring fra friluftsområde i reguleringsplan og til fritids- og turistformål. BFT-01, BFT-02 og BFT-03 er områder avsatt til bobil- og caravanoppstillinger innenfor de

rammer som friluftsloven setter. Det innebærer at det vil være begrenset tid bobiler og campingvogner kan stå i disse områdene.

3.1.6 Råstoffutvinning (BRU)

Fire masseuttak regnes som kommersielle uttak og som på grunn av størrelse kreves detaljregulering.

- BRU-01 Austertana, Elkem Tana
- BRU-02 Lišmmajohka
- BRU-03 Sieiddájohka
- BRU-04 Rødberget

Etter innspill fra bygdemøtene er det avsatt fem områder hvor lokalbefolkningen kan hente ut masser fra gamle massetak til eget private husholdningsbruk og til vedlikehold av jordbruksveier. Det gjelder disse områdene:

- BRU-05 Julelva, Austertana
- BRU-06 Blåberget
- BRU-07 Harrevannsveien
- BRU-08 Biipovárri
- BRU-09 Polmak

Øvrige områder hvor det er tatt ut masser tidligere forutsettes avsluttet tilfredsstillende og gjensådd.

Det foreslås at landbruk kan ta ut masser til landbruk utenom disse områdene, enten fra egen eiendom eller med tillatelse fra grunneiere så fremt det ikke representerer fare for kulturminner, naturmangfold eller forhold knyttet til risiko- og sårbare områder mht. skred og annen fare. Bestemmelser knyttet til byggegrense for vassdrag vil begrense muligheter for å hente masser nær elver.

3.1.7 Næringsbebyggelse (BN)

Dette formålet omfatter kontor, hotell/ overnatting, bevertning, industri, lager og bensinstasjon/ vegstasjonsanlegg. Næringsarealene i kommunen er i dag i stor grad konsentrert til Tana bru. Men kommunen ønsker etablering av næringsvirksomhet også utenfor kommunesenteret.

Det er satt av syv nye områder til næringsbebyggelse.

- BN-01 Sirma
- BN-03 Sirma.
- BN-04 Austertana, gammel skipsekspedisjonsanlegg
- BN-05 Leirpollskogen
- BN-06 Øvre Leirpollen
- BN-07 Øvre Leirpollen

Det foreslås at disse kan tas i bruk uten at de må detaljreguleres først. Dette vil redusere omkostningene med å ta disse arealene i bruk og vil gjøre det enklere å etablere ny næringsvirksomhet i disse områdene.

Eksisterende næringsbebyggelse foreslås å ha samme bestemmelser mht. utvidelser av virksomhetene som for nye utbyggingsområder.

Det har vært praksis i Tana å tillate småskala næringsvirksomhet på gårds- og boligeiendommer. I tilknytning til gårdseiendommer kan ny publikumsrettet næringsvirksomhet tillates.

3.1.8 Idrettsanlegg (BIA)

Det er ikke avsatt nye områder til idrettsanlegg i planforslaget. Det er utarbeidet planbestemmelser for idrettsanlegg som vil være gjeldende for nye idrettsanlegg og for utvidelse av eksisterende anlegg.

3.1.9 Uteoppholdsareal (BUT)

Det er ikke avsatt områder til uteoppholdsareal i planforslaget. Imidlertid er det utarbeidet planbestemmelser for uteoppholdsarealer og lekeplasser som vil være retningsgivende for nye detaljreguleringsplaner og nye utbyggingsområder.

3.1.10 Andre typer bebyggelse og anlegg (BAB)

Etter innspill fra bygdemøter og private grunneiere er det konsekvensutredet tre områder for elveforbygging. Disse er tegnet inn på plankartet. Det forutsettes at gjennomføring godkjennes av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) før tiltak tillates igangsatt. Forslag til elveforbygging gjelder:

- BAB-01 Elveforbygging Ruovttot
- BAB-02 Elveforbygning Birkestrand-Fagernes
- BAB-03 Elveforbygning Harrelv-Austre Bonakas

Naust

For å skille utbyggingsområde naust i fra annen spredt bebyggelse, har det vært hensiktsmessig å legge et naustområde ved Langnes som «annen type bebyggelse og anlegg» (BAB) for å skille det fra områder for «spredt bolig-, fritidsbolig- og næringsbebyggelse».

På eiendommer som grenser mot sjø foreslås det at det blir tillatt å oppføre naust, også om det finnet et fra før av. Disse områdene som grenser mot sjø inngår i «Landbruks-, natur- og friluftsområder samt reindrift» (LNFR-områder) og i områdene for spredt bolig-, fritidsbolig- og næringsbebyggelse (LS-områder).

3.2. Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

3.2.1 Veier (SV)

Det eksisterende hovedveinettet ligger fast. Eksisterende veilinjer benyttes som grense for arealformålet vei. I planforslaget er det tatt med følgende nye veier:

- SV-03 Ny isvei i Polmak
- SV-05 Omlegging av vei til Tanaelva ved Suorbmavžžejohka
- SV-06 Seidafjellet, vei til 37/1/6

Det er foreslått at disse veiene kan etableres uten krav om detaljreguleringsplan. I tillegg er det tatt med utskifting av to bruer med i planforslaget:

- SV-01 Basávžžejohka
- SV-02 Harrelv

Disse to bruene foreslås å kunne utskiftes uten krav om detaljregulering siden de er konsekvensutredet i forbindelse med denne planprosessen.

Gang-/sykkelvei

I planforslaget er det tatt med gang- og sykkelvei i Båteng. Gang- og sykkelvei er mest hensiktsmessig å detaljregulere siden det gir sterk grunnlag for erverv av grunn til formålet.

3.2.2 Lufthavn (SL)

Eksisterende lufthavn er tegnet inn på plankartet.

3.2.3 Parkering (SPA)

I planforslaget er det tatt med noen forslag til parkering langs veier som kan utbygges uten krav om detaljregulering og på bakgrunn av planen. Det forutsettes at parkeringsplassen ved Storelva på Ifjordfjellet og i Kvartsittveien i Austertana skal være offentlige.

3.2.4 Teknisk infrastruktur

Energinett er tegnet inn med hensynssone 370 «Høyspenningsanlegg». Det foreslås at det for nye anlegg for overføring av strøm ikke tillates luftstrekk i tettbebygde strøk og at det skjer en mest mulig samlokalisering av master.

3.3 Grønnstruktur

Arealformålet omfatter mindre områder med naturlig eller plantet vegetasjon, i eller nær bebygde/byggeområder. Større områder faller inn under arealformål Landbruks-, natur- og friluftsformål samt reindrift (LNFR). Det foreslås at det vil være tillatt med tiltak som bidrar til å fremme natur-, miljø- og allmenne friluftsinteresser gjennom ordinær byggesaksbehandling.

3.3.1 Naturområde (GN)

Formålet med naturområder er at det skal ivareta naturpreget og naturkvalitetene i et område. Det foreslås at tiltak som kan bidra til å fremme natur- og miljøinteresser vil være tillatt i disse områdene.

3.3.2 Turdrag (GTD)

Rideløypen på åsryggen mellom Levajok Fjellstue AS og Mihkkaljávri samt rideløype området mot Njáhkájávri foreslås lagt ut som turdrag med muligheter for ulik grad av opparbeiding.

Tur-/skiløyper
Eksisterende tur- og skiløyper er ikke tegnet inn på plankartet. Disse kan tegnes inn senere som informasjonslinjer da turløyper/skiløyper ikke er arealformål som er juridisk bindende.

3.4 Landbruks-, natur- og friluftsformål samt reindrift (LNFR)

3.4.1 Meahcci/markaområde

Meahcci/markaområder er arealer i kommunen som er særlig viktige knyttet til utmarkshøsting og bruk av naturen. Bygging av gammer og bruk av gammer gjenspeiler tradisjonell utmarkshøsting/utmarksbruk. Området omfatter allerede eksisterende gammer i utmark. Hensikten med meahcci/markaområde er å skille mellom gammer og vanlige fritidsboliger samt begrense områder hvor nye gammer kan oppføres.

Det foreslås at det også skal være tillatt med tiltak som fremmer natur-, miljø- og allmenne friluftsinteresser og hvor hensyn til reindrift, tradisjonell utmarkshøsting, friluftsinteresser og naturvern skal vektlegges spesielt. Etter forslag til bestemmelser, kan det gjennomføres gjennom ordinær byggesaksbehandling.

3.4.2 Landbruksområder (L)

Landbruksområder er en videreføring av «Landbruks-, natur- og friluftsformål samt reindrift» (LNFR) fra arealplanen fra 2002. I disse områdene foreslås det at hensynet til landbruk og jordvern blir vektlagt spesielt. Eksisterende bebyggelse kan renoveres og oppgraderes til samme standard som for boligområder. I utgangspunktet skal det ikke tillates nye bygg på dyrket og dyrkbar jord i disse områdene. Det foreslås at det kan gjøres unntak for kårbolig i forbindelse med generasjonsskifte på gårdene.

Fritidsboliger i LNFR-områder
Det foreslås at eksisterende fritidsboliger som allerede ligger i LNFR-områder kan påbygges og utvides inntil 30 m^2. Fritidsboliger som ligger/vil bli liggende i områder for spredt fritidsbebyggelse (LSF-områder) eller i spredt bolig-, fritidsbolig- og næringsbebyggelse (LS-områder) foreslås å kunne ha høyere utbyggingsvolum enn fritidsboliger i LNFR-områder.

3.4.3 LNFR-areal for spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse mv (LS-områder)

I følge boligregnskapet for perioden 2002-2012 utgjorde boligbygging i LNFR-områder ca. 44 % av all boligbygging i kommunen. 93 % av disse skjedde utenfor arealer avsatt til spredt boligbygging.

Et hovedgrep i denne planprosessen har vært å omgjøre større LNFR-områder til LNFR-områder for spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse (LS-områder). Siktemålet er å redusere antall delingssaker som blir behandlet som dispensasjonssaker. Det vil også bidra til at det blir bedre samsvar med arealplan og ønsket og faktisk utbyggingsmønster i kommunen.

Naust
På eiendommer som grenser mot sjø foreslås det at det blir tillatt å oppføre naust, også om det finnet et fra før av.

3.4.4 Spredt boligbebyggelse (LSB-områder)

Det er avsatt to områder til spredt boligbebyggelse ved Máskejohguolbba og Øvre-Bonakas nær boligfeltet i Moski. Som følge av bruken av dette arealformålet, vil det i disse områdene ikke være tillatt med spredt fritidsbebyggelse.

3.4.5 Spredt fritidsbebyggelse (LSF-områder)

Det er foreslått 26 områder til spredt fritidsbebyggelse (LSF-områder). For å ha et klart skille mellom disse områdene og fritidsboligområder, foreslås det å sette et tak på utbyggingsvolum. Det vil være tillatt med en ny fritidsbolig per eiendom samt avstandskrav til eksisterende bolig og annen fritidsbebyggelse. Begrensninger på antall fritidsboliger vil redusere konsekvenser i forhold til jordvernhensyn og bidrar til å opprettholde potensielt jordbruksareal ved eventuell fremtidig behov for arealer.

3.4.6 Gammer

Planforslaget innebærer at nye gammer bare kan lokaliseres innenfor tradisjonelle gammeområder (meahcci/markaområde) for utmarkshøsting. Hensyn til reindrift, naturmangfold, kulturminner/kulturmiljø og risiko- og sårbarhetsforhold foreslås ivaretatt gjennom krav til lokalisering av nye gammer. Det foreslås at hensyn til reindrift skal vektlegges spesielt i byggesaker.

Det legges opp til at gammebygg kan følge generell samfunns- og velstandsutvikling og ikke forbli et forhistorisk bygg som få/ingen vil bruke. I planforslaget foreslås det at gammer skal kunne føres opp i bindingsverk med innvendig gulvareal på 30 m^2, men at det skal følges gammel byggeskikk med å torvkle bygget utvendig samt at byggene tilpasse naturen i området der bygget glir godt inn i landskapsbildet. Det forutsettes at gammebygg skal være åpne og ikke låste bygg.

Områder for gammebygg foreslås delt opp i tre større områder atskilt av hovedveinettet. Et stort område på vestsiden av Tanaelva, ett på østsiden og nord for Várjatgeaidnu og et område øst for Tanaelva og sør for Várjatgeaidnu.

Det er konsekvensutredet tre innkomne forslag til gammer og plassering av disse. Disse er ikke tatt med i planforslaget, men forutsettes å inngå i samlet tillatt utbyggingsvolum i de tradisjonelle gammeområdene (meahcci/markaområde).

3.4.7 Bygdelagshytter

I planforslaget foreslås det at det kan oppføres tre bygdelagshytter på angitte områder. Planforslaget er basert på innkomne innspill og konsekvensutredningene.

3.4.8 Spredt næringsbebyggelse

Laksehytter

Langs Tanavassdraget har det vært en tradisjon for laksehytter i forbindelse med drivgarns- og stengselsfiske. Hyttene har fungert som lagringsplass og varmestue/ soveplass. I tillegg har de hatt en viktig rolle som sosiale møtesteder, særlig under drivgarnsfisket.

Mobiliteten blant befolkningen er i dag mye større enn tidligere. Behovet for laksehytter er redusert som følge av dette. Det er kun i den korte drivgarnsesongen at laksehytter blir brukt direkte i tilknytning til fisket. På bakgrunn av dette foreslås det at det ikke bør tillates nye laksehytter langs Tanavassdrag. I planforslaget foreslås det at laksehytter ikke skal kunne omgjøres til fritidsboliger når bruken opphører, men at de da skal fjernes. De kan overtas/omsettes til andre drivgarnsfiskere.

Behovet for laksehytter langs Tanafjorden i forbindelse med sjølaksefiske er ikke stort. Kommunen har heller ikke mottatt innspill på dette. Det foreslås derfor at skulle det oppstå behov for slike laksehytter, så vil de bli behandlet som dispensasjonssøknad etter plan- og bygningsloven.

3.4.9 Friluftsliv

Med bakgrunn i samisk tradisjon har naturen stor betydning for befolkningen. I Tana er det mye natur og gode muligheter for å drive friluftsliv. Tilgang til arealer for friluftsliv i nærheten av der folk bor bidrar til å styrke muligheten til å kunne drive lavterskelaktivitet utendørs. Det er etablert scooterløyper og barmarksløyper i hele kommunen slik at befolkningen har enkel tilgang til fjellet og vidda.

Det foreslås at tiltak som bidrar til å fremme idrett, natur, miljø, frilufts- og folkehelseinteresser tillates etter søknad og at disse tiltakene skal være åpen for allmennheten. Eksisterende barkmarkstraseer/-løyper samt turløyper er svært viktig for befolkningens bruk av utmarka. I planforslaget foreslås at det skal være enkelt å utbedre eksisterende barmarkstraseer/-løyper med sikte på redusert slitasje på naturen og øke fremkommeligheten for turløyper og annet løypenett forutsatt at utbedringer ikke utgjør vesentlig terrenginngrep. Vesentlige terrenginngrep vil være søknadspliktig etter plan- og bygningsloven og må behandles som dispensasjonssak som følge av foreslåtte planbestemmelser.

3.5 Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone

3.5.1 Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone

Dette arealbruksformålet omfatter Tanaelva med sideelver og bekker. Tanaelva representerer en betydelig trivsels-/bolystfaktor for lokalbefolkningen i Tana. Elva utgjør en viktig matauk ressurs samtidig som det er viktig for utvikling av reiseliv. Vassdraget har også store naturverdier. Det gjelder laksefisk, men også ulike viktige naturtyper langs vassdraget. Vannstrengen er lagt ut som naturområde for å ivareta verneverdiene i de vernete vassdragene.

Små bekker og elver i tilknytning til vassdrag er viktig for laksen. Lakseyngel vandrer fra næringsfattige gyteområder i hovedelva og opp i små bekker og elver for å finne mat. Bekker har ofte tett vegetasjon som gir skjul for fisken og tilgang på insekter og andre bunndyr. Små bekker er sårbare der selv små inngrep kan ødelegge dem som oppvekstområde for lakseyngel.

Vannføring i Tanaelva, sideelvene og bekkene utgjør en risiko for flom og erosjon. Mulige klimaendringer tilsier at det bør opprettholdes ubebygde områder langs vassdraget og sideelver/-bekker selv om det kan bli mindre flom i hovedelva. For å unngå ulykker og materielle skader av f.eks. framtidige, store nedbørsmengder bør det være en «trygg» byggegrense til vassdragene/elvene. Med det som utgangspunkt foreslås det en bestemmelsessone på 50 meter langs hovedvassdraget, sideelvene og bekkene der det generelt ikke tillates bygge- og anleggstiltak med noen unntak, selv om det i Rustefjelbma området er bebyggelse som ligger enda nærmere vassdraget enn 50 meter. Friluftstiltak som kan fremme allment friluftsliv foreslås tillatt innenfor 50-meters-beltet.

I 100-meters beltet foreslås det at det skal forutsettes detaljregulering for større utbyggingstiltak så som veier, parkeringsplasser og utfyllinger. Det foreslås at det skal gjennomføres en separat risikovurdering mht. flom og erosjon før tiltak kan tillates innenfor 100 meters beltet fra vernet vassdrag. For alle tiltak foreslås det at tiltakene ikke må medføre økt avrenning til vassdrag, endrede strømningsforhold i vassdrag eller noe som kan påvirke vassdragenes evne til å avlede overflatevann.

<u>Kantvegetasjon</u>

Vannressursloven § 11 sier følgende om kantvegetasjon:

> *"Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. Denne regelen gjelder likevel ikke for byggverk som står i nødvendig sammenheng med vassdraget, eller hvor det trengs åpning for å sikre tilgang til vassdraget.(…) Bredden kan (…) fastsettes i rettslig bindende planer etter plan- og bygningsloven."*

I etterkant av arbeidet med flerbruksplanen og i forbindelse med utarbeidelse av kommunedelplan for sentrumsområdet kom kommunen fram til at følgende kantvegetasjonsgrense bidrar til å sikre levested for planter og dyr, samt motvirke avrenning og erosjon:

- Tanaelva - hovedvassdraget: 25 m
- Sideelvene: Luovvtejohka og Lišmmajohka: 20 m
- Småelver og bekker: 10 m

Strandsonen (100 meters-beltet langs sjø)
Plan- og bygningslovens § 1-8 tillater ikke nye tiltak i 100-metersbeltet langs sjø med mindre kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan fastsetter en annen byggegrense og angir mulig tiltak. De statlige planretningslinjene for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen åpner opp for differensiering gjennom arbeidet med kommuneplanens arealdel. Det skal tas hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.

Tana kommune har en langstrakt strandsone med veldig spredt bebyggelse. Langs store deler av kyststripen/strandsonen er det ikke privateiendommer. Ved å begrense utbygging til privateiendommer langs kyststripen/strandsonen, vil de aller største delene av strandsonen forbli uberørt som i dag.

Det har vært få konflikter knyttet til sjøområdene. Viktige friluftsområder er ivaretatt i detaljreguleringsplan for Gávesluokta/Gavesluft og Kaldbaknes og foreslås ivaretatt gjennom arealdelen for Luovttat/Rullesteinfjæra-området og Jiellenjárga/Hjellnes-området. Siden det er såpass få eiendommer langs fjorden/strandsonen legges det opp til en byggegrense mot sjø på 30 meter, med unntak for eiendommer/områder som ligger nær eksisterende infrastruktur som småbåthavn. Eiendommer nær småbåthavn vil i følge planforslaget ikke ha adgang til å sette opp naust, flytebrygge og lignende tiltak i strandsonen. Dette for å stimulere til å bruke etablert infrastruktur.

3.5.2 Farled

Farleder er tegnet inn på plankart. I farledene foreslås at det ikke vil være tillatt med tiltak som kan være til hinder eller risiko for trafikken i farledene. Nødvendig vedlikehold og utbedringer bør tillates med tanke på sikkerhet, også innenfor verneområder.

3.5.3 Fjordfiske

Det er/har vært lite konfliktfylte forhold til bruk av sjøarealer. Det er derfor ikke utarbeidet egne arealformål for viktige fiskeområder eller for viktige gyteplasser. Det er heller ikke kommet innspill til planprosessen omkring dette.

3.5.4 Akvakultur

Kommunen har ikke mottatt henvendelser eller fått innspill til nye lokaliteter for akvakultur. Det er derfor ikke avsatt nye områder til akvakultur. Eksisterende områder i planen fra 2002 er videreført til ny plan. Det er foreslått utdypende bestemmelser i forhold til hvilke tiltak og arter som er tillatt på disse lokalitetene.

3.5.5 Drikkevann

Områder med drikkevann er ikke tegnet inn på kartet. Det har fremstått som mer hensiktsmessig å angi hensynssone for nedslagsfelt til drikkevann med bestemmelser som kan forebygge forurensing av drikkevann.

3.5.6 Friluftsområde i sjø og vassdrag

Langs sjø og vassdrag finnes det populære utfarts-/friluftslivsområder. Det foreslås at det kan tillates tiltak som fremmer natur-, miljø- og allmenne friluftsinteresser og fremme lek og

aktiviteter på angitte områder og at det ikke bør tillates tiltak som er til ulempe for friluftslivet i disse områdene.

3.6. Hensynssoner

Formålet med hensynssoner er å vise hensyn og angi restriksjoner som har betydning for bruken av hensynsonene. Hensynsoner markeres på kart og gis nødvendige bestemmelser og retningslinjer som skal ivareta det hensyn sonen har. Et arealformål kan ha flere hensynsoner.

3.6.1 Sikrings-, støy- og faresoner

Nedslagsfelt drikkevann (HS 110)
Formålet med sonen er å ivareta drikkevannskvalitet. I hensynssonen foreslås det at det ikke vil være tillatt med tiltak eller aktiviteter som kan forurense drikkevann.

Sikring av flyplass (HS 130)
Formålet med hensynsonen er å ivareta flysikkerheten for ferdsel til og fra Tana flyplass på Masjokmoen. For å ivareta sikkerhet foreslås det høyderestriksjoner på tiltak i området og at området blir sikret gjennom inngjerding.

Støysoner
I områder som er særlig utsatt for støy, bør det ikke tillates bebyggelse som er følsom for støy.

Aktsomhetsområder skred
Det er kun utarbeidet faresonekart for ras og skred i enkelte områder i forbindelse med utarbeidelse av havneplaner og omlegging av skuterløype i Hanadalen. For størstedelen av kommunen finnes det bare aktsomhetskart for skred og ras utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Disse kartene er modellerte og gjenspeiler ikke nødvendigvis faktisk rasfare. For å kartlegge reell ras og skredfare må det gjøres en kartlegging etter retningslinjer til NVE hvor reell ras/skredfare tallfestes. Tallfesting av skred/rasfare vil angi hvilke tiltak som vil være mulig og tillatt i henhold til teknisk forskrift med tanke på sikkerhet fra naturfarer.

For å forebygge utilsiktede hendelser foreslås det at det ikke tillates nye tiltak innenfor aktsomhetsområder for skred og ras inntil området er kartlagt mht. reell rasfare. Det er også i samsvar med teknisk forskrift om generelle krav om sikkerhet mot naturpåkjenninger. Inntil området er kartlagt med hensyn til reell farerisiko, foreslås at det også at det ikke vil være tillatt med tiltak som kan gjøre grunnen mer ustabilt så som sprengning, masseutfylling og lignende.

Aktsomhetsområder flom og flomfare
Det finnes faresonekart for flom kun for enkelte tettbebygde områder i kommunen. Det er områder hvor flom kan ha større negative konsekvenser. For størstedelen av kommunen finnes det bare aktsomhetskart for flomfare utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Disse kartene er modellerte ut fra kartdata og gjenspeiler ikke nødvendigvis reell flomfare. Store deler av kommunesenteret er for eksempel innenfor aktsomhetsområde for flom. Lokalbasert og erfaringsbasert kunnskap er her til hjelp for å

vurdere reell flomfare, herunder kunnskap om hvor det har vært flom de siste 10-50 år. Erfaringsbasert kunnskap om flom er brukt i forbindelse med vurdering av flomfare i områdene som foreslås avsatt til ny bebyggelse. De aller fleste av de konsekvensutredete områdene ligger blant eksisterende bebyggelse og på privat eiendommer.

Høyspenningsanlegg
De eksisterende kraftledningene er lagt inn med sikringssone på plankartet. Området er ikke egnet for varig opphold, men representerer en arealressurs som kan nyttiggjøres til f. eks. traseer, midlertidig lagring og lignende så fremt det ikke er til ulempe for anleggseier.

Nedlagte avfallsplasser
Kommunen har en rekke nedlagte avfallsplasser som alle er tilfredsstillende avsluttet. Disse representerer en ubrukt arealressurs og hvor gjenbruk har få konsekvenser for andre interesser. Med tanke på eventuell avgasser og forurensing er ikke disse områdene spesielt egnet til varig opphold av noe slag (bolig, arbeidsplass og lignende), men kan brukes til annet formål som lagring, løypetraseer og lignende.

3.6.2 Særlig hensyn til landbruk, reindrift, mineralressurser, friluftsliv, grønnstruktur, landskap eller bevaring av natur- eller kulturmiljø

Til hensynsone (type c) kan det bare lages retningslinjer og ikke bestemmelser. Til randsoneområder til verneområder kan det lages bestemmelser (jfr. plan- og bygingslovens 11-8 c.). I denne typen hensynsoner vil angitt hensyn bli gitt forrang foran annet bruk av området i landbruks-, natur- og friluftsområder samt reindrift.

Landbruk

Innenfor hensynsone landbruk gis landbruk forrang foran annen bruk (reindrift, natur- og friluftsformål) i LNFR-områder.

Reindrift

Innenfor hensynsone reindrift gis reindrift forrang foran annen bruk (landbruk, natur- og friluftsformål) i LNFR-områder. I disse områdene bør det unngås tiltak som kan forstyrre reindriften i de periodene området er i bruk av reindriften.

Friluftsliv

Naturnærheten er svært viktig for folk i Tana, og planarbeidet har hatt som mål å sikre nærhet til naturen. Innenfor hensynsone friluftsliv gis friluftsliv forrang foran annen bruk (landbruk, reindrift og naturformål) i LNFR-områder. Tiltak som bidrar til å fremme idrett, natur, miljø, frilufts- og folkehelseinteresser foreslås tillatt etter søknad og at denne typen tiltak skal være åpen for allmennheten. I områder som er viktig for friluftsliv bør det ikke tillates tiltak som reduserer kvaliteten på området som friluftsområde.

Kulturmiljø

Kulturmiljøer utgjør samlet sett mer enn summen av enkeltminner og viser et områdets historiske verdi på et mer helhetlig vis. I kommunen finnes det en del større områder med sammenhengende kulturminner så som fredete fangstanlegg i Levajok og Gollevarri. Hensikten med hensynsone er å unngå at sammenhengende kulturminne-områder blir stykket opp gjennom utbyggingstiltak.

3.6.3 Båndleggingsområder

Disse områdene er båndlagt i henhold til lovbestemmelser. Det gjelder båndlegging etter lov om naturvern, lov om naturvern eller lov om forurensning. I disse båndlagte områdene vil det ikke være tillatt med tiltak i strid med lov.

3.6.4 Videreføring av reguleringsplaner

Innenfor hensynsone 910 videreføres gjeldende reguleringsplaner med tilhørende planbestemmelser foran kommuneplanens arealdel. Generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel etter PBL § 11-9 gjelder også innenfor hensynssone H910 så fremt det ikke oppstår motstrid. Hvorvidt det er motstrid eller ikke må bero på en konkret vurdering.

Hensynsonen omfatter følgende reguleringsplaner:

	Vedtaksdato
Reguleringsplan for Skiippagurra	22.07.1971
Reguleringsplan for et område ved Tana bru	08.10.1974 (stadfestet)
Endring av reguleringsplan for: Tana bru daginstitusjon	09.11.1976
Endring av reguleringsplan for Skiippagurra	14.03.1977
Reguleringsplan for felt B2 (Meieriveien og Mose-/Løvveien)	19.12.1978
Reguleringsplan for Østre Seida	10.06.1981
Reguleringsplan for Tana bru sentrum	21.06.1989
Endring av reguleringsplan for Østre Seida	16.06.1994
Bebyggelsesplan for Seidajok skole	05.04.1995
Reguleringsplan for Sieiddájohguolbba Øst (Seidajokgolban)	27.04.1995
Reguleringsplan for Gassanjarga avfallsplass	14.05.1996
Reguleringsplan for sameskole og flerbrukshall	28.05.2002
Reguleringsplan for Tana bru sentrum	22.05.2003
Bebyggelsesplan for omsorgsboliger ved flerbrukssenteret	09.06.2005
Reguleringsplan for Storlaksen boligfelt	29.06.2006
Reguleringsendring i Maskevarreveien	24.01.2008
Reguleringsplan for Sieiddájohguolbba Vest boligområde	25.06.2009
Reguleringsplan for Grenveien industriområde	25.06.2009
Detaljregulering for E6 Tana bru	21.02.2013
Detaljregulering for Deatnodearbmi industriområde	20.06.2013

3.7 Felles bestemmelser

Forslag til felles bestemmelser gjelder alle arealformål i plankartet. Felles bestemmelsene danner også grunnlag for og er retningsgivende for senere detaljplanarbeid. Felles bestemmelsen og bestemmelsene under arealformålene kan langt på vei brukes i senere detaljreguleringsplaner slik de er i kommuneplanens arealdel.

3.7.1 Unntak fra plankrav

For å gi en raskere og mer effektiv saksbehandling, foreslås det at tiltak av mindre virkning for miljø og samfunn, der kravet om reguleringsplan virker åpenbart urimelig blir tillatt uten krav om ytterligere detaljplaner. Det gjelder for eksempel tiltak som:

- Vann-, avløps- og fjernvarmeanlegg og annen teknisk infrastruktur i grunnen.
- Utvikling av eksisterende bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i LNFR-områder.
- Mindre tiltak for å forbedre trafikksikkerhet.

Det foreslås også at mindre bygge- og anleggstiltak kan gjennomføres på bakgrunn av kommuneplanens arealdel så fremt de er innenfor samme arealformål, innenfor fastsatt omfang/utbyggingsvolum, har tilstrekkelig uteareal for boliger, koblet til transportnett, ikke berører kulturminner eller det er blitt stilt krav om detaljregulering av området.

3.7.2 Krav til løsninger for utbyggingsområder

De foreslåtte kravene vil gjelde for alle utbyggingsområder og formål. For å ivareta hensyn til trafikksikkerhet foreslås det at nye tiltak benytter eksisterende avkjørsel der dette er formålstjenlig. Hvis det er behov for nye avkjørsler så bør disse legges som fellesavkjørsler.
Dersom det skal oppføres nye boliger, bør det samtidig også sikres at det er etablert tilfredsstillende stoppested for buss på begge sider av riks-/fylkesvei med tanke på transport av skoleunger. Dette er spesielt relevant i områder med spredt boligbebyggelse. For nye utbyggingsområder er det også hensiktsmessig å ta hensyn til vinter og snøforhold og forhindre at snø hoper seg opp og medføre trafikkfarlige situasjoner. Tar det hensyn til snøforhold tidlig i planlegging av utbyggingsområder, kan det også bidra til effektiv og rasjonell snørydding.

3.7.3 Parkering

Siktemålet med bestemmelsen er å påse at det finnes nok parkeringsarealer ved nye utbyggingstiltak. Det foreslås en generell parkeringsstandard for nye utbyggingsområder. Dette danner også grunnlag for senere detaljreguleringsplaner. For å få til rasjonell og effektiv arealbruk, legges det opp til at parkeringsplasser kan sambrukes med andre virksomheter i nærliggende område.

3.7.4 Rekkefølgekrav på utbygging

Formålet med å ha bestemmelser om rekkefølgekrav på utbygging er her å sikre at nødvendig teknisk infrastruktur og trafikksikre løsninger er på plass før utbyggingsområder tas i bruk. Det gjelder for eksempel avkjørsler, og på/avstigningsplass for buss, parkeringsplasser m.m.

3.7.5 Byggegrenser, utbyggingsvolum og funksjonskrav m.m.

Byggegrense mot sjø

Tana kommune har en langstrakt strandsone med veldig spredt bebyggelse. Langs store deler av kyststripen/strandsonen er det ikke privateiendommer. Det har vært få konflikter knyttet til sjøområdene. Siden det er såpass få eiendommer langs fjorden/strandsonen legges det opp til en byggegrense mot sjø på 30 meter, med unntak for eiendommer/områder som ligger nær eksisterende infrastruktur som småbåthavn. Eiendommer nær småbåthavn vil i følge planforslaget ikke ha adgang til å sette opp naust, flytebrygge og lignende tiltak i strandsonen. Dette foreslås for å stimulere til å bruke etablert infrastruktur. I områder med krav om detaljregulering foreslås det at byggegrense mot sjø fastsettes i reguleringsplanen. Det innebærer at byggegrensen mot sjø kan bli nærmere enn 30 meter gjennom utarbeidelse av detaljreguleringsplan for et område.

Det foreslås at tiltak som gjelder tilrettelegging av allment friluftsliv tillates i 100-metersbeltet lang sjø. Dette kan eksempelvis gjelde gapahuker, bålplasser, enkle stier mm. For å forebygge privatisering av friluftsområder, legges det opp til at slike tiltak gjennomføres i regi av bygdelag.

For å ivareta risiko for ekstremvær, stormflo og lignende foreslås at det skal gjennomføres nødvendige tiltak mot vanninntrenging for tiltak som ligger lavere enn kote +3,5 meter.
Det foreslås at gulvnivå i oppholdsrom må ligge over kote +3,5 meter.

Byggegrense mot vassdrag

Langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Byggeavstand kan i prinsippet differensieres med bakgrunn i klassifisering av vassdraget etter de rikspolitiske retningslinjene for vassdrag. Vannressursloven stiller krav om opprettholdelse av et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som skal motvirke avrenning og gi levested for planter og dyr. Følgende kantvegetasjonsgrense bidrar til å sikre levested for planter og dyr, samt motvirke avrenning og erosjon:

- Tanaelva - hovedvassdraget: 25 m
- Sideelvene: Luovvtejohka og Lišmmajohka: 20 m
- Småelver og bekker: 10 m

I prinsippet kan byggeavstand legges helt inntil krav om vegetasjonsbelte etter vannressursloven. Tanaelva, sideelvene og bekkene utgjør også en risiko for flom og erosjon. Mulige klimaendringer tilsier at det bør opprettholdes ubebygde områder langs vassdraget og sideelver/-bekker selv om det kan bli mindre flom i hovedelva. Forhold til risiko og sårbarhet tilsier at det bør være en byggegrense for å unngå ulykker og materielle skader av f.eks. framtidige, store nedbørsmengder. På grunn av disse forholdene er det gitt en generell bestemmelsessone på 50 meter langs hovedvassdraget, sideelvene og bekkene der det generelt ikke tillates bygge- og anleggstiltak med noen unntak, selv om det i Rustefjelbma området er bebyggelse som ligger enda nærmere vassdraget enn 50 meter. For boligområde B-01 Holmfjellsletta/Suolovárguolbba foreslås det at formålsgrensene utgjør byggegrensen mot Tanaelva.

I 100 meters beltet er det foreslått at det skal forutsettes detaljregulering for større utbyggingstiltak så som veier, parkeringsplasser og utfyllinger. Friluftstiltak som kan fremme

allment friluftsliv foreslås også tillatt innenfor 50-meters-beltet. Det foreslås at det skal gjennomføres en separat risikovurdering mht. flom og erosjon før tiltak kan tillates innenfor 100 meters beltet fra vernet vassdrag. For alle tiltak foreslås det at tiltakene ikke må medføre økt avrenning til vassdrag, endrede strømningsforhold i vassdrag eller noe som kan påvirke vassdragenes evne til å avlede overflatevann.

Byggegrense mot vei

Støy og trafikksikkerhet er to forhold som bør ivaretas ved fastsettelse av byggegrense mot vei. Av hensyn til trafikksikkerhet, bør frisiktsoner opprettholdes også i svinger og kryss. Det er foretatt støykartlegging langs de tettest befolkede områder langs hovedveinettet. Langs store deler av veinettet er bebyggelsen spredt og trafikken lavere enn ved tettstedene. Disse områdene er ikke kartlagt mht. trafikkstøy. I planforslaget foreslås det en byggegrense mot riks- og fylkesveier for bolig på minst 30 meter. Garasjer og annet bygg som ikke brukes til beboelse bør kunne bygges inntil 10 meter i fra vei. Denne avstanden gjelder med mindre det fremkommer noe annet av reguleringsplan eller kravene til frisikt. Krav til frisikt gjør at byggeavstand kan bli lengre enn 30/10 meter.

Kommunale veier har betydelig lavere trafikk enn hovedveinettet. Det foreslås følgende byggegrenser mot kommunal vei gjelder, med mindre annet fremkommer av reguleringsplan eller planbestemmelser for den enkelte område: Boligområde 7 meter, andre utbyggingsområder 10 meter. Avstand måles til senterlinjen.

3.7.6 Barn og unges interesser

Plan- og bygningsloven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. En av planoppgavene er å: «*legge til rette for god forming av bygde omgivelser, gode bomiljøer og gode oppvekst- og levekår i alle deler av landet*» (pbl. § 3-1 e). Miljøet der barn vokser opp er viktig for deres mulighet for en trygg oppvekst, motoriske utvikling og god helse. Å planlegge for et samfunn der trygge oppvekstmiljø har gode møtesteder, muligheter for lek, og aktivitetsfremmende omgivelser er noe av det viktigste som kan gjøres for å ivareta barn og unges interesser. I følge de nasjonale målene som er nedfelt i rikspolitiske retningslinjer (RPR) skal kommunen bla.:

a. Vurdere konsekvenser for barn og unge i plan- og byggesaksbehandlingen etter plan- og bygningsloven.
c. Utarbeide retningslinjer, bestemmelser eller vedtekter om omfang og kvalitet av arealer og anlegg av betydning for barn og unge, som skal sikres i planer der barn og unge er berørt.

Følgende skal vies spesiell oppmerksomhet:

a. Arealer og anlegg som skal brukes av barn og unge skal være sikret mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare.
b. I nærmiljøet skal det finnes arealer hvor barn kan utfolde seg og skape sitt eget lekemiljø. Dette forutsetter blant annet at arealene:
    - er store nok og egner seg for lek og opphold
    - gir muligheter for ulike typer lek på ulike årstider
    - kan brukes av ulike aldersgrupper, og gir muligheter for samhandling mellom barn, unge og voksne.
c. Kommunene skal avsette tilstrekkelige, store nok og egnet areal til barnehager.

d. Ved omdisponering av arealer som i planer er avsatt til fellesareal eller friområde som er i bruk eller er egnet for lek, skal det skaffes fullverdig erstatning. Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som leikeareal, eller dersom omdisponering av areal egnet for lek fører til at de hensyn som er nevnt i punkt b ovenfor, for å møte dagens eller framtidens behov ikke blir oppfylt.

I planprosessen til arealplanen fra 2002 ble skoler og barnehager invitert til å gi innspill til viktig områder for barn og unge. Disse innspillene ble det tatt hensyn til. Skolene og barnehagene har også i denne prosessen blitt invitert til å gi innspill til viktig områder for barn og unge nær skoleområdene. Det kom ingen nye innspill i denne planprosessen.

I planbestemmelser foreslås det at nye tiltak ikke skal komme i konflikt med barn og unges interesser, herunder lekeplasser, snarveier og uteoppholdsarealer. Leke- og oppholdsplasser skal vurderes samtidig med plassering av boliger og veier. For å ivareta uteoppholdsarealer stilles det krav til størrelse på uteareal og krav til trafikksikre løsninger, herunder atkomster og stoppesteder.

3.7.7 Folkehelse

Ved nye tiltak og planer skal det velges løsninger som legger til rette for god folkehelse og motvirke sosiale helseforskjeller (plan- og bygningslovens 3-1 f.). Etter folkehelseloven skal kommunen fremme folkehelse med de virkemidler kommunen har, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting (fhl. § 4). Å fastsette planbestemmelser til arealplan er blant de virkemidlene kommunen har til å fremme folkehelse. I forslag til planbestemmelser tas det sikte på at følgende bestemmelser ivaretar hensyn til folkehelse ved ny og endret arealbruk:

- Krav til samferdselsmessige tiltak (jfr. 2.2.1 c og d i planbestemmelsene).
    - Kvalitetskrav for vann- og avløpsanlegg.
    - Stoppested for buss ved avkjørsler/fellesavkjørsler
    - Trygge krysningspunkter over vei for skuterløyper og lignende.
- Rekkefølgekrav (jfr. 2.3. i planbestemmelsene).
    - Trafikksikre løsninger er på plass før utbyggingsområder tas i bruk.
- Barn og unges interesser (jfr. 2.4.5 i planbestemmelsene)
- Lokalklima (jfr. 2.4.7 i planbestemmelsene)
    - Ta hensyn til snødrev, le, vind og solforhold.
- Støy (jfr. 2.4.8 i planbestemmelsen)
    - Lokalisering og krav til støydempingstiltak
- Risiko og sårbarhet (jfr. 2.4.9, 8.1.3 og 8.1.4 i planbestemmelsene).
    - Redusere fare for forurensing
    - Trygghet/sikkerhet i forhold til flom og erosjon langs vassdrag.
- Universell utforming (jfr. 2.4.10 i planbestemmelsene).
    - Forsøke å realisere tilbud som alle kan nytte.
- Idrettsanlegg (jfr. 3.8 i planbestemmelsene)
    - Aktivitet og fysisk trening. Ta hensyn til støy.
- Uteoppholdsareal (jfr. 3.9 i planbestemmelsene)
    - Størrelse, kvalitetskrav og utforming for boligområder.
- Friluftslivtiltak (jfr. 5.1-5.3, 6.1, 6.3.9, 7.1.1 h og 7.6 i boligområder)
    - Legge til rette for friluftsliv, aktivitet, trivsel og bolyst gjennom friluftstiltak.

- Bygdelagshytter (jfr. 6.3.7 i planbestemmelsene)
    - Sosial fellesarena for befolkningen i bygdene.
- Drikkevann (jfr. 8.1.1 i planbestemmelsene)
    - Forebygge forurensing av drikkevann.
- Fareområder
    - Forebygge fare for liv og helse mht. ras/skred, flom, erosjon, radon, elektromagnetisk stråling, forurensing m.m.

Lokalisering av tiltak og utbyggingsområder er viktig i forhold til å tilrettelegge for god folkehelse og forebygge sosiale helseforskjeller. Siden ny arealdel bare får virkning for nye tiltak og nye utbyggingsområder, syntes det mest hensiktsmessig med retningslinjer for lokalisering av tiltak fremfor bindende planbestemmelser. Forslagene til retningslinjene er ment å bidra til å vurdere utbyggingsområder og nye tiltak i forhold til forhold som kan påvirke folkehelsen positivt. Ved å bruke retningslinjene kan folkehelseperspektivet i tiltakene ivaretas i større grad. Retningslinjene bygger i hovedsak på «*Rapid Health Impact Assessment Tool*» utgitt av London Healthy Urban Development Unit, april 2017.

3.7.8 Tilgjengelighet for alle/universell utforming (UU)

I henhold til plan- og bygningslovens formål i § 1-1 skal prinsippene om universell utforming ivaretas i planleggingen og krav til byggetiltak. I forslag til planbestemmelser foreslås det at offentlige bygg skal være universelt utformet. Offentlige lekeplasser og uteområder skal være universelt utformet der dette er praktisk mulig. Ellers vil kravene i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven ivareta krav til universell utforming. Det bør tas sikte på at det i planområdene finnes noe tilbud eller noen deler av området som kan brukes av alle og er universelt utformet.

3.7.9 Estetikk, miljøkvalitet, natur, landskap og grønnstruktur

Kommunen kan gjennom planbestemmelsene stille krav til estetikk, miljøkvalitet, natur, landskap og grønnstruktur samt bestemmelser knyttet til midlertidige og flyttbare konstruksjoner og anlegg (pbl § 11-9 6.). Estetikk ble så vidt drøftet i kommuneplanens arealdel fra 2002. I forbindelse med utarbeidelse av ny arealplan, har kommunen kommet fram at det ikke er hensiktsmessig med egne bestemmelser knyttet til estetikk. Kommunen har ingen egen veileder som kan brukes til dette formålet. Tradisjonen i Tana er å bygge boliger og hytter mest mulig tilpasset terrenget, og kommunen mener dette er en tradisjon som bør videreføres gjennom planbestemmelser knyttet til hvordan tiltak skal tilpasses landskapet. Bevaring av mest mulig av eksisterende vegetasjon er viktig av klimatiske hensyn og estetikk og det bør unngås skjemmende skjæringer og terrengfyllinger i utbyggingsområder.

Midlertidige og flyttbare konstruksjoner og anlegg

Utviklingen har gått i retning av at flere setter opp stadig større og solide konstruksjoner enn telt i utmark og i friluftsområder. Dette gjelder spesielt i perioden mars til mai. Konstruksjoner blir stående og virker i flere tilfeller privatiserende i forhold til andre brukere av friluftsområder. Kommunen har ikke ressurser til å følge opp om tiltakene er i samsvar med friluftsloven eller plan- og bygningsloven. Det har derfor vært hensiktsmessig å utarbeide egne bestemmelser for midlertidige og flyttbare konstruksjoner og anlegg for å lovliggjøre dagens bruk og samtidig sette ramme rundt og begrense framtidig bruk som kan være til ulempe for andre. For å hindre at midlertidige konstruksjoner flyttes rundt i samme område over hele året, foreslås det at det ikke vil være tillatt med utplassering av slike konstruksjoner

i noen perioder av vår og høst. Tiltak skal være tatt ned før disse periodene. For å begrense privatisering og andre ulemper, foreslås det at plassering skal skje nært motorisert ferdselsveier og i en avstand på 50 meter til elver, sjøer, vassdrag i barmarksesongen. Avstandskrav vil være vanskelig å kontrollere på vinterstid, slik at det foreslås at om vinteren skal det ikke være avstandskrav til vann og vassdrag.

3.7.10 Bevaring av eksisterende bygninger og annet kulturmiljø

Kulturminner

Tana kommune har mange kulturminner og større områder med sammenhengende kulturminner som utgjør helhetlige kulturmiljøer. Kulturminner og kulturmiljøer skal vernes både som del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning. Automatiske fredete kulturminner skal ikke skjemmes eller skades uten tillatelse fra kulturminnemyndighetene. Det foreslås i planbestemmelsene at tiltak som kan komme i berøring med kulturminner må ha uttalelse fra kulturminneforvaltning og prosjekteres og utføres på en slik måte at tiltaket har gode visuelle kvaliteter og ikke skjemmer ut kulturminner.

Kulturminnene i Tana kommune utgjør i stor grad fangstgroper- og anlegg, samt gamme- og hustufter. Disse er automatisk fredet og har en sikringssone på 5 meter knyttet til seg. Noen av de viktigste kulturminneområdene er:

- Fangstanlegget på Gollevárri
- Fangstanlegg i Luftjokdalen
- Fangstanlegg i Sirma
- Kulturminnemiljø i Levajok-området.

Alle disse kulturminnene er viktige deler av kommunens historie og representerer en kontakt med fortida som er med på å gi identitet. De fleste av kulturminnene er digital kartfesta, men mange kulturminner er ikke på digitale kart. Områder som ikke er konsekvensutredet eller kartlagt tidligere må klareres med kulturminnemyndighetene for å forebygge skader på mulige kulturminner.

Vernede eller verneverdige bygninger

En god del bygninger i Tana kommune er SEFRAK-registrerte bygninger. Disse bygningene betraktes som verneverdige. I planbestemmelsene foreslås det bestemmelser for oppussing, renovering, bevaring eller gjenoppretting av verneverdige bygninger. Før ombygging eller riving av eldre (SEFRAK registrerte) skal det innhentes uttalelse fra kulturminnemyndighetene. Ikke alle SEFRAK-registrert bygninger er like verdifulle.

Om øvrige kulturminner

Det foreslås at faste kulturminner som gamle veier, steingjerder, grensesteiner, støer, steinkai med mer ikke bygges ned eller fjernes, men bevares som historiefortellende elementer for ettertiden.

Mindre viktige kulturminner/SEFRAK-bygninger bør kunne frigis til annet formål eller endres i større grad enn det som er tillatt etter kulturminneloven. Det kan gjøres gjennom en klassifisering av bygninger i ulike verdiklasser, hvor de mest verdifulle kulturminnene bevares mest mulig intakt, mens mindre viktige kulturminner/verneverdige bygninger kan tillates revet, ombygd eller brukt til annet formål. En slik klassifisering og prosess bør

vurderes gjennomført ved utarbeidelse av en kommunedelplan for kulturminner- og kulturmiljø.

3.7.11 Krav til nye eller endring av reguleringsplaner

Ved nye reguleringsplaner eller endring av eksisterende reguleringsplaner, skal fellesbestemmelsene i kapittel 2 ivaretas så langt de er relevante for tiltaket. I tillegg kommer krav under det enkelte arealformål og bestemmelser knyttet til hensynssone i kapittel 8.

4. PLANENS KONSEKVENSER

For nye utbyggingsområder eller hvor det er foreslått en større endring av arealbruken skal det foretas en konsekvensutredning (KU). Kravet om konsekvensutredning er fastsatt i forskrift om konsekvensutredninger etter plan – og bygningsloven (2015).

«Alle planforslag skal ved offentlig ettersyn ha en planbeskrivelse som beskriver planens formål, hovedinnhold og virkninger, samt planens forhold til rammer og retningslinjer som gjelder for området. For kommuneplaner skal planbeskrivelsen gi en særskilt vurdering og beskrivelse – konsekvensutredning av planens virkning for miljø og samfunn». Plan – og bygningslovens (pbl) § 4-2.

En konsekvensutredning skal beskrive de virkninger som oppstå for miljø og samfunn. Dette skal gjøres ut i fra kunnskap som allerede finnes og eventuelt oppdatering av denne. Utbyggingsområder som videreføres fra gjeldende arealplaner, behøver ikke å konsekvensutredes.

4.1 Utredningsmetode

a) Forslagene ble først konsekvensutredet hver for seg i forhold til utredningstema fastsatt i planprogrammet. Basert på utredningene av konsekvenser ble det laget en tilrådning om forslaget bør være med eller ikke i det endelige planforslaget, evt. med vilkår eller med avbøtende tiltak som for eksempel redusert utbyggingsareal eller flytting av utbyggingsareal.

b) Når enkeltområder er vurdert hver for seg blir alle arealforslagene vurderes samlet mht.: konsekvenser for arealformål og utredningstema. Samlet forslag vurderes også i forhold til langsiktige målsettinger og strategier for arealbruken i kommunen.

Konsekvensutredning av hvert enkelt forslag er samlet i en egen konsekvensutrednings katalog (KU-katalog) som er vedlagt planen. I planbeskrivelsen fremgår bare den samlede konsekvensutredningen for hele planforslaget mht. utredningstema fastsatt i planprogrammet.

Samlet konsekvenser av planforslaget presenteres først etter arealformål og deretter utredningstema.

4.2 Konsekvensutredning av enkeltområder

Konsekvenser av nye eller endret utbyggingsområder vurderes i forhold til utredningstema. Det gjøres ved å vurdere «områdets verdi» i forhold til «omfanget på endringer» og «konsekvenser av endringer i forhold til områdets verdi». Konklusjon på konsekvensutredningene av enkeltinnspillene er en avveining av fordeler og ulemper i forhold til politiske ønsker om arealforvaltningen.

Områdets verdi

- Utredningsområdet inkludert eventuell influensområde avgrenses geografisk. Størrelsen på det geografiske utredningsområde kan være avhengig av arealformål og utredningstema.
- Verdien av et område kan deles i to: Liten/normal verdi og stor verdi. Områdets verdi vurderes på bakgrunn av utstrekning og kunnskapsgrunnlag.
- Generelt representerer områder med få interesser og naturverdier, lite utbyggingspress og få ulike interesser lav og normal verdi. Områder med store naturverdier og/eller mange ulike interesser og/eller stort utbyggingspress representerer stor verdi.

Omfang på endring

Det er en vurdering av betydning forslaget kan få i de ulike miljøene eller områdene.
Omfanget på endringer er klassifisert slik:

\+ Positiv endring
0 Ubetydelig endring (liten endring)
\- Negativ endring

Konsekvens

Konsekvenser av et forslag er en avveiing mellom fordeler og ulemper som et eventuelt tiltak kan medføre for et utredningstema. Konsekvensen et resultat av omfanget på tiltak/formålsendring i forhold til verdien av et område.

Konsekvenser angis på en fem-delt skala, hvor vurderingene er verbale og skjønnsmessige:

++ Stor positiv konsekvens
\+ Liten positiv konsekvens
0 Ubetydelig konsekvens.
\- Liten men uvesentlig negativ konsekvens
-- Vesentlig og stor negativ konsekvens

Omfang på endring	Områdets verdi	
	Liten/normal	Høy
Positiv	+ (Liten/middels positiv konsekvens)	++ (middels/stor positiv konsekvens)
Ubetydelig	0/+ Ubetydelig konsekvens	0/+ (Ubetydelig konsekvens)
Negativ	0/-(Liten negativ konsekvens)	--(Vesentlig og stor negativ konsekvens)

4.2.1 Null-alternativet

«Null-alternativet» vil si dagens situasjon med forventede endringer om en ser bort i fra arbeidet med kommuneplanens arealdel. «Null-alternativet» innebærer ikke null aktiviteter eller null tiltak og dermed heller ikke null-konsekvens, fordi en videreføring av dagens situasjon vil omfatte tiltak som det er vanlig å søke dispensasjon om etter plan- og bygningsloven. Et eksempel er fradeling av landbrukseiendommer til boligformål. Disse tiltakene skjer i dag på dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Null-alternativet kan således ha negative eller/og positive konsekvenser.

4.3 Samlet konsekvensutredning av planforslaget etter arealformål

4.3.1 Områder for bebyggelse og anlegg

Endring fra «Landbruks-, natur- og friluftsformål samt reindrift» (LNFR) til bebyggelse og anlegg innebærer omdisponering av LNFR-områder til utbyggingsformål. Det er konsekvensutredet og tatt inn i plan 72 bebyggelses og anleggsområder. Dette berører 110 eiendommer. Foreslått endret arealbruk utgjør ca. 3 350 dekar eller om lag 1,1 dekar per. Innbygger. 3 350 dekar utgjør 3,35 km^2 noe som er 0,08 % av kommunens samlede areal (4 051 km^2).

Av arealformål utgjør avsetting av areal til fritidsbebyggelse (BFR) den største delen med 75 % av foreslått endret arealbruk. Foreslått endring til ulike bebyggelse og anleggsformål vises til følgende tabell:

Arealformål	Antall områder	Antall eiendommer	Areal i dekar
Bebyggelse og anlegg (BA)	5	10	271
Boligbebyggelse (B)	2	2	113
Fritidsbebyggelse (BFR)	39	46	2 528
Offentlig og privat tjenesteyting (BOP)	2	2	15
Fritids- og turistformål (BFT)	5	7	202
Råstoffutvinning (BRU)	9	9	
Næringsbebyggelse (BN)	6	11	150
Andre typer bebyggelse og anlegg (BAB)	4	23	47
SUM	72	110	3 344

Tabell 2: *Konsekvensutredete endringer til ulike bebyggelse og anleggsformål.*

4.3.2 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

I planforslaget er det konsekvensutredet ni samferdselsanlegg med samlet anslått arealbruk på ca. 30 dekar. Av dette utgjør parkeringsarealene det meste. Dette vises i tabell 2.

Arealformål	Antall områder	Antall eiendommer	Areal i dekar
Veier (SV)	3	8	6
Bruer (SV)	2	7	0
Parkering (SPA)	2	2	19
Gang- og sykkelvei	1	11	8
SUM	9	28	33

Tabell 3: *Konsekvensutredete endringer til samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur.*

4.3.3 Grønnstruktur

Grønnstruktur er naturområder i nærheten av bebygde områder. I planprosessen er det utredet to områder nær Levajok fjellstue til dette arealformålet.

Arealformål	Antall områder	Antall eiendommer	Areal i dekar
Naturområde (GN)	1	1	200
Turdrag (GTD)	1	3	215
SUM	2	4	415

Tabell 4: *Konsekvensutredete endringer til grønnstruktur.*

4.3.4 LNFR-areal for spredt bolig- fritids- eller næringsbebyggelse (LS)

LNFR-areal for spredt bebyggelse er LNFR-areal med friere bestemmelser mht. hva som tillates av tiltak utenom tradisjonell landbruk og reindrift eller næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag. Arealformålet spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse (LS-områder) kan oppdeles i mer spesialisert områder så som spredt boligbebyggelse (LSB-områder), spredt fritidsbebyggelse (LSF) og spredt næringsbebyggelse (LSN).

I planprosessen er det konsekvensutredet 25 områder til ulike former for spredt bebyggelse. Siden dette fremdeles er LNFR-områder vil konsekvenser for eksempel landbruk være avhengig av tillatt utbyggingsvolum på hver eiendom. Tillates det 1 bolig/fritidsbolig pr eiendom, vil det kunne bygges inntil 122 nye boliger/fritidsboliger. Samlet arealavtrykk vil være avhengig av tillatt bebygd areal pr. eiendom. Etter forslag til retningslinjene kan det utgjøre inntil 0,5 dekar pr. eiendom, dvs. til sammen 60 dekar.

Arealformål	Antall områder	Antall eiendommer	Areal i dekar
Spredt bolig- fritids- eller næringsbebyggelse (LS)	25	65	2 017
Spredt boligbebyggelse (LSB)	2	10	538
Spredt fritidsbebyggelse (LSF)	26	45	1 366
Spredt næringsbebyggelse (LSN)	0		
Gammer	3	1	0,15
Bygdelagshytter	3	1	0,30
SUM	56	122	4 145

Tabell 5: *Konsekvensutredete endringer til ulike LNFR-spredt bebyggelsesformål.*

4.3.5 Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone

Det er ikke konsekvensutredet nye områder avsatt til bruk av sjø eller bruk av vassdrag med tilhørende strandsone.

4.4 Samlet konsekvensutredning etter utredningstema

Utredningstemaene er fastsatt i planprogrammet. Konsekvensene av forslag er vurdert i forhold til disse temaene:

Tema	Kunnskapsgrunnlag
Barn og unges oppvekstvilkår	• Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging T-2/2008. • Lokalbasert erfaringsbasert kunnskap fra aktuelle utbyggingsområder om områdene får konsekvenser for barn og unges bruk av aktuelle utbyggingsområder. • Sametingets planveileder
Friluftsliv og rekreasjon, folkehelse og allmenne interesser	• Kartlegging og verdsetting av friluftsområder av 2016. • Jakt, løyper og hundekjøring: http://www.nordatlas.no • Bruk av erfaringsbasert og lokalbasert kunnskap.
Samisk natur- og kulturgrunnlag	• Reindrift: https://kilden.nibio.no • Temaveileder: Reindrift og planlegging etter plan- og bygningsloven • Sametingets planveileder • Bruk av erfaringsbasert og lokalbasert kunnskap.
Verdiskaping og næringsutvikling	• Kartdatabaser med oversikt over primærnæringenes arealbruk: www.nibio.no, http://gardskart.skogoglandskap.no • Temaveileder: Landbruk etter plan- og bygningsloven • Forekomster av grus og pukk, mineraler: NGU http://geo.ngu.no/kart/minkommune/
Landskap, kulturmiljø og kulturminner	• Riksantikvarens veileder 2016: Kulturminner, kulturmiljø og landskap • Riksantikvarens KU-veileder 2015: Kulturminner og kulturmiljø i konsekvensutredninger • Fredete kulturminner og kulturmiljøer fra Riksantikvaren: www.kulturminnesok.no • SEFRAK-registrerte bygninger i Matrikkelen: https://seeiendom.kartverket.no/eiendom/ • DNs kartbaser: https://kartkatalog.miljodirektoratet.no/MapClient/ • Sametingets planveileder
Naturmangfold (naturtype og artsmangfold)	• Miljødirektoratets kartbaser: https://kartkatalog.miljodirektoratet.no/MapClient/ o Inngrepsfrie områder http://inonkart.miljodirektoratet.no/inon/kart o Naturbasen: http://kart.naturbase.no o Miljøstatus http://www.miljostatus.no/kart/ • Artsdatabanken http://artskart.artsdatabanken.no/ • Naturtypebasen, utvalgte naturtyper http://www.naturtyper.artsdatabanken.no • Kilden NIBIO https://kilden.nibio.no/
Vassdrag	• Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag (T-1078) • Verneplan 234/1 Tanaelva • Verneplan 234/2 Julelva/Juovlajohka • Bruk av erfaringsbasert og lokalbasert kunnskap.
Kystsonen og tilhørende landarealer	• Kystverkets Kystinfo: https://kart.kystverket.no • Fiskeridirektoratet: https://kart.fiskeridir.no • Bruk av erfaringsbasert og lokalbasert kunnskap

Konsekvenser av et forslag er vurdert opp mot relevante målsettinger i planprogrammet og i kommuneplanens samfunnsdel. For områder med noe negative konsekvenser, er det vurdert alternative forslag i hovedsak justering av formålsgrenser og eventuelle spesielle vilkår gjennom planbestemmelsene. Konsekvensutredningene munner ut i en tilrådning om innspillet bør tas med i planforslaget eller ikke med basis i de føringene som er gitt og konsekvenser forslaget har. Plankartet er så tegnet med utgangspunkt i konsekvensutredningene.

Oversikt over konsekvenser med differanse fra 0
I samlet konsekvensutredning er en mest interessert i konsekvenser som er forskjellig fra «0-konsekvens». Konsekvenser forskjellig fra 0, kan være at forslaget kan ha positiv konsekvens eller har negativ konsekvens.

Det er foretatt 126 konsekvensutredninger av enkeltinnspill. Tre er forslag ble ikke tatt med i administrasjonens planforslag fordi de er vurdert til å ha vesentlig negativ konsekvens (negativ virkning/konsekvens for et svært viktig område jfr. punkt 4.2). Formannskapet tok ut seks utredninger fra planforslaget som er lagt på høring. Til sammen er det 117 utredninger som er med i planforslaget. 65 av disse (55 %) av disse utredningene har en konsekvens som er forskjellig fra 0. Resterende 52 (45 %) betraktes å ha 0-konsekvens og regnes ikke inn i samlet konsekvensutredning.

Nedenfor er den tabell som summerer opp konsekvenser av innspillene fordelt på tre kategorier 1) positiv konsekvens 2) har positiv og negativ konsekvens 3) negativ konsekvens.

Et forslag som innebærer ny næringsbebyggelse på dyrkbar jord er for eksempel et forslag som både har negativ og positiv konsekvens. Positiv konsekvens er at det gir muligheter for ny næringsvirksomhet, økt verdiskaping og sysselsetting, men har negativ virkning i forhold til jordvern (dyrka/dyrkbar jord). Forslag kan ha positiv konsekvens for bosetting eller muligheter for aktiv livstil, men medføre negative konsekvenser for friluftsinteresser. Tabell 5 er en oversikt over konsekvenser mht. planforslag og utredningstema.

Tema	Positiv konsekvens	Positiv og negativ konsekvens	Negativ konsekvens	SUM
Barn og unges oppvekstvilkår	2			2
Friluftsliv og rekreasjon, folkehelse og allmenne interesser	29	17	3	49
Samisk natur- og kulturgrunnlag		11	10	21
Verdiskaping og næringsutvikling	8	19	16	43
Landskap, kulturmiljø og kulturminner	1	5	12	18
Naturmangfold (naturtype og artsmangfold)		2	1	3
Vassdrag		4		4
Kystsonen og tilhørende landarealer				0
SUM	40	58	42	140

Tabell 6: *Oversikt over positive/negative konsekvenser i forhold til konsekvensutredningene.*

Forslaget viser en forholdsvis jevn fordeling mellom positive og negative konsekvenser. Et forslag kan ha både positive og negative konsekvenser. Det er ingen forslag som utelukkende bare har negative konsekvenser.

4.4.1 Barn og unges oppvekstvilkår

Hovedtemaene for rulleringsarbeidet vil ha varierende konsekvenser for barn og unges oppvekstvilkår. Forslag til endret arealbruk, herunder tiltak og utbygging er vurdert i forhold til konsekvenser for barn og unges oppvekstvilkår.

Planforslaget får ikke spesielle konsekvenser for barn og unges oppvekstvilkår. To av forslagene vurderes som positive. Det er forslag som er tilknyttet Levajok Fjellstue as. Det skyldes virksomhetens positive betydning som leirskole og som ridesenter.

I spredt bebygde områder sammenfaller barn- og unges interesser ofte med friluftsområder. Tiltak i friluftsområder virker generelt positivt for hele befolkningen, men også for barn og unge.

Forhold til barn og unges interesser fremgår også av planbeskrivelsens kapittel 3.7.6 samt punkt 2.4.5 i forslag til planbestemmelser.

4.4.2 Friluftsliv og rekreasjon, folkehelse og allmenne interesser

Kommunen har store utmarksområder som brukes innenfor næringsvirksomhet og til fritidsformål. Trenden er bruken av utmarka endres fra tradisjonelle utmarksnæringer og – utmarksbruk til mer fritids- og rekreasjonsformål. Det innebærer at interessene omkring arealbruken til fritidsformål er økende og med det økende konfliktpotensial særlig i forhold til reindrift og landbruk.

Forslagene til ny og endret arealbruk får stort sett nøytral og positive konsekvenser i forhold til utredningstema. Positive virkninger knyttes til muligheter for en aktiv livstil, tilgang til turområder, tilknytning til løypenett, tilgang til Tanaelva, tilknytning til stedet, om det blir mer attraktivt med bosetting i området, gir muligheter for fellesskapsløsninger/nye bruksmuligheter, gir økt bosetting eller sysselsetting, nærhet til sosial infrastruktur, trygge uteområder, lite støy/støv m.m., jfr. kap. 3.7.7 om folkehelse i planbeskrivelsen og planbestemmelsenes kap. 2.4.6 med retningslinjene.

Der forslag får negative konsekvenser skyldes det at det foreslåtte arealbruk som fritidsbolig eller næringsvirksomhet ligger forholdsvis nært annen boligbebyggelse, nært et friluftsområde eller nært turløype. Det gjelder forslagene 90, 94, 95 og 125. Det er også vurdert som noe negativt at foreslåtte områder avsatt til boliger/fritidsboliger ikke ligger i nær tilknytning til offentlig skuterløypenett. Som en oppfølging av arealdelen, bør det arbeidet med å tilknytte større fritidsboligområder til det offentlige skuterløypenettet da det har positiv betydning for stedet attraktivitet, trivsel og bruk av utmarka.

Spredt boligbygging har positive sider knyttet til tilgang på natur og muligheter for å føre en aktiv livsstil. Men det utfordrer også målsettingene i plan- og bygningslovens 3-1 f) om å motvirke sosiale helseforskjeller og bruke de virkemidler kommunen har til å motvirke dette etter folkehelseloves § 4. En av de største utfordringene med spredt boligbygging i en langstrakt kommune som Tana, er at det vanskeliggjør lik tilgang på tjenester og tilbud. Det gjelder for eksempel tilgang på varer og tjenester, utdanningstilbud, helsetjenester, tilgang på sosiale møteplasser og tilgang på fritidstilbud. Det kan betydning for levekårene i kommunen. Manglende muligheter til å delta på fritidstilbud er noe som ungdom har trukket fram i

forbindelse med kommunens deltakelse i prosjektet: «*Hva kan nærmiljøet og lokalsamfunnet gjøre for at ungdom skal trives i Tana?*». En annen stor utfordring med spredt bebyggelse er behovet for transport. Det virker sterkest for de som ikke har mulighet til å transportere seg selv da det mangler kollektiv transporttilbud etter arbeids-/skoletid.

Utjevning av sosiale helseforskjeller kan ikke alene rettes opp gjennom kommuneplanens arealdel. Det er noe som må arbeides bredere med, gjerne med basis i folkehelseplan eller kommuneplanens samfunnsdel. Planforslaget er ikke ment å utjevne sosiale helseforskjeller, men være en konsekvens av de målsettinger som er satt i kommuneplanens samfunnsdel og planprogrammet når det gjelder spredt bosetting i kommunen.

4.4.3 Samisk natur- og kulturgrunnlag

Kommunens arealer er viktig for samisk kultur, næring- og kulturliv. Sametingets planveileder er ment å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. I følge Sametingets planveileder skal forslag til endret arealbruk vurderes i forhold til konsekvenser for samisk kultur, næringsutvikling og samfunnsliv basert på naturgrunnlaget. Ved å bruke veilederen kan det sikres at samiske interesser blir godt ivaretatt i kommuneplanens arealdel.

Sametingets planveileder og hensyn i forhold til samisk kultur

g. *Planleggingen bør legge til rette for å opprettholde bosettingsmønster og lokalsamfunn som bidrar til å sikre samisk kultur, næringsutvikling og samfunnsliv basert på naturgrunnlaget.*

   Planforslaget legger opp til spredt boligbygging i hele kommunen. Det politiske ønsket om spredt boligbygging utgjør en sentral del av planforslaget. Planforslaget kan bidra til å gjøre det enklere og mer attraktivt å bo utenfor sentrum og på bygdene. Det gjøres gjennom kortere byggeavstand til elva og sjøen, samt romslig tillatt utbyggingsvolum.

h. *Barn bør i sine nærmiljø sikres arealer og anlegg som gir mulighet for samhandling med andre barn for opprettholdelse og utvikling av sin samiske kultur og identitet. Det bør vies oppmerksomhet på tiltak som viderefører kontakt og overfører kunnskap mellom generasjonene.*

   Sametinget vektlegger i sin planveileder om barn er sikret arealer og anlegg i sitt nærmiljø som gir mulighet for samhandling med andre barn for opprettholdelse og utvikling av sin samiske kultur og identitet. Lekeområder i bygde og rundt skoler er opprettholdt. Spredt boligbygging vanskeliggjør samhandling mellom barn pga. avstander. Et alternativ for å få dette til, er større grad av tettbebyggelse og bygging i regulerte boligfelt. Men det strider mot kommunens politiske ønsker om spredt boligbygging i kommunen. Spredt boligbygging skjer ofte med tilknytning til gårdsdrift og generasjonsskifte. Ved å tilrettelegge for dette kan det bidra til å videreføre kontakt og kunnskap mellom generasjonene.

i. *Utbygging for hytter og hytteområder bør som hovedregel skje etter reguleringsplan der også aktuelle infrastrukturtiltak til slike hytteområder inngår i planen. Hyttebebyggelse bør være mest mulig samlet for å konsentrere belastningen på naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv.*

   Kommuneplanen fra 2002 har relativt få områder for hytter. I dette planforslaget legges det opp til langt flere områder for hytteområder og som samsvarer godt med den spredte

bosettingen i en langstrakt kommune. Av kostnadsmessige grunner foreslås det at bare større hyttefelt skal detaljreguleres. Omkostningene til reguleringer blir store pr. enhet i områder med inntil 10 fritidsboliger. Det er ikke slik at alle etterspør hyttetomter i de samme områdene. Folk er forskjellige har ulike preferanser for ei hyttetomt. Planforslaget er ment å oppfylle alle ulike preferanser.

j. For lokalisering og organisering av spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i kommuneplanens arealdel bør det legges vekt på generasjoners tilhørighet til og bruk av bosted og landskap, herunder tradisjonell utmarksbruk og bruk av kyst- og fjordområder.

Planforslaget legger opp til spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse. Til sammen omfatter planforslaget 56 områder til ulike former for spredt bebyggelse fordelt på samlet areal på ca. 4 100 dekar. I planbestemmelser åpnes det opp for etablering av kårbolig i forbindelse med generasjonsskifte på gårdene.

k. Planer og tiltak skal ikke krenke eller virke skjemmende for samiske hellige steder, gravplasser eller andre steder av særskilt kulturhistorisk betydning.

I forslag som kan berøre kulturminner, har en tatt hensyn ved å gå utenfor disse områdene. Sikringssone er med å bevare steder av kulturhistorisk betydning. Forslaget til planbestemmelser i § 2.6 er ment å ivareta disse hensyn.

<u>Hensyn å ta i forhold til samisk næringsutøvelse og ressursbruk</u>

l. Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner skal i nødvendig utstrekning sikre arealene til tradisjonelle fiskeplasser og gyteområder av vesentlig betydning for fiske i samiske kyst- og fjordområder. Lokaliteter for oppdrettsanlegg for torsk skal ikke etableres i gyteområder for vill torsk.

I Tanafjorden er det få arealkonflikter vedrørende fiskeri og ulike typer oppdrettsanlegg. Siden Tanafjorden er en nasjonal laksefjord, setter det begrensninger på oppdrett i fjorden. Det virker og konfliktforebyggende. Det er ikke kommet inn forslag på å endre arealplanen fra 2002 når det gjelder bruk av sjøarealene, slik at planene for sjøarealene fra 2002 videreføres i ny plan. Forslag til planbestemmelser er mer detaljert mht. hva som kan tillates på de ulike lokalitetene.

m. Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner skal sikre at endret arealbruk i samiske kyst- og fjordområder ikke medføre irreversibel skade eller ødeleggelse av lokalt fiske av vesentlig betydning for befolkningen i et bestemt område.

Det er ikke kommet inn forslag på å endre arealplanen fra 2002 når det gjelder bruk av sjøarealene, slik at planene for sjøarealene fra 2002 videreføres i ny plan.

n. Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner skal i nødvendig utstrekning sikre dyrka og dyrkbar jord for jordbruksproduksjon og beiteområder for så stor buskap som bruket kan vinterfø.

Jordvern ivaretas først og fremst gjennom forslag til planbestemmelser. Det gjelder spesielt bestemmelsene i § 6.2.2 og 6.3.1 der det fremgår at det skal unngås å dyrke på dyrka jord.

o. Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner skal i nødvendig utstrekning sikre viktige arealer for tradisjonell utmarksbruk. Dette gjelder blant annet områder for jakt, fiske, vedhugst,

sanking av bær, urter og sennagress, samt uttak av virke for duodji som enkeltpersoner eller grupper av personer helt eller delvis har sitt livsgrunnlag knyttet til utnyttelsen av.

Viktige areal for tradisjonell utmarksbruk sikres gjennom bestemmelser for «Landbruks, natur- og friluftsområder samt reindrift» (LNFR) som begrenser utbygging i disse områdene. I tillegg legger kommunen inn tre hovedområder til meahcci/markaområde. Disse områdene omfatter registrerte gamme-/utmarksbygg. Disse byggene representerer tradisjonell høsting av utmarka. Planforslaget vil ha positive konsekvenser for tradisjonell utmarksbruk gjennom bestemmelsene for meahcci/markaområdene.

p. *Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner skal i nødvendig utstrekning sikre arealer for reindrifta. Dette gjelder blant annet nødvendige vår-, sommer-, høst- og vinterbeiter, herunder flyttleier, trekkveier, drivningsleier, slakte- og merkeplasser, og kalvings-, luftings-, brunst- og paringsområder. Reindriftens flyttleier må ikke stenges.*

Planforslaget vurderes å kunne få negativ virkning for reindrift i 40 utredete planforslag der virkningene vil variere i ulik grad. Virkningene etter lokalisering og etter utredning av enkeltområder kan settes opp i følgende tabell.

Lokalisering	Antall	Dekar	Konsekvensutredning nr.
Grenser til beiteland	31	3 030	1, 2, 4, 17, 19. 20, 21, 25, 32, 33, 35, 38, 39, 40, 42, 51, 52, 63, 64, 65, 72, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 83, 106, 117, 118, 120, 124
Ligger i beiteland	5	492	14, 15, 16, 43, 56
Nær flytt-/trekklei	4	314	53, 54, 115, 122, 126
SUM	40	3 836	

Tabell 7: *Forslag som berører reindrift*. Utredning nr. 72, 74, 75 og 122 er tatt ut av planforslaget.

Kolonnen til venstre viser lokalisering av forslag som berører reindriften. Med «grenser til beiteland» menes at forslaget ligger i ytterkant av registrerte beiteområder i følge kilden.nibio.no. Typisk lokalisering er ved distriktsgrensene, nært sjø, nært trafikkert vei, nært landbruksområder eller nært eksisterende bebyggelse. Disse områdene brukes sporadisk av reindriften og reinen kan gå i disse områdene hvis beiteforholdene er dårlig andre steder.

Fem forslag ligger i reinbeiteland, men langt i fra trekk-/flyttleier eller reindriftsanlegg. Utredning nr. 14, 15 og 16 omfatter enkeltstående gammer og bygdelagshytte i utmark. Utredning nr. 43 omfatter utvidelse av hyttefeltet i Kulpantie, Masjok mot nord, mens 56 omfatter forslag om hyttefelt ved Suolojávri/Holmvann. Hyttefelt er mindre i bruk enn boliger slik at konsekvensene ikke er så store som boligfelt. Største utfordring kan være at bruken av hyttene når reinen trekker i nærheten. Utredning nr. 43 ligger allerede nær eksisterende hytteområde og vurderes derfor å ha liten konsekvens for reindriften.

Utredning nr. 53, 54, 115 og 126 ligger nært flytt-/trekkleier til reindriften. Det er forslag som omfatter spredt fritidsbebyggelse. Spredt fritidsbebyggelse medfører betydelig mindre ulempe for reindriften enn bolig/fast bosetting da området brukes mindre hvis fritidsboligformål. Det foreslås likevel å begrense utbygging på område 53 og 54 for å minimalisere konsekvensene for reindriften. For område 115 i Luftjokdalen

er flyttleien reelt sett på begge sider av inntegnet flyttlei. I område 126 går flyttleien tilstrekkelig langt unna forslaget. Det er ikke foreslått spesielle begrensninger her utenom inntegnet arealformål.

Ni områder på om lag 800 dekar ligger i beiteland eller nær flytt-/trekklei for reindriften. Disse kan ha negative virkninger for reindriften, men de betraktes som tålbart i den forstand at de burde ikke medføre at reindriften må omlegge driften eller mister vesentlig viktig beiteområde som vil få store negative konsekvenser for reindriften. Samlet sett vurderes virkningene ikke som vesentlig i den forstand det får store negative konsekvenser for muligheten til å drive reindrift i kommunen.

4.4.4 Verdiskaping og næringsutvikling

Kommunens arealer er viktig grunnlag for primærnæringene og som ressurser i bergverkindustri, håndverk og turisme. Kommunen har målsettinger om å sikre jordressurser og utvidelsesmuligheter for jordbruket samt sikre arealer for reindriften.

Det er først og fremst endring av areal fra «Landbruks, natur- og friluftsformål samt reindrift» (LNFR) til bebyggelse og anlegg som har størst konsekvenser i forhold til jordvern hensyn. Spredt bebyggelse i LNFR-områder begrenses som følge av restriksjoner i planbestemmelsene.

Konsekvenser for dyrka og dyrkbar areal av arealformål «*Bebyggelse og anlegg*».

Arealformål	Antall områder	Antall eien-dommer	Areal i dekar	Dyrka areal	Dyrk-bar areal
Bebyggelse og anlegg (BA) (kp-1001)	5	10	271	72	27
Boligbebyggelse (B)	2	2	113		35
Fritidsbebyggelse (BFR)	39	46	2 528	20	144
Offentlig og privat tjenesteyting (BOP)	2	2	15	0	5
Fritids- og turistformål (BFT)	5	7	202	0	0
Råstoffutvinning (BRU)	9	9			
Næringsbebyggelse (BN)	6	11	150	17	16
Andre typer bebyggelse og anlegg (BAB)	4	23	47	0	0
SUM BEBYGGELSE OG ANLEGG	72	110	3 344	109	227

Tabell 8: *Oversikt over konsekvenser for dyrka/dyrkbar jord.*

Den første kolonnen i tabell 7 viser ulike typer bebyggelse og anleggsformål. Kolonne to viser antall utredningsområder, kolonne tre antall eiendommer som omfattes. Kolonne fire viser arealet i de 72 utredede bebyggelse og anleggsområdene. De siste to kolonnene viser dyrka og dyrkbar areal som berøres etter de forskjellige bebyggelses og anleggsformål.

Tabell 7 viser at bebyggelse og anlegg omfatter 72 områder med til sammen 3 344 dekar. Av dette går det med 109 dyrka areal (3 %) og 227 dyrkbar areal (7 %).

	Jordbruksareal i drift (dekar)			
	2015	2016	2017	2018
2025 Deatnu Tana	25 197	25 565	25 970	26 016

Tabell 9: *Jordbruksareal i drift. Tana kommune 2015-2018*. Kilde: SSB Tabell 11950.

	Godkjent nydyrka areal (dekar)													
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
2025 Deatnu - Tana	20	184	-	52	140	200	205	123	104	34	29	58	25	166

Tabell 10: *Godkjent nydyrket areal Tana kommune 2005-2018*. Kilde: SSB tabell 08123.

Planforslaget innebærer omdisponering av dyrka og dyrkbar areal på ca. 336 dekar. Dette utgjør om lag 1 % av jordbruksareal i drift. I gjennomsnitt har det vært nydyrket 100 dekar hvert år siden 2005. Planforslaget omfatter således 3 år med nydyrking. Samlet sett vurderes konsekvensene for dyrka og dyrkbar jord å være minimal og tålelig.

For LNFR-områder med spredt bebyggelse kan konsekvenser for areal regnes ut i fra hvor mange enheter som tillates samt maksimal utbyggingsareal. Det er konsekvensutredet 56 ulike områder for spredt bebyggelse. Det omfatter 122 eiendommer. Legges det til grunn forslag til bestemmelser for boliger i § 3.2.2 vil maks tillatt utbygd areal være på 0,75 dekar pr. bolig/enhet. For 122 eiendommer utgjør det ca. 90 dekar. I følge forslag til planbestemmelser skal disse fortrinnsvis lokaliseres utenfor produktiv jord, slik at konsekvensene for dyrka/dyrkbar jord blir minimal.

Det har ikke vært tid og ressurser til å vurdere all grus- og pukkforekomster, naturstein og mineralressursene i hele kommunen. Forholdet til grus- og pukkforekomster samt mineralressurser og naturstein er vurdert i alle konsekvensutredninger av enkeltinnspillene. Konsekvensutredningene viser at viktige grus- og pukkforekomster samt mineralressurser og naturstein ikke blir bygd ned og blir gjort utilgjengelig for fremtidig bruk. I forbindelse med utvidelse av kvartsittbruddet til Elkem Tana vurderes rammene for ressursutnyttelse i det området gjennom en egen detaljreguleringsplan som pr. dags dato er under utarbeidelse.

4.4.5 Landskap, kulturmiljø og kulturminner

Landskap og kulturmiljø omfatter våre fysiske omgivelser. Kulturminner er alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Utbyggingsforslag skal utredes i forhold til konsekvenser for verdifull landskap, kulturmiljø og kulturminner.

Konsekvensutredningene viser at det i 18 områder er konfliktpotensial med kulturminner. Forslag om gjenoppbygging av gammeby på Levajokmo (utredning nr. 10/BOP-02) og et samisk kulturhistorisk senter i Levvajohka/Levajok (utredning nr. 11/BOP-01) vil generelt virke positivt for kulturminnene og kulturmiljøene i Levajok-området.

Konsekvensutredninger som berører kulturminner vises i følgende tabell:

Utredning nr.	G/B	Formål	Foreslått avbøting	Konsekvens etter avbøting	Frigivelse
2	2/7	BFR	Begrense arealformål	0	
3	2/8	BFR	Begrense arealformål	0	
8	2/3 2/7	BA-01	Nei	-	Ja. To kulturminner.
9	2/1 2/7	GTD-01	Begrense arealformål. Kulturminnemyndighetene bør vurdere evt. behov for sikring.	0	Nei
10	2/9	BOP-02	Nei. Gjenoppbygge gammeby	+	
12	2/2	BFR	Begrense arealformål	0	
13	3/3	BFR	Begrense arealformål	0	
17	5/1 5/2 5/5 5/13	BFR	Begrense arealformål	0	
20	6/16	LSF	Sikringssone/avstand til kulturminnene	0	
22	7/67 7/70	BN	Begrense arealformål	0	
31	40/28	SV-03	Legge om foreslått veitrase	0	
41	15/36	BA	Sikringssone rundt kulturminnene	0	
76	21/7	BFR	21/7 Tas ut av planforslag	0	
78	22/3 22/4 22/5 22/6 22/9 22/10	LSF	Hensynssone/begrensning av arealformål	0	
81	25/9 25/10 25/11 25/18 25/23 25/24	LS	Planbestemmelser om byggeavstand/sikringssone.	0	
100	31/105 31/51 31/11	LS	Båndlegging og byggeavstand iht. planbestemmelser	0	
117	35/1	BFR	Begrense arealformål/omlegge foreslått område	0	
118	37/93	BFR	Begrense arealformål	0	

Tabell 11: *Forslag som berører kulturminner og med forslag om avbøting og konsekvens.*

For utredningsområde 8 med foreslått formål «Bebyggelse og anlegg» (BA-01) foreslås det at to registrerte kulturminner blir frigitt. Det gjelder GPS-punktene 2 og 3 i *Rapport 2 Leavvajoga ja Rástigáissá sámi kulturmuittut* 2008 av Jørn Erik Henriksen. Disse kulturminnene er delvis i konflikt med eksisterende bebyggelse. Frigivelse av disse kulturminnene vil sikre fremtidig areal for en virksomhet som er viktig for Levajok (se utredning 8 for fullstendig begrunnelse).

4.4.6 Naturmangfold

I Tana kommune finnes det naturmangfold av nasjonal og internasjonal betydning og som også er viktig som grunnlag for samisk kultur. Særlig viktig fremstår Tanavassdraget og laksebestanden i Tanaelva. Men også andre områder er vernet ut fra sin nasjonale og internasjonale verdi, eksempelvis Tanamunningen naturreservat. Kommunen har målsetting om å bevare områder preget av urørthet. Utbyggingsforslag er konsekvensutredet i forhold til konsekvenser for kommunens naturmangfold, herunder naturtyper og artsmangfoldet.

Konsekvensutredningene av enkeltinnspillene viser at følgende områder kan berøre naturmangfold.

Utredning nr.	G/B	Formål	Foreslått avbøting	Konsekvens etter avbøting
2	2/7	BFR	Begrense arealformål	0
8	2/3	BA	Området ikke inngår i planforslag. Andre tiltak kan vurderes (skilting, inngjerding eller lignende).	0
32	11/19	BFR	Byggeavstand til elv/flomsone.	0
68	20/49	LS	Hensynsone	0
85	29/1 30/1 30/70	SV-01	Opprettholde kantvegetasjon. Sikring mot uhell i anleggsperioden.	0
93	27/110	LS	Ingen. Snauarve er livskraftig art i Nord-Norge.	0
100	31/14	LS	Området tas ut av planforslag.	0
106	32/1 34/1 34/41	BFR	Nei. Naturtype og arter ligger utenfor foreslåtte områder.	0

Tabell 12: *Forslag som berører naturmangfold med forslag om* avbøting og konsekvens.

Forslagene til avbøting gjennom å begrense arealformål, bruke hensynsone og planbestemmelser om byggeavstand bidrar til at konsekvensene for naturmangfold blir minimalisert.

4.4.7 Vassdrag

Tanavassdraget med sideelver samt Julelva er vernet i verneplan II og III for vassdrag. Utbyggingsforslag er konsekvensutredet i forhold til virkningen for Julelva og Tanavassdraget med sideelver.

Forslag til planbestemmelser om byggeavstand til vassdrag og elver samt sikring av kantvegetasjon langs vassdrag bidrar til å redusere virkningen av planforslaget for vassdragenes verneverdier. Konsekvensutredningene har lagt til grunn bestemmelsene om kantvegetasjon for vurdering av konsekvenser av forslag. Forslag som vil ha tilstrekkelig kantvegetasjon mellom tiltak og vassdrag vurderes som å ha 0 konsekvens for vassdraget.

Forslag som ligger i 100 meters-beltet langs Tanavassdraget og langs Julelva.

Utredning nr.	G/B	Formål	Avstand til vassdrag	Naturlig kantvegetasjon	Konsekvens
1	2/1	LSF	70-150 meter fra Tanavassdraget. 30-40 meter i fra Ikkájohka.	Ja.	0
2	2/7	BFR	0-200 meter i fra Tanavassdraget.	Ja. Redusert arealformål pga. kulturminne.	0
3	2/8	BFR	Ca. 40 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
4	2/15	LSF	Ca. 30 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
5	2/6	BFR	30-100 meter i fra Tanavassdraget.	Ja.	0
6	2/4	LSF	30-50 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
8	2/3 2/7	BA	15 meter i fra Tanavassdraget. Bebygd område.	Ja.	0
10	2/9	BOP	10-50 meter i fra Tanavassdraget.	Ja.	0
11	2/1	BOP	80-100 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
12	2/2	BFR	30-70 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
13	3/3	BFR	0-90 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
17	5/1	BFR	30-40 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
19	5/16	BFR	30 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
20	6/16	LSF	30-40 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
21	6/17	LSF	40-45 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
24	7/27	LSF	Grenser til Sirpmájohka. Liten buffer mot elva. Forslag 24 er ikke tatt med høringsforslaget.	Delvis	-
26	7/31	BFR	20 meter i fra Tanavassdraget. Ikke tatt med i planforslaget.	Nei.	-
28	10/26	BFR	15-30 meter i fra Tanavassdraget.	Ja.	0
32	11/19	BFR	30 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
34	12/65	LS	50-80 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
41	15/30	BA	80-100 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
42	15/1/8	LS	Grenser til Masjokelva. Avgrense på arealformål etter topografien.	Ja.	0
44	15/1	LSB	30-40 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
45	17/1	BFT	40 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
48	18/12	BFR	50 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
49	18/28 4	LSF	15-40 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
50	18/33	BAB naust	0 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
51	18/1	BFR	30 meter i fra Tanavassdraget	Ja.	0
83	27/42	LS	60 meter i fra Julelva	Ja.	0
84	27/49	LS	0 meter i fra Julelva	Byggeavstand sikrer kantvegetasjon	0
86	30/58	BFT	25-100 meter i fra Julelva	Ja.	0
93	27/6	LS	0 meter i fra Julelva	Byggeavstand sikrer kantvegetasjon	0
97	27/29	LSF	30-40 meter i fra Julelva	Byggeavstand sikrer kantvegetasjon	0
108	33/6	LSF	25-30 meter i fra Tanaelva.	Ja.	0

Utredning nr.	G/B	Form ål	Avstand til vassdrag	Naturlig kantvegetasjon	Konse-kvens
113	35/71	BFR	0-30 meter i fra Tanaelva.	Byggeavstand/arealformål sikrer kantvegetasjon	0
119	37/31	LS	30-70 meter i fra Tanaelva	Ja.	0
122	38/32	LSF	0 meter.	Tatt ut av planforslag.	
126	40/37	LSF	50 meter i fra Tanaelva	Ja.	0

Tabell 13: *Forslag som berører vassdragsbeltet med avstand og konsekvens*.

Andre forslag som berører vassdragene direkte og som ligger nærmere enn bestemmelser om kantvegetasjon:

Utredning nr.	G/B	Formål	Kommentar/vurdering	Konsekvens
7	2/4 2/1	BAB – elveforbygging	Erosjon negativt for kantvegetasjon. Elveforbygning kan gi grobunn for reetablering av kantvegetasjon.	0/-
31	11/1 40/28	SV Isvei i Polmak	Liten konsekvens for kantvegetasjon. Sikre mot uhell i anleggsperiode. I bruk på vinterstid.	0
85	29/1	SV bru	Sikres det mot uhell/forurensing i anleggsperioden, ivaretas verneverdiene.	0
104	32/1	Elveforbygging	Erosjon negativt for kantvegetasjon. Elveforbygning kan gi grobunn for reetablering av kantvegetasjon.	0/-
105	32/7	Elveforbygging	Erosjon negativt for kantvegetasjon. Elveforbygning kan gi grobunn for reetablering av kantvegetasjon..	0/-
107	34/1	SV bru Harrelv	Sikres det mot uhell/forurensing i anleggsperioden, ivaretas verneverdiene.	0
110	34/1	SV-vei	Omlegging av eksisterende vei til Tanaelva.	0

Tabell 14: *Forslag som berører vassdragsbelte med kommentarer og konsekvens*.

Elveforbygging virker positivt i forhold til å hindre erosjon. Det har noen positive konsekvenser ved at dyrka/dyrkbar jord kan sikre, øker tryggheten for befolkningen, noe som er positivt i forhold til folkehelse og det kan gi grunnlag for reetablering av kantvegetasjon. Ulempene kan knyttes til at elveforbygging kan endre strømningsmønsteret i elva og føre til erosjon andre steder enn i områder som sikres.

4.4.8 Kystsonen og tilhørende landarealer

Tanafjorden er viktig for fiskeri, som nasjonal laksefjord og som transportåre. Det er viktig å kunne se arealbruk på land og vann i sammenheng slik at konflikter kan forebygges og unngås. Tana kommune har en langstrakt strandsone med veldig spredt bebyggelse. Langs store deler av kyststripen/strandsonen er det ikke privateiendommer. Ved å begrense utbygging til privateiendommer langs kyststripen/strandsonen, vil de aller største delene av strandsonen forbli uberørt som i dag.

Det har vært få konflikter knyttet til sjøområdene. Viktige friluftsområder er ivaretatt i detaljreguleringsplan for Gávesluokta/Gavesluft og Kaldbaknes og foreslås ivaretatt gjennom arealdelen for Luovttat/Rullesteinfjæra-området og Jiellenjárga/Hjellnes-området.

Konsekvensutredningene av enkeltområdene viser små og uvesentlige konsekvenser for allmenninteressene i strandsonen.

Siden arealbruken lang sjøen er lite konfliktfylt og det er såpass få eiendommer langs fjorden/strandsonen foreslås det en byggegrense mot sjø på 30 meter, med unntak for eiendommer/områder som ligger nær eksisterende infrastruktur som småbåthavn. Eiendommer nær småbåthavn vil i følge planforslaget ikke ha adgang til å sette opp naust, flytebrygge og lignende tiltak i strandsonen. Dette for å stimulere til å bruke etablert infrastruktur. Planforslaget tar sikte på å ta hensyn til friluftsliv ved å tillate tiltak i strandsonen som kan fremme allment friluftsliv gjennom ulike tiltak. Det forutsettes at denne typen tiltak gjennomføres av bygdelag. Det vil forebygge privatisering av strandsonen.

4.5 Samlet ny arealbruk

Tabell som viser arealer som er konsekvensutredet og foreslått i planforslaget og som innebærer omgjøring arealformål fra «Landbruk-, natur- friluftsliv og reindrift» (LNFR-områder).

Område	Bebyggelse og anlegg	Samferdsel og teknisk infrastruktur	Grønn-struktur	LNFR-spredt bebyggelse	Sjø og vassdrag	Totalsum
dekar	3 344	33	415	4 145	0	7 937

Tabell 15: *Samlet ny konsekvensutredet arealbruk*

Det er ingen areal som foreslås tilbakeført som LNFR-område.

5. RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE

Risikoforståelse og sentrale begreper
Risiko handler alltid om hva som kan skje i framtida og er derfor forbundet med usikkerhet. Usikkerheten knytter seg til om en bestemt uønsket hendelse vil inntreffe og hva konsekvensene av denne hendelsen vil bli. Når det gjelder framtiden er det som kjent vanskelig å spå og det er viktig å ha i bakhodet når en ser oversikter og tabeller med beregnede verdier. Hadde vi vært sikre på hva som ville skje, hadde vi ikke trengt å gjennomføre risikoanalyser. Uansett om en bruker matematiske moduleringer eller mer erfaringsbasert "mageføIelse" så vil det ikke være en sann størrelse som avdekkes.

En beregnet risiko vil øke oppmerksomheten mot et fagfelt og kan skape både tilslutning og motforestillinger.

Risiko uttrykker den fare som uønskede hendelser representerer for mennesker, miljø, økonomiske verdier og samfunnsviktige funksjoner. Risiko er et resultat av sannsynligheten (frekvensen) for og konsekvensen av uønskede hendelser.

Sårbarhet er et uttrykk for et systems evne til å fungere og oppnå sine mål når det utsettes for påkjenninger.

Forebygging defineres som tiltak som søker å redusere sannsynligheten for at uønskede hendelser og tiltak som skal redusere konsekvensene av en uønsket hendelse. 8

Beredskap defineres som planlegging og forberedelse av tiltak for å håndtere uønskede hendelser på en best mulig måte etter at de har skjedd.

Kravet om en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for alle planer for arealbruk er gitt i plan- og bygningsloven § 4-3. Kravet gjelder også eksisterende arealbruk der den ikke tidligere har vært analysert og vurdert. Eksisterende arealbruk er vurdert i kommunens «*Overordnet ROS-analyse for Tana kommune 2015-2020*». Denne ROS-analysen omfatter bare nye utbyggingsområder i forbindelse med ny eller endret bruk i forslag til ny kommuneplanens arealdel.

Innholdet i ROS-analysen er basert på kommunens overordnede ROS-analyse 2015-2020 samt på ROS-analysen i kommunedelplan for sentrum av 2014.

5.1 Utredningstema og kunnskapsgrunnlag

Tema	Kunnskapsgrunnlag
Fare for skred og ras	• NVE: https://temakart.nve.no/link/?link=aktsomhet • Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) https://kart.dsb.no/ • NVE: Flaum og skredfare i arealplaner. Retningslinjer 2/2011.
Fare for flom og erosjon	• NVEs flomsonekart. Kilde: www.nve.no • Sikringstiltak: http://geo.ngu.no/kart/arealis_mobil/ • NVE: Retningslinjer for planlegging og utbygging i fareområder langs vassdrag. 1/2008. • NVE: Flaum og skredfare i arealplaner. Retningslinjer 2/2011. • Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) https://kart.dsb.no/ • Ortofoto, Nordatlas: www.nordatlas.no & www.norgeibilder.no
Radon og elektromagnetisk stråling	• Statens strålevern: www.nrpa.no/radon • Nordatlas: www.nordatlas.no • Norges geologiske undersøkelser (NGU) http://geo.ngu.no/kart/minkommune/ & https://kart.dsb.no
Støy, Støv	• Miljøverndepartementets retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging T-1442/2012 • SVV: http://www.vegvesen.no/fag/fokusomrader/Miljo+og+omgivelser/Stoy/Stoykart
Klimaendringer, ekstremvær	• Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) www.dsb.no • DSB: Håndtering av havnivåstigning i kommunal planlegging. • Miljøstatus http://www.miljostatus.no/Ekstremvar/ • MD Klimatilpasning http://www.klimatilpasning.no
Byggegrunn	• Nasjonal bergrunnsdatabase http://geo.ngu.no/kart/berggrunn_mobil/ • NGU: http://geo.ngu.no/kart/arealis_mobil/ • NGU: http://geo.ngu.no/kart/minkommune/ • Erfaringsbasert kunnskap om hvor det kan være kvikkleire. • Grunnforurensing: http://geo.ngu.no/kart/arealis_mobil/
Ulykkesrisiko	• Erfaringsbasert kunnskap i ft. Arealformål, type virksomhet og behov for avkjørsler, muligheter for felles avkjørsler.

5.1.2 Sjekkliste for vurdering av risikoforhold

Denne sjekklisten er brukt på hvert enkelt forslag til ny og endret arealbruk i forbindelse med konsekvensutredningen av hvert enkelt forslag til ny/endret arealbruk.

Risikoforhold		Aktuelt		Risiko forårsaket av		Merknader
		Ja	Nei	Omgivelser	Tiltaket	
Fare for skred og ras						
	Snøskred					
	Steinskred/steinsprang					
	Sørpeskred					
	Jord- og leirskred					
Fare for flom og erosjon						
	Flom/oversvømmelse inkl. isgang					
	Overvannsflom					
	Stormflo					
	Erosjon					
Radon og elektromagnetisk stråling						
	Radon					
	Elektromagnetisk stråling					
Støy, støv						
	Støy					
	Støv					
Klimaendringer, ekstremvær						
	Havnivåstigning					
	Ekstremvær					
Byggegrunn						
	Kvikkleire					
	Dårlig/usikker byggegrunn					
	Forurensing i grunn					
	Sprengningsskader					
Ulykkesrisiko						
	Brann					
	Eksplosjon					
	Trafikkulykker					
	Forurensing i grunn					
	Forurensing i vann/sjø					
	Forurensing i bunnsedimenter					
	Luftforurensing					
	Annet					

5.2 Risiko og sårbarhetsforhold i planforslaget

Sammenstilling av ROS-analysen fra konsekvensutredningene av enkeltinnspill inntatt i planforslaget sortert etter arealformål vises i følgende tabell:

	B	BA	BAB	BFR	BFT	BN	BOP	GTD	LS	LSB	LSF	SPA	SV	SUM
Antall områder	**2**	**5**	**4**	**32**	**5**	**6**	**2**	**1**	**22**	**2**	**28**	**2**	**6**	**117**
Fare for skred og ras														
Snøskred		1		2		1			4		2	1		11
Steinskred/steinsprang		1		1					2		1			5
Sørpeskred		1		1					2					4
Jord- og leirskred		1		2					3		2	2		10
Fare for flom og erosjon		**1**												
Flom/oversvømmelse inkl. isgang			4	3	1	2			3	2	6		4	25
Overvannsflom		1	1		1	2			2		4	1	1	13
Stormflo		1		4	1	1			6		2			15
Erosjon	1	1	3	2							1		3	11
Radon og el. Stråling														
Radon	2	4		31	2	6	2		21	2	28			98
Elektromagnetisk stråling		1		2		3	1		6					14
Støy, støv														
Støy	2	4		12		5	1		6		2			33
Støv	1					1								2
Klimaendringer, ekstremvær														
Havnivåstigning		1		4	1	1			6					15
Ekstremvær		1		4	1	1			6					15
Byggegrunn														
Kvikkleire				1		1								2
Dårlig/usikker byggegrunn				1	1									2
Forurensing i grunn					1				1					2
Sprengningsskader						1								1
Ulykkesrisiko														
Brann		5				6			3					14
Eksplosjon		4				6			3					13
Trafikkulykker	1	1		2					3		2			9
Forurensing i grunn		4				6			3				3	16
Forurensing i vann/sjø		2	3			2			2				3	12
Forurensing i bunnsedimenter													3	6
Luftforurensing		1	3											1
ANTALL	7	35	14	72	9	45	4		80	4	56	4	17	349

Tabell 16: *Sammenstilling av ROS-analyse fra enkeltutredningene i planforslaget*

Tabellen viser at for to boligområder (B) i planforslag er det syv aktuelle risiko- og sårbarhetsfaktorer. Det knyttes til forhold som fare for erosjon, radoneksponering, støy, støv

eller trafikkulykker. Det er knyttet klart flest risiko til radoneksponering for 98 av 117 områder. Deretter er støy en risikofaktor. Det er i hovedsak knyttet til forhold som trafikkstøy. Som risikoforhold nr. 3 kommer flomproblematikk med 25 områder som ligger innenfor aktsomhetsområder for flom. Når det gjelder ulykkesrisiko, er de i hovedsak knyttet til mulig risiko forbundet med ulike typer næringsvirksomhet. Faktisk ulykkesrisiko er dog avhengig av hvilken type næringsvirksomhet som faktisk vil finne sted i disse områdene. Det er vanskelig og heller ikke ønskelig å konkretisere mer på et overordnet plannivå. Når det gjelder trafikkulykker er de i hovedsak knyttet til at enkelte områder har behov for avkjørsel til hovedveinettet. Det kan øke risikoen for trafikkulykker.

5.2.1 Fare for skred og ras

Det er kun fire områder i Tana som er kartlagt med hensyn reell fare for skred og ras. Tre av disse er utført i forbindelse med detaljregulering for havneplaner og den siste i forbindelse med omlegging av skuterløypen i Hanadalen. Med bakgrunn i disse karleggingene som er foretatt av geologer, er det laget farekart for Gáldogohppi/Šuoššjohka, Cigganjárga/Gorgŋehatbákti, Smalfjord og utløpet av Hanadalen. For øvrige områder i kommunen finnes bare aktsomhetskartene for skred og ras utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

I den overordnede ROS-analysen for kommunen, er snøskred vurdert som sannsynlig i spredte fjellområder i hele kommunen. Det har gått liv tapt i snøskred siste ti år. Dette har dog vært i tilknytning til aktiviteter i skredutsatte områder. Aktiviteter i terrenget er vanskelig å regulere gjennom kommuneplanens arealdel. I kommuneplanens arealdel er det først og fremst risiko for bebyggelse og utbyggingsområder som er det relevante. Det har vært få skredhendelser i bebygde områder, men det har forekommet. De siste årene er det registrert et i Levajok-området, der snøras gikk over E6 og sperret veien.

Kvikkleire er ikke kartlagt i Tana kommune. Kommunen kjenner til noen utsatte områder. Det har vært kvikkleireskred tidligere. Det siste store skredet gikk øverst i Buolmátjohka/Polmakelva i siste halvdel av 1990-tallet. Ved utarbeidelse av detaljreguleringsplan for veistrekningen Smalfjordbotn til Šuoššjohka har Statens vegvesen foretatt grunnboringer og funnet kvikkleire flere steder. Kvikkleireskred er sannsynlig i visse deler av Tana kommune. Det er potensielt farlig ved at det kan ramme eksisterende bebyggelse og/eller hovedveistrekninger.

Steinskred/sprang er vurdert sannsynlig med bakgrunn i kjennskap til enkelte utsatte områder og er potensielt farlig da det kan ramme FV890, biler og mennesker. Området rundt Rødberget er spesielt utsatt for steinskred-/sprang.

Mindre jord-/leirskred skjer ofte langs elver/bekker. Siste skred av denne typen gikk i Tanaelva ved Hillágurra i 2013. Dette skredet førte ikke til personskader eller materielle skader.

<u>Risikoreduserende tiltak i planforslaget</u>

I planbestemmelsene er det tatt inn bestemmelser som ikke tillater ny bolig-/ fritidsboligbebyggelse eller utvidelse av eksisterende boliger/fritidsboliger før reell skredfare er nærmere vurdert og avklart. Det foreslås at det heller ikke tillates grunnarbeid som sprenging, massutfylling og lignende før det området er klarert gjennom geologisk undersøkelse og sikring gjennomført.

Når det gjelder konsekvenser av mulig jord-/leirskred vil det forebygges gjennom å holde avstand til elver og bekker. I forslag til planbestemmelser fastsettes det byggeavstand til elver og bekker på 50 meter.

Med bakgrunn i få skredhendelser i bebygde områder, anses denne typen bestemmelser som tilstrekkelig til å forebygge uønskede ras og skredhendelser som berører bebygde områder.

5.2.2 Fare for flom og erosjon

Flom i Tanaelva skjer årlig. De siste 15 årene har det vært lite isgang og vårflommen har kun nådd 5 – 10 års flomnivå. NVE har fått utarbeidet simuleringer av framtidig flomnivå (Lawrence og Hisdal 2011). På bakgrunn av disse simuleringene antas det at hovedvassdraget i Tanaelva vil få en kraftig reduksjon i middels årsflom i løpet av de neste 100 årene. Reduksjonen kan bli opptil 55 % i forhold til dagens nivå for perioden 2071 -2100. Samtidig antas det at det ikke vil bli noen økning i antall flommer gjennom høsten og vinteren, men at vårflommen i Tanaelva vil komme noe tidligere enn i dag.

Det er anbefalt å ta høyde for en 20 % økning i vannmengden i alle vassdrag med et nedbørsfelt mindre enn 100 km^2. Det skyldes klare indikasjoner på at kortvarige, lokale regnbyger med ekstremt mye nedbør, vil øke i framtida, og at små vassdrag/ bekker er særlig utsatt i slike situasjoner.

Kjente hendelser i tana: Isblokker på E6 langs Storfossen i 1999. Ispropper ved Polmak (1920-tallet) og i Bonakas (2 hendelser fra 1940 – 90), som førte til oversvømmelse av store bebygde områder.

NVE har utarbeidet tre flomsonekart for deler av Tana kommune. Det omfatter de mest flomutsattområdene langs Tanavassdraget. Flomsonekartene omfatter Buolbmát/Polmak-område, Sieiddá-området til Masjok og fra Norskholmen og hele Tanamunningen med utløpet av Julelva. For de andre områdene finnes det bare aktsomhetskart for flom. Aktsomhetskartene er for grove i forhold til reell flomfare. Hele sentrumsområdet i Tana bru er innenfor aktsomhetsområde for flom.

Figur 1: *Aktsomhetsområde flom Tana bru sentrum.* Kilde: https://kart.dsb.no

Figur 2: Terrengprofil Tana bru sentrum. Kilde: https://kommunekart.com/

Konsekvensutredningene viser at det 25 områder som ligger innenfor aktsomhetsområdene for flom. NVEs analyser viser at det kan bli kraftig reduksjon i middelflom i Tanaelva. Det gjør at lokalbasert erfaringskunnskap kan nyttiggjøres i forhold til vurdering av reell flomfare. Til det legger en til grunn at der det ikke har gått flom tidligere, vil det være liten risiko for flom i framtiden. Det er lagt til grunn slik lokal erfaringsbasert kunnskap i forhold til planforslaget.

Erosjon:
Erosjon er et kjent fenomen langs Tanavassdraget. Innenfor planområdet er de mest utsatte delene av hovedløpet til Tanaelva forbygd. Det er dog enkelte områder som er erosjonsutsatt

utenom dette. De største områdene befinner seg nedenfor Rustefjelbma/Harrelv der det er eksisterende bebyggelse. Erosjonsutsatte områder har lite kantvegetasjon. Kantvegetasjon virker positivt i forhold til erosjon.

Erosjon virker negativt i forhold til jordressurser. En stor utfordring med erosjon langs Tanavassdraget er ikke det økonomiske i forhold til tap av jord, men at det kan skape en følelse av usikkerhet for de som i erosjonsutsatte områder. Økonomisk sett er det ikke lett å tallfeste, men det kan ha stor betydning for trivsel, bolyst og generell psykisk helse.

Risikoreduserende tiltak i planforslaget

NVE har på de mest utsatte strekninger allerede gjort forebyggende tiltak for å forhindre flom og erosjon. Det gjenstår fortsatt utsatte strekninger langs Tanavassdraget og langs Juovlajohka/Julelva som er svært utsatt. Sist kjente hendelse her var i 2011. Da ble FV 282 oversvømt og stengt og store områder med dyrka mark ble satt under vann. I tillegg til at noe bebyggelse fikk vann i kjelleren. NVE er under arbeid med å få iverksatt tiltak på denne strekningen. Eksisterende forbygningsanlegg i Birkestrand-området er for korte og deler av anlegget vedlikeholdes ikke. Det medfører mye erosjon i området. Det er også behov for erosjonssikring i Harrelv-området. Disse er tatt med som forslag i arealdelen samt et lite område i Ruovttot i Levajok.

Det er fastsatt bestemmelser om kantvegetasjon langs hovedvassdragene og sideelver. Disse er med på å hindre avrenning og redusere erosjon i områdene. I områder med erosjon er det lite kantvegetasjon. Elveforbygging kan bidra til reetablering av kantvegetasjon. For å ta hensyn til kantvegetasjon er det foreslått at planbestemmelser om vegetasjonsbelte på 25 meter langs Tanaelva og Julelva og 20 meter for sideelver til Tanavassdraget og ellers 10 meter. For å redusere avrenning og erosjon foreslås det at det ikke vil være tillatt med tiltak som kan føre til økt avrenning til vassdrag. Kommunen lagt ut en bestemmelsesgrense med krav om regulering for større tiltak nærmere vassdrag enn 100 meter, ellers vil mindre tiltak kunne tillates inntil 50 meter fra vassdraget generelt og nærmere hvis eksisterende hovedbebyggelse er nærmere og tiltak kan fremme allment friluftsliv. Se forslag til planbestemmelser 7.1.1. I planbestemmelsenes punkt 2.4.9 er det lagt til grunn 200-års flom som dimensjonerende for nye bygge- og anleggstiltak. Ved tiltak i 100 meters-beltet langs Tanavassdraget er det også foreslått at det skal foreligge tilfredsstillende dokumentasjon på sikkerhet mht. erosjon og flom. De risikoreduserende tiltakene er med på å redusere/minimalisere risiko- og sårbarhet knyttet til erosjon og flom.

5.2.3 Radon og elektromagnetisk stråling

Radon

I samarbeid med Statens strålevern ble det gjennomført målinger av radon i Tana kommune rundt årtusenskiftet. Målingene viste at det er store radonkonsentrasjoner i enkelte områder. Tana kommunen har naturlig høye konsentrasjoner av radon i grunnen under bygg oppført med såle på bakken uten tetting mot grunnen. Ved langvarig eksponering kan radon forårsake lungekreft som uten tidlig behandling kan føre til død. Tall fra kreftregisteret knyttet til lungekrefttilfeller viser at Tana kommune ligger omtrent på landsgjennomsnittet når det gjelder tilfeller av lungekreft for perioden 1962 – 2011. Dette kan tyde på at radoneksponering ikke er et større problem i Tana enn i andre kommuner.

Det er sannsynlig at det er høye konsentrasjoner av radon i grunnen i deler av planområdet. Konsekvensene av evt. langvarig eksponering for radon er farlige.

Tallene fra risiko- og sårbarhetsanalysen viser at muligheter for radoneksponering utgjør en av de største risikofaktorene i de konsekvensutredete utbyggingsområdene. Disse tallene er nok overførbare til hele kommunen. En del av årsaken til at radoneksponering utgjør så høy risiko, skyldes at radonkartene viser «usikker aktsomhet» i mange områder. Det er forholdsvis få områder på radonkartene som viser lav/moderat aktsomhet.

Oppfølging
Det er lettere å forebygge radoneksponering enn å gjøre målinger og tiltak i ettertid. Det må gjennomføres radonforebyggende tiltak i alle byggesaker i tråd med TEK 17.

Elektromagnetisk stråling
Det er flere høyspentanlegg innenfor planområdet. Kommunen opererer med vide byggegrenser mot høyspentanlegg for å unngå at nye områder blir utsatt for strålingsnivå over 0,4 µT.

Oppfølging
Det er ikke behov for ytterligere utredninger eller avbøtende tiltak innenfor dette temaet. I byggesaken er det å påse at tiltak ikke plasseres for nærme høyspenningsanlegg.

5.2.4 Støy og støv

Støy
Støy er irriterende og reduserer livskvaliteten dersom den overstiger anbefalte nivå. Spesielt er støy nattestid plagsomt. Det er gjennomført en kartlegging av veitrafikkstøy og utarbeidet støysonekart for de tettest befolkede områdene i sentrum av kommunen. Utenom sentrum er trafikktettheten såpass lav, at det så langt ikke har vært regningsvarende med å kartlegge støy langs hovedveinettet.

Sannsynlighet og konsekvens
I områdene der det er utarbeidet støysonekartet er støysonene vide, for å sikre at støy blir vurdert for alle de arealene der støy kan være et problem. Støyutredningen viser at mye av eksisterende bebyggelse langs hovedveinettet i utredningsområdene, samt planlagte utbyggingsområder langs hovedveinettet, ligger i gul sone og kan være utsatt for støy.

Risikonivå og avbøtende tiltak
Trafikken langs hovedveinettet i Tana er begrenset, med høyeste framskrevne ÅDT = 2400 for E6 over Tana bru i år 2030. Samtidig er trafikken konsentrert til enkelte tider i løpet av døgnet.

Ny boligbebyggelse og bygg for andre støyfølsomme bruksformål, kan oppføres i gul sone dersom avbøtende tiltak gir tilfredsstillende støyforhold. De mest aktuelle tiltakene er at boliger får både uteplass og minst halvparten av soverommene på en side som tilfredsstiller kravene til anbefalt støygrense. Det vil gi tilstrekkelig forebygging av støyplager. Det er gitt planbestemmelser for å ivareta dette, § 2.4.8. I områder uten støykartlegging foreslås

byggegrensen mot vei fastsatt i 2.4.3. ordinær byggegrense mot vei, vil byggegrense mot vei være det som forebygger støy.

Oppfølging
Krav om nødvendige støyskjermingstiltak må følges opp i framtidige reguleringsprosesser og i byggesaksbehandlingen.

Støv
Det er to områder som kan være utsatt for støv. Den er knyttet til et boligfelt nær en grusbane og den andre er en næringseiendom nært kvartsittbruddet i Austertana. Det er ikke foreslått spesielle tiltak for disse områdene, annet at forslag til planbestemmelser i punkt 3.8 om støy også vil virke positivt i forhold til støv for boligområdet som er en støyfølsom bebyggelse.

5.2.5 Klimaendringer og ekstremvær

Ekstremvær defineres til en av eller kombinasjoner av følgende faktorer:

- Sterk vind i form av storm eller orkan
- Store nedbørsmengder med svært stor flom-/snøskredfare
- Kulde med temperaturer under 40 grader

I følge FylkesROS for Finnmark sendte Meteorologisk Institutt ut 16 varsler om ekstremvær som har berørt Finnmark siden 1994. 12 varsler omhandlet sterk vind og fire høy vannstand. Åtte av varslene omfattet hele fylket og to varsler omfattet kun Øst-Finnmark. Frekvensen de siste 20 årene og fremtidsprognosene viser at ekstremvær er sannsynlig. Kommunen har noen landområder og havneområder som kan bli rammet ved stormflo. Mulig havnivåstigning kan på sikt gjøre at kystnære områder som i dag ikke rammet, blir rammet. Fremtidig mulighet for større materielle skader og mindre miljøskader gjør at ekstremvær kan være farlig.

Konsekvensutredningene viser at ekstremvær og klimaendringer med havnivåstigning kan få konsekvenser for 15 utredningsområder.

Forslag til risikoreduserende tiltak:
I planbestemmelsene foreslås det at tiltak i sjønæreområder som ligger lavere enn kote +3,5 (NN1954) skal ha nødvendige tiltak mot vanninntrenging. Gulvnivå i oppholdsrom skal ligger over kote +3,5 (NN1954). Dette vil redusere konsekvenser av klimaendringer og ekstremvær til tilfredsstillende sikkerhet.

5.2.6 Byggegrunn

Dårlig/usikker byggegrunn
I noen få områder som er utredet kan det være usikkerhet omkring byggegrunn. De ligger i områder hvor det er funnet kvikkleire i nærheten. Det betyr ikke at byggegrunnen er usikker, men bør sjekkes ut før tiltak detaljplanlegges og igangsettes, for å eliminere mulige konsekvenser av usikker byggegrunn. Det er ikke behov for ytterligere utredninger eller avbøtende tiltak innenfor dette temaet.

Forurensing i grunnen
Innenfor planområdet er det enkelte områder der det kan være forurensing i grunnen. Det gjelder områder med nedgravde drivstoff-/oljetanker, søppelfyllinger, massetak m.m. Nedlagte avfallsplasser er avmerket med hensynsone 390 med tilhørende bestemmelser samt forslag til planbestemmelser om forurensing i punkt 2.4.9. Dette bidrar til å redusere risiko med forurensing i grunnen. Det ikke behov for ytterligere utredninger eller avbøtende tiltak innenfor dette temaet.

Et område foreslått til næringsformål nært kvartsittbruddet i Austertana bør sjekkes nærmere ut mht. byggegrunn og om det er sprengningskader i området før det igangsettes tiltak i området.

5.2.7 Ulykkesrisiko

Konsekvensutredningene viser at ulike former for ulykker er mulige risiko for noen bebyggelsesområder. Det gjelder spesielt områder avsatt til næringsformål der ulykkesrisiko vil være noe avhengig av hvilke type næringsvirksomhet som skal drives der. Overnattings- og turismevirksomhet bør også vies oppmerksomhet i forhold til brann.

Brann og eksplosjon
Enkelte utbyggingsområder ligger såpass høyt at det er usikkert om det vil være tilstrekkelig vanntrykk og -mengde i nærområdet til å dekke behovet for slokkevann ved en evt. brann. Det er sannsynlig at disse områdene vil være avhengige av tankbil til slokking og evt. sikring av nabobebyggelse. Dette er en kalkulert, økt risiko som kommunen aksepterer, for å sikre attraktive tomter for boligbyggere. Dette er i tråd med forskrift om brannforebygging § 5.4. Tana kommune har etablert samarbeidsavtale med Utsjok brannvesen. Det gir kortere utrykningstid til de øvre delene av kommunen. Dagens tilstand i forhold til forebyggende tiltak, beredskap og kapasitet vurderes å være tilfredsstillende. Det er ikke behov for videre oppfølging av dette.

Trafikkulykker
Økt utbygging kan gi flere kjøretøy på veiene og/eller endring i kjøremønster. Konsekvensutredningene viser at det er særlig behov for avkjørsler fra utbyggingsområder og til hovedveinettet som vil øke faren for trafikkulykker.

<u>Risikoreduserende tiltak i planforslaget</u>
I planbestemmelsenes punkt 2.2.1 foreslås det tiltak som vil redusere risikoen for trafikkulykker. Det gjelder bla. krav om felles avkjørsler, bruke eksisterende avkjørsler, stoppested for buss, ta hensyn til snøforhold samt trygg kryssing av skuterløyper. Krav til parkeringsplasser vil redusere behovet for å parkere langs veier. Det samme gjelder forslag til rekkefølgebestemmelser samt krav til frisikt mot hovedveinettet.

Forurensing til grunn, vann/sjø, luft mv.
Tana kommune mangler per i dag oversikt/register over nedgravde oljetanker. Det antas at en stor del av tankene er ståltanker som ble lagt ned på 60-/70-tallet. Med tiden kan disse ha blitt utsatt for innvendig og/eller utvendig korrosjon som kan ha medført utslipp av olje og dermed forurenset grunn- og vannressurser. Det vurderes dermed sannsynlig at utslipp fra oljetanker forekommer eller har forekommet. De fleste som har sluttet med oljefyring antas å ha fyrt tanken tom eventuelt pumpet tanken tom før de koblet ut anlegget. Videre vil lekkasjer fra

operative oljetanker fanges opp ved oversikt over forbruk. Eventuelle oljelekkasjer har trolig skjedd i lite skala. Samlet sett er hendelsen vurdert for å være ufarlig.

Områder og tiltak som ligger nært til sjø og vassdrag kan representere en forurensningsfare. Det er først og fremst ulik typer næringsvirksomhet som er vurdert å kunne representere en forurensningsfare til grunn, vann/sjø, luft osv. Utskifting av bruer kan representere forurensningsfare i anleggsfasen. Risikoreduserende tiltak for denne type tiltak ivaretas normalt godt av Statens vegvesen slik at de vurderes å være en ufarlig risiko.

Risikoreduserende tiltak i planforslaget
Grunnforholdene i området spille inn i forhold til konsekvenser av uhell/forurensningsulykker. I store deler av kommunen er det god infiltrasjonsevne i grunnen. Det bidrar til å redusere konsekvenser av forurensning. Krav til kantvegetasjon samt byggeavstand til sjø og vassdrag bidrar til å redusere mulige konsekvenser av forurensningsulykker. Dette er vurdert som tilstrekkelig til å redusere risikoen ved forurensningsuhell til akseptabel uhell.

5.3 Vurdering av risiko

Metodikk for risikovurdering
Metodikken er hentet fra veileder for kommunale risiko- og sårbarhetsanalyser, som er utarbeidet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (dsb).

Sannsynlighet	Forventet frekvens
Lite Sannsynlighet	Mindre enn en gang hvert 50.år
Mindre sannsynlig	Mellom en hvert 10. år og en gang hvert 50.år
Sannsynlig	Mellom en gang hvert år og en gang hvert 10.år.
Meget sannsynlig	Mer enn en gang hvert år

Konsekvens	Menneskelig liv og helse	Miljø
Ufarlig	Ingen personskade	Ingen skader
Mindre farlig	Få og små personskader	Mindre miljøskader
Farlig	Få, men alvorlige personskade	Omfattende skader på miljøet
Kritisk	Få døde, flere alvorlige skadd og evakuerte	Alvorlige skader på miljøet
Katastrofalt	Flere døde, mange alvorlig skadd og evakuerte	Svært alvorlige og langvarige skader på miljøet

Kommunen har gjennomført en risikovurdering av alle forholdene nevnt i tabell 1 ovenfor. De punktene momentene som er aktuelle (der det er krysset av for aktualitet), er satt inn i risikodiagrammet i figur 3.

Sannsynlighet	Konsekvens				
	Ufarlig	Mindre farlig	Farlig	Kritisk	Katastrofalt
Lite sannsynlig	Flom	Elektromagnetisk stråling	Trafikkulykker Brann		
Mindre sannsynlig		Snøskred	Forurensing i grunn		
Sannsynlig		Dårlig byggegrunn Erosjon Jord- og leirskred			
Meget sannsynlig		Støy	Radon		

Figur 3: *Risikodiagram som viser risiko/sårbarhet hvis avbøtende tiltak ikke gjennomføres.*

Aktuelle hendelser der risikoen er vurdert som akseptabel (grønt felt i risikodiagrammet) medfører i utgangspunktet ikke behov for ytterligere tiltak. I de tilfellene der risikoen er vurdert som betydelig (gult felt i risikodiagrammet), skal tiltak vurderes. I dette tilfellet er det kun i forhold til radon og støy at risikoen er vurdert som uakseptabel (rødt felt i risikodiagrammet), og der det er påkrevd med tiltak.

Risikonivå og avbøtende tiltak

Trafikken langs hovedveinettet i Tana er begrenset, med høyeste framskrevne ÅDT = 2400 for E6 over Tana bru i år 2030. Samtidig er trafikken konsentrert til enkelte tider i løpet av døgnet. Ny boligbebyggelse og bygg for andre støyfølsomme bruksformål, kan oppføres i gul sone dersom avbøtende tiltak gir tilfredsstillende støyforhold. De mest aktuelle tiltakene er at boliger får både uteplass og minst halvparten av soverommene på en side som tilfredsstiller kravene til anbefalt støygrense. Det vil gi tilstrekkelig forebygging av støyplager. Det er gitt planbestemmelser for å ivareta dette, § 2.4.8. I områder uten støykartlegging foreslås byggegrensen mot vei fastsatt i 2.4.3. ordinær byggegrense mot vei, vil byggegrense mot vei være det som forebygger støyplager. Det betraktes ikke som nødvendig med videre oppfølging av dette enn det som fremgår av forslag til planbestemmelser.

I forhold til radoneksponering er det lettere å forebygge radoneksponering enn å gjøre målinger og tiltak i ettertid. Det må gjennomføres radonforebyggende tiltak i alle byggesaker i tråd med TEK 17. Det vil sikre at risiko med radon blir håndtert tilfredsstillende.

6. PLANPROSESS OG MEDVIRKNING

6.1 Organisering

Planleggingen har skjedd i Utviklingsavdelingen under ledelse av utviklingsleder Svein Ottar Helander. Planlegger Frans Eriksen har utført planarbeidet med noe bistand fra planleggerne Ulrikke Ryen Haakonsen og Lars Smeland. Det har blitt holdt interne, rådgivende drøftingsmøter på avdelingen og med andre avdelinger i kommunen. I tillegg har det vært drøftingsmøter med formannskapet for å få avklart problemstillinger underveis i planprosessen.

6.2 Prosess og medvirkning

Det er blitt avholdt 11 verksted på bygdene der befolkningen kunne gi innspill til ny arealdel av kommuneplanen.

Sted	Område	Bygdelag
Torhop	Vestertana/Tarmfjord/Torhop/Smalfjord	Vestertana, Torhop og Tarmfjord
Tana vertshus	Langnes/Bonakas/Rustefjelbma/Boftsa	Algasvarre, Rustefjelbma/Boftsa
Holmfjell	Holmfjell/Gulbojok	Holmfjell & Gulbojok
Masjok	Masjok	Masjok
Seida (IL Forsøk)	Seida og Luftjok	Seida & Luftjok bygdelag
Skiippagurra	Skiippagurra	Skiippagurra bygdelag
Båteng	Holmesund/Båteng	Båteng, Fanasgietti, Holmesund, Hedeguophhi
Sirma	Sirma	Sirpmá gilisearvi/Sirma bygdelag
Polmak	Alleknjarg/Polmak	Alleknjarg, Polmak
Sandlia	Fingervann til Røberget	Sandlia
Austertana	Birkestrand/Austertana	Austertana, Birkestrand, Lavonjarg

Det er også gjort egen befaring og besøk i Levajok i forbindelse med prosessen.

Grunneiere bosatt utenfor kommunen samt skoler og barnehager fått eget brev om innspill til ny arealdel.

Innspillområdene fra bygdelagene er blitt befart. Andre områder er også blitt befart og på bakgrunn av disse befaringen er det foreslått noen flere områder for utbygging enn det bygdelag og grunneiere samlet har foreslått.

Så nært som alle innspillene fra bygdelagene og fra grunneiere er blitt konsekvensutredet. Disse utredningene er fremstilt i en egen katalog. Tidligere avsatte områder i plan er videreført. Videreføring fra arealplanen fra 2002 er ikke konsekvensutredet da de ikke innebærer vesentlig endret bruk, men reelt sett er en videreføring av dagens bruk.

Innspill er konsekvensutredet mht. konsekvenser for fastsatte tema: barn og unges oppvekstvilkår, friluftsliv og rekreasjon, folkehelse og allmenne interesser, samisk natur- og kulturgrunnlag, verdiskaping og næringsutvikling, landskap, kulturmiljø og kulturminner, naturmangfold, vassdrag og kystsonen. Konsekvenser av et forslag er vurdert opp mot relevante målsettinger i planprogrammet og i kommuneplanens samfunnsdel. For områder

med noe negative konsekvenser, er det vurdert alternative forslag i hovedsak justering av formålsgrenser og eventuelle spesielle vilkår gjennom planbestemmelsene.

Konsekvensutredningene munner ut i en tilrådning om innspillet bør tas med i planforslaget eller ikke med basis i de føringene som er gitt og konsekvenser forslaget har. Plankartet er så tegnet med utgangspunkt i konsekvensutredningene.

6.2.1 Prosessen vist med flytdiagram

I løpet av planprosessen mottok kommunen 184 innspill, hvorav 55 fra bygdemøter, 117 fra grunneiere og 12 interne forslag. 18 forslag ble ikke konsekvensutredet.

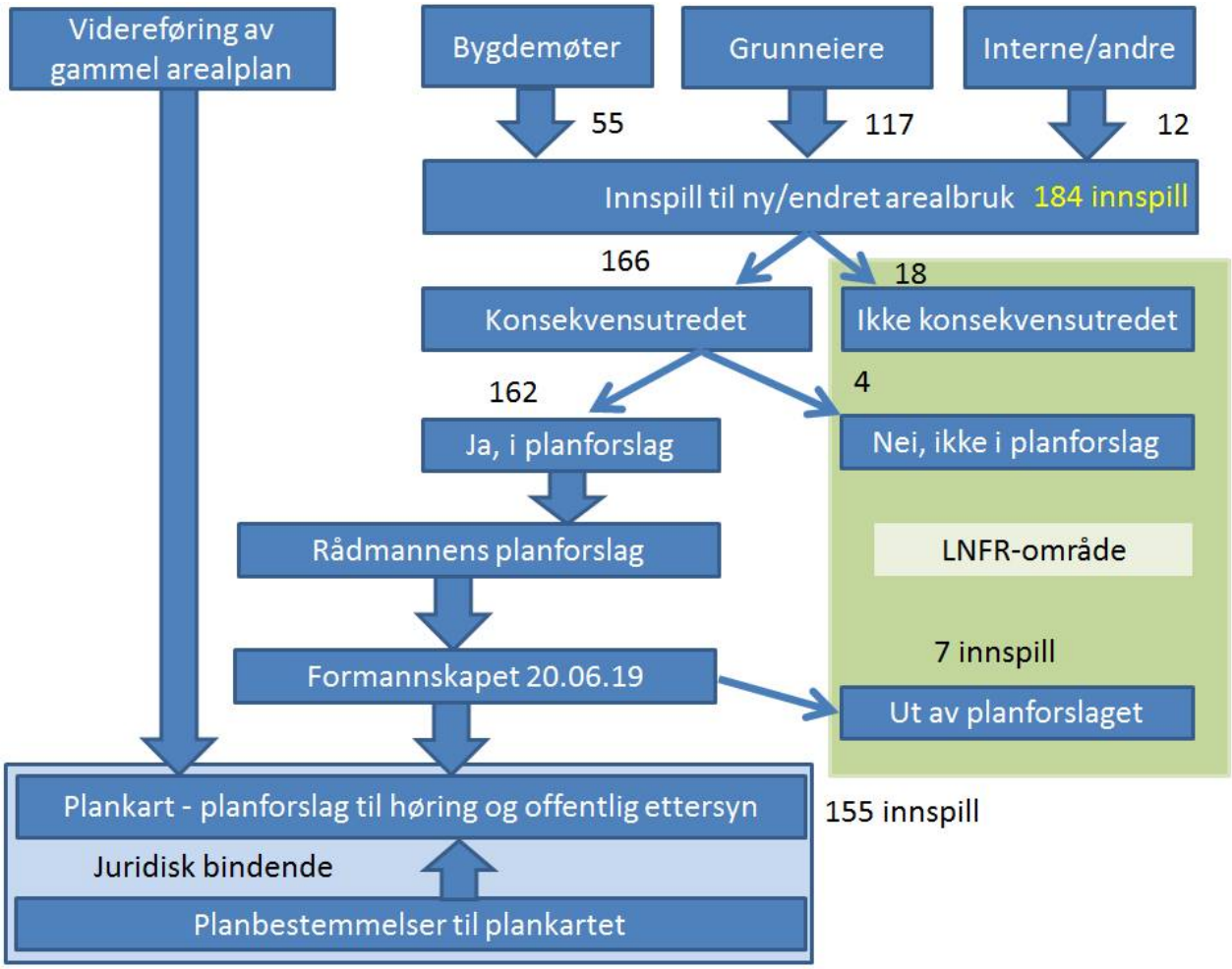

Innspill som ikke er konsekvensutredet

Arealformål	Lokasjon	Grunneier	Merknader
Hytteområde	Guoikajeaggi, Roavvegieddi	FeFo/Privat	Jordvern interesser
	Sirma, nær fotballbanen	FeFo	Friluftsinteresser. Andre alternativer
	Masjokdalen, Uhcanjárga	FeFo	Landbruk interesser. Skyggefullt Skred/ras problematikk.
	Masjokdalen, Heandaratnjárga	FeFo	Ikke befart.
	Enden av Holmfjellveien	FeFo	Ikke prioritert
	Holmfjell nord	FeFo	Ikke prioritert. Mulig friluftslivskonflikter
Boligområde	Luohkka nord	Privat	Jordvern interesser
	Båteng 10/51	Privat	Er i plan fra før.
	Søndre-Luftjok	FeFo	Reindrift
	Nordnes 14/27	Privat	Ikke prioritert
	Harrelv	Privat	Ikke prioritert
	Luftjokdalen nord for caravanklubben	FeFo	Reindrift
	Masjokmoen	FeFo	Flyplass
	Ruossamielli, Skiippagurra	FeFo	Andre tilgengelige arealer i plan
	Sirma, Suveguolbba - utvidelse	FeFo	Allerede i plan
	Golggotjohguolbba - utvidelse	FeFo	Allerede i plan
	Luftjokdalen sør	FeFo	Allerede i plan
Næringsformål	Båteng		Allerede i plan

Konsekvensutredete forslag som ikke er tatt med i plan – rådmannens planforslag

Utredning nr.	G/B	Foreslått formål	Areal daa.	Årsak
24	7/27	LSF spredt fritidsbebyggelse	8	Jordvern, vassdrag
26	7/31	BFR fritidsboliger	18	Jordvern
62	20/15 20/54	LSB spredt bolig bebyggelse	50	Naturmangfold
122	38/32	LSF spredt fritidsbebyggelse	74	Reindrift. Flyttlei.

Konsekvensutredete forslag som ikke er tatt med i plan – formannskapets planforslag

I tillegg til konsekvensutredete forslag som administrasjonen har tatt ut, har formannskapet 20.06.2019 tatt følgende områder ut av planforslaget.

Utredning nr.	G/B	Foreslått formål	Areal daa.
67	20/1 FeFo	BFR Fritidsboliger	12
68	20/49, 20/94, 20/127, 20/133, 20/144, 20/171	LS Spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse	70
71	20/1, 20/12, 20/34, 20/58, 20/68	SV Veg	400 meter
72	20/1, 20/4, 20/12, 20/13, 20/34, 20/35, 20/48, 20/57, 20/58, 20/59, 20/62, 20/63, 20/65, 20/68, 20/82, 20/83, 20/86, 20/107, 20/115, 20/131 og 20/136	LS Spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse	365
73	20/1, 20/1/4, 20/5, 20/7, 20/14, 20/27, 20/64, 20/72, 20/78, 20/92, 20/93, 20/99, 20/100, 20/108, 20/109, 20/116, 20/121, 20/132, 20/135, 20/162 og 20/164	LS Spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse	225
74	20/69 og 21/12	BFR Fritidsbebyggelse	53
76	21/5 og 21/7	BFR Fritidsbebyggelse	22

7. LOVGRUNNLAG OG RAMMEBETINGELSER

7.1 Lovgrunnlag

Plan- og bygningsloven (PBL 2008) med tilhørende forskrifter
Plan- og bygningslovens § 11-5 gir de juridiske rammene for saksbehandlingen og innholdet i kommuneplaner og –delplaner:

> *"Kommunen skal ha en arealplan for hele kommunen (kommuneplanens arealdel) som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Det kan utarbeides arealplaner for deler av kommunens område.*
>
> *Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Kommuneplanens arealdel skal omfatte plankart, bestemmelser og planbeskrivelse hvor det framgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer, og overordnede planer for arealbruk, er ivaretatt."*

Plan- og bygningslovens § 4-2 og forskrift om konsekvensutredninger gir nærmere bestemmelser om konsekvensutredning for kommunedelplaner der det angis områder for utbyggingsformål.

Andre lover, forskrifter og bestemmelser
Mange særlover og forskrifter har betydning for den kommunale arealplanleggingen. I denne planprosessen er følgende lover særlig relevante: Naturmangfoldloven, kulturminneloven, friluftsloven, reindriftsloven, Finnmarksloven og Vannressursloven.

7.2 Forventninger til kommunal planlegging

Etter plan- og bygningsloven skal kommunene ta hensyn til nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging. I tillegg skal kommunen legge til grunn fylkeskommunens planstrategi for eget planarbeid

7.2.1 Nasjonale forventninger til kommunal planlegging

Nasjonale forventninger til planleggingen skal bidra til at viktige utfordringer i samfunnet tas opp i planleggingen. Forventningene vil være retningsgivende men ikke bestemmende og tar sikte på å ivareta nasjonale interesser og nasjonal politikk. Den nasjonale forventningen er også ment å bidra til at planleggingen blir mer målrettet og ikke mer omfattende enn nødvendig.

I mai 2019 forelå det nye nasjonale forventninger til kommunal planlegging. På dette tidspunktet var planforslaget i sluttfasen for klargjøring for behandling i formannskapet før det ble sendt ut på høring og lagt ut til offentlig ettersyn. Siden planutkastet var stort sett ferdig i mai 2019, har vi lagt til grunn de nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging av juni 2015. Disse forventningene er tematisert slik:

- Gode og effektive planprosesser, herunder:
    - Vektlegging av lokalt selvstyre.

- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

Vurdering av planforslaget opp mot nasjonale forventninger
Det fleste av disse punktene ivaretas i kommuneplanens samfunnsdel og i arealplanleggingen. Kommunen har dog ikke kystsoneplan, planer for gang- og sykkelveier eller for kulturminner og kulturmiljø. Prinsippet om «universell utforming» skal gjelde i alle nye kommunale bygg- og anlegg.

- Gode og effektive planprosesser, herunder bl.a.:
  - *Oppdatert kunnskapsbasert planlegging. Tidlig medvirkning.*
  - *Vektlegging av lokalt selvstyre.*

    Kommunen har brukt tilgjengelige databaser i konsekvensutredningene og tall fra SSB som statistikkgrunnlag i planbeskrivelser og analyser. Det har vært lagt opp til tidlig medvirkning bla. med reinbeitedistriktene før planprogrammet ble fastsatt. Som flytskjemaet i planbeskrivelsens punkt 6.2.1 viser, danner innspill gjennom ulike former for medvirkning selve grunnlaget for planforslaget. Når det gjelder vektlegging av lokalt selvstyret, er det først og fremst førende for fag-/sektormyndighetenes uttalelse til planforslaget.

- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling, herunder bl.a.:
  - *Vektlegge redusert klimagassutslipp og energibruk gjennom planlegging.*

    Det er vanskelig å få til reduserte klimagassutslipp med spredt bebyggelse og manglende tilbud om kollektiv transport. Det er i realiteten ikke kollektiv transporttilbud etter skole-/arbeidstid, noe som kommunen avhengig av personbiltransport. Et drastisk grep ville ha vært og ikke tillate utbygging/bosetting utenom sentrumsområdet for å redusere klimagassutslipp. Det strider dog mot både lokal og nasjonal politikk og ikke tillate utbygging utenom sentrum. Redusert energibruk blir først og fremst ivaretatt gjennom teknisk forskrift til plan- og bygningsloven.

  - *Ta hensyn til klimaendringer og naturfarer.*

    Det er gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyse for hvert forslag om endret arealbruk. Dette er summert opp i en samlet ROS-analyse for hele planområdet. Samlet ROS-analyse beskriver hvordan det tas hensyn til risiko- og sårbarhet gjennom bruk av planbestemmelser.

  - *Ivareta viktige verdier av naturmangfold, kulturminner, -miljø, landskap og friluftsliv.*

    Konsekvensutredningene av enkeltområdene har hatt naturmangfold, kulturminner, landskap og friluftsliv som utredningstema. Der forslag har berørt disse temaene på en måte som kan være negativt, er det vurdert og foreslått endringer som reduserer påvirkningene og konsekvensene av planforslaget. Se kapitel 4.4 i planbeskrivelsen.

  - *Samarbeide om planlegging for verdiskaping.*

    Planforslaget er innspillsbasert med forslag fra ulike medvirkningsformer fra bygdemøter til innspill fra grunneiere. Selv om det meste av næringsliv utenom primærnæringene og bergverk er lokalisert til kommunesenteret, legges det også

til rette for ny næringsvirksomhet i flere bygder. Utbyggingsområder er lagt fortrinnsvis til grenseområdene for reinbeite. Både reindrift og jordbruk vil fremdeles være bærekraftig etter dette planforslaget.

- *Sikre viktige jordbruksområder og tilrettelegge for tilleggsnæringer.*
  Det er åpnet for ny næringsvirksomhet med base i gårdens ressursgrunnlag (L-områder) eller annen type næringsvirksomhet i områder med spredt bebyggelse (LS-områder). Planforslaget forsøker å minimalisere negative konsekvenser for dyrka/dyrkbar jord. Planforslaget vil medføre noe ulempe i forhold til at noe dyrka/dyrka jord blir tatt til annen bruk enn jordbruk, men konsekvensene er i kap. 4.4 vurdert til å være minimale og tålbart.

- *Sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutvikling og samfunnsliv. Sikre deltakelse av samiske interesser der de berøres. Sikre reindriftens arealer og veie det opp mot andre samfunnsinteresser.*
  Reinbeitedistriktene ble tidlig involvert i planarbeidet gjennom separate møter med reinbeitedistrikt 7/8 og med distrikt 9. På disse møtene har reindriften fremlagt sine utfordringer mht. arealbruken i kommunen.

  Reindriften er ikke eneste bruker av utmarka i Tana kommune. Det er lang tradisjon med utmarkshøsting og gammebygging i kommunen. Antall gammer/utmarksbygg gjenspeiler denne tradisjonen. Utmarkshøsting er også en samisk tradisjon og en del av samisk identitet og kultur i kommunen. Planforslaget forsøker å balansere behovene fra denne delen av samisk kultur og identitet opp mot reindriftsnæringens behov og ta hensyn til begge siders behov og i planforslaget. Et grep i denne forbindelse er å ta i bruk meahcci/markaområde (planbestemmelsens 6.1 og planbeskrivelsens kap. 3.4.1). Dette området omfatter tradisjonell utmarksbruk og det er lokalisering av eksisterende gammer (utmarksbygg) som danner grensen for eksisterende og nye gammebygg.

  Planforslaget er vurdert til å kunne få negativ virkning for reindrift i 40 utredete planforslag der virkningene vil variere i ulik grad. Virkningene etter lokalisering og etter utredning av enkeltområder kan settes opp i følgende tabell.

Lokalisering	Antall	Dekar	Konsekvensutredning nr.
Grenser til beiteland	31	3 030	1, 2, 4, 17, 19. 20, 21, 25, 32, 33, 35, 38, 39, 40, 42, 51, 52, 63, 64, 65, 72, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 83, 106, 117, 118, 120, 124
Ligger i beiteland	5	492	14, 15, 16, 43, 56
Nær flytt/trekklei	4	314	53, 54, 115, 122, 126
SUM	40	3 836	

Tabell 17: *Forslag som berører reindrift*. Utredning nr. 72, 74, 75 og 122 er tatt ut av planforslaget.

Kolonnen til venstre viser lokalisering av forslag som berører reindriften. Med «grenser til beiteland» menes at forslaget ligger i ytterkant av registrerte beiteområder i følge kilden.nibio.no. Typisk lokalisering er ved distriktsgrensene, nært sjø, nært trafikkert vei, nært landbruksområder eller nært eksisterende bebyggelse. Disse områdene brukes sporadisk av reindriften og reinen kan gå i

disse områdene hvis beiteforholdene er dårlig andre steder. Fem forslag ligger i reinbeiteland, men langt i fra trekk-/flyttleier eller reindriftsanlegg. Spredt fritidsbebyggelse medfører betydelig mindre ulempe for reindriften enn bolig/fast bosetting da området brukes mindre hvis fritidsboligformål. Det foreslås likevel å begrense utbygging på område 53 og 54 for å minimalisere konsekvensene for reindriften. Ni områder på om lag 800 dekar ligger i beiteland eller nær flytt-/trekklei for reindriften. Disse kan ha negative virkninger for reindriften, men de betraktes som tålbart i den forstand at de burde ikke medføre at reindriften må omlegge driften eller mister vesentlig viktig beiteområde som vil få store negative konsekvenser for reindriften. Samlet sett vurderes virkningene ikke som vesentlig i den forstand det får så store negative konsekvenser at driften må legges om.

- *Areal til fiskeri- og havbruksnæringene.*
  Det er ikke kommet innspill til endret arealbruk i kystsonen. Eksisterende arealer til havbruk og andre marine næringer er videreført fra arealplanen fra 2002. Konfliktnivået i Tanafjorden mellom fiskeri og havbruksnæringen er såpass lite, bla. som følge av status som nasjonal laksefjord at det så langt ikke har vært nødvendig med å beskytte viktige fiskeplasser gjennom mer detaljert kystsoneplanlegging. Avsatte områder til havbruk har fått mer detaljerte og oppdaterte bestemmelser mht. tillatte arter og tiltak.

- *Sikre tilgjengelighet til gode mineralforekomster.*
  De kommersielle områdene for råstoffutvinning er videreført i planforslaget. I forbindelse med konsekvensutredningene av forslag, er konsekvenser for eventuelle grus og pukk, naturstein og mineraler vurdert. Planforslaget vil ikke medføre dårligere tilgjengelighet for gode mineralforekomster enn det er i dag.

- <u>Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder, herunder bl.a.:</u>
  - *Trekke langsiktige grenser mellom tettstedsområder og LNF-områder.*
    Kommunen har som arealpolitikk at områdene i sentrumsområdet skal brukes mer planmessig gjennom detaljregulering, mens det i områdene i spredt bebygde områder unngås unødvendig detaljregulering. Kommunen har også en egen kommunedelplan for sentrumsnære områder som trekker langsiktig grenser

  - *Legge til rette for tilstrekkelig og variert boligbygging.*
    Planforslaget legger til rette for spredt boligbygging og bygging i boligfelt. Romslig utbyggingsvolum tillater mange ulike typer boligbygg.

  - *Prioritere planer for samferdselstiltak og godsterminaler og havner i planlegging.*
    Kommunen arbeider med egne havneplaner som samferdselstiltak og havner i kommunal planlegging.

  - *Et aktivt og helhetlig sentrumspolitikk.*
    Dette ivaretas gjennom kommunedelplan for sentrumsområder og ulike detaljreguleringsplaner for kommunesenteret Tana bru.

  - *Trygge og helsefremmende bo- og oppvekstmiljøer som er fri for støy og forurensing.*
  - *Ta vare på naturverdiene og tilrettelegge for fysisk aktivitet og trivsel. Tilrettelegge for økt brukt av sykkel og gange i dagliglivet.*

Hensynet til folkehelse er vektlagt når det gjelder retningslinjer for lokalisering av områder/tiltak og gjennom forslag til planbestemmelser i punkt 2.4.6.

- *Legge til grunn prinsippet om tilgjengelighet og «universell utforming» i planlegging av omgivelser og bebyggelse.*
  Hensynet til universell utforming er gjennom forslag til planbestemmelser i punkt 2.4.10.

7.2.3 Vurdering av planforslaget i forhold til Sametingets planveileder

Sametinget har utarbeidet retningslinjer for endret bruk av utmark med hjemmel i Finnmarksloven, og har utarbeidet en planveileder for å ivareta samiske hensyn i arealplanleggingen.

Kommunens arealer er viktig for samisk kultur, næring- og kulturliv. Sametingets planveileder er ment å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. I følge Sametingets planveileder skal forslag til endret arealbruk vurderes i forhold til konsekvenser for samisk kultur, næringsutvikling og samfunnsliv basert på naturgrunnlaget. Ved å bruke veilederen kan det sikres at samiske interesser blir godt ivaretatt i kommuneplanens arealdel.

Sametingets planveileder og hensyn i forhold til samisk kultur

g. *Planleggingen bør legge til rette for å opprettholde bosettingsmønster og lokalsamfunn som bidrar til å sikre samisk kultur, næringsutvikling og samfunnsliv basert på naturgrunnlaget.*

   Planforslaget legger opp til spredt boligbygging i hele kommunen. Det politiske ønsket om spredt boligbygging utgjør en sentral del av planforslaget. Planforslaget kan bidra til å gjøre det enklere og mer attraktivt å bo utenfor sentrum og på bygdene. Det gjøres gjennom kortere byggeavstand til elva og sjøen, samt romslig tillatt utbyggingsvolum.

h. *Barn bør i sine nærmiljø sikres arealer og anlegg som gir mulighet for samhandling med andre barn for opprettholdelse og utvikling av sin samiske kultur og identitet. Det bør vies oppmerksomhet på tiltak som viderefører kontakt og overfører kunnskap mellom generasjonene.*

   Sametinget vektlegger i sin planveileder om barn er sikret arealer og anlegg i sitt nærmiljø som gir mulighet for samhandling med andre barn for opprettholdelse og utvikling av sin samiske kultur og identitet. Lekeområder i bygde og rundt skoler er opprettholdt. Spredt boligbygging vanskeliggjør samhandling mellom barn pga. avstander. Et alternativ for å få dette til, er større grad av tettbebyggelse og bygging i regulerte boligfelt. Men det strider mot kommunens politiske ønsker om spredt boligbygging i kommunen. Spredt boligbygging skjer ofte med tilknytning til gårdsdrift og generasjonsskifte. Ved å tilrettelegge for dette kan det bidra til å videreføre kontakt og kunnskap mellom generasjonene.

i. *Utbygging for hytter og hytteområder bør som hovedregel skje etter reguleringsplan der også aktuelle infrastrukturtiltak til slike hytteområder inngår i planen. Hyttebebyggelse bør være mest mulig samlet for å konsentrere belastningen på naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv.*

Kommuneplanen fra 2002 har relativt få områder for hytter. I dette planforslaget legges det opp til langt flere områder for hytteområder og som samsvarer godt med den spredte bosettingen i en langstrakt kommune. Av kostnadsmessige grunner foreslås det at bare større hyttefelt skal detaljreguleres. Omkostningene til reguleringer blir store pr. enhet i områder med inntil 10 fritidsboliger. Det er ikke slik at alle etterspør hyttetomter i de samme områdene. Folk er forskjellige har ulike preferanser for ei hyttetomt. Planforslaget er ment å oppfylle alle ulike preferanser.

j. For lokalisering og organisering av spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i kommuneplanens arealdel bør det legges vekt på generasjoners tilhørighet til og bruk av bosted og landskap, herunder tradisjonell utmarksbruk og bruk av kyst- og fjordområder.

Planforslaget legger opp til spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse. Til sammen omfatter planforslaget 56 områder til ulike former for spredt bebyggelse fordelt på samlet areal på ca. 4 100 dekar. I planbestemmelser åpnes det opp for etablering av kårbolig i forbindelse med generasjonsskifte på gårdene.

k. Planer og tiltak skal ikke krenke eller virke skjemmende for samiske hellige steder, gravplasser eller andre steder av særskilt kulturhistorisk betydning.

I forslag som kan berøre kulturminner, har en tatt hensyn ved å gå utenfor disse områdene. Sikringssone er med å bevare steder av kulturhistorisk betydning. Forslaget til planbestemmelser i § 2.6 er ment å ivareta disse hensyn.

<u>Hensyn å ta i forhold til samisk næringsutøvelse og ressursbruk</u>

l. Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner skal i nødvendig utstrekning sikre arealene til tradisjonelle fiskeplasser og gyteområder av vesentlig betydning for fiske i samiske kyst- og fjordområder. Lokaliteter for oppdrettsanlegg for torsk skal ikke etableres i gyteområder for vill torsk.

I Tanafjorden er det få arealkonflikter vedrørende fiskeri og ulike typer oppdrettsanlegg. Siden Tanafjorden er en nasjonal laksefjord, setter det begrensninger på oppdrett i fjorden. Det virker og konfliktforebyggende. Det er ikke kommet inn forslag på å endre arealplanen fra 2002 når det gjelder bruk av sjøarealene, slik at planene for sjøarealene fra 2002 videreføres i ny plan. Forslag til planbestemmelser er mer detaljert mht. hva som kan tillates på de ulike lokalitetene.

m. Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner skal sikre at endret arealbruk i samiske kyst- og fjordområder ikke medføre irreversibel skade eller ødeleggelse av lokalt fiske av vesentlig betydning for befolkningen i et bestemt område.

Det er ikke kommet inn forslag på å endre arealplanen fra 2002 når det gjelder bruk av sjøarealene, slik at planene for sjøarealene fra 2002 videreføres i ny plan.

n. Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner skal i nødvendig utstrekning sikre dyrka og dyrkbar jord for jordbruksproduksjon og beiteområder for så stor buskap som bruket kan vinterfø.

Jordvern ivaretas først og fremst gjennom forslag til planbestemmelser. Det gjelder spesielt bestemmelsene i § 6.2.2 og 6.3.1 der det fremgår at det skal unngås å dyrke på dyrka jord.

o. *Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner skal i nødvendig utstrekning sikre viktige arealer for tradisjonell utmarksbruk. Dette gjelder blant annet områder for jakt, fiske, vedhugst, sanking av bær, urter og sennagress, samt uttak av virke for duodji som enkeltpersoner eller grupper av personer helt eller delvis har sitt livsgrunnlag knyttet til utnyttelsen av.*

Viktige areal for tradisjonell utmarksbruk sikres gjennom bestemmelser for «Landbruks, natur- og friluftsområder samt reindrift» (LNFR) som begrenser utbygging i disse områdene. I tillegg legger kommunen inn tre hovedområder til meahcci/markaområde. Disse områdene omfatter registrerte gamme-/utmarksbygg. Disse byggene representerer tradisjonell høsting av utmarka. Planforslaget vil ha positive konsekvenser for tradisjonell utmarksbruk gjennom bestemmelsene for meahcci/markaområdene.

p. *Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner skal i nødvendig utstrekning sikre arealer for reindrifta. Dette gjelder blant annet nødvendige vår-, sommer-, høst- og vinterbeiter, herunder flyttleier, trekkveier, drivningsleier, slakte- og merkeplasser, og kalvings-, luftings-, brunst- og paringsområder. Reindriftens flyttleier må ikke stenges.*

Planforslaget vurderes å kunne få negativ virkning for reindrift i 40 utredete planforslag der virkningene vil variere i ulik grad. Virkningene etter lokalisering og etter utredning av enkeltområder kan settes opp i følgende tabell.

Lokalisering	Antall	Dekar	Konsekvensutredning nr.
Grenser til beiteland	31	3 030	1, 2, 4, 17, 19. 20, 21, 25, 32, 33, 35, 38, 39, 40, 42, 51, 52, 63, 64, 65, 72, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 83, 106, 117, 118, 120, 124
Ligger i beiteland	5	492	14, 15, 16, 43, 56
Nær flytt/trekklei	4	314	53, 54, 115, 122, 126
SUM	40	3 836	

Tabell 17: *Forslag som berører reindrift*. Utredning nr. 72, 74, 75 og 122 er tatt ut av planforslaget.

Kolonnen til venstre viser lokalisering av forslag som berører reindriften. Med «grenser til beiteland» menes at forslaget ligger i ytterkant av registrerte beiteområder i følge kilden.nibio.no. Typisk lokalisering er ved distriktsgrensene, nært sjø, nært trafikkert vei, nært landbruksområder eller nært eksisterende bebyggelse. Disse områdene brukes sporadisk av reindriften og reinen kan gå i disse områdene hvis beiteforholdene er dårlig andre steder.

Fem forslag ligger i reinbeiteland, men langt i fra trekk-/flyttleier eller reindriftsanlegg. Utredning nr. 14, 15 og 16 omfatter enkeltstående gammer og bygdelagshytte i utmark. Utredning nr. 43 omfatter utvidelse av hyttefeltet i Kulpantie, Masjok mot nord, mens 56 omfatter forslag om hyttefelt ved Suolojávri/Holmvann. Hyttefelt er mindre i bruk enn boliger slik at konsekvensene ikke er så store som boligfelt. Største utfordring kan være at bruken av hyttene når reinen trekker i nærheten. Utredning nr. 43 ligger allerede nær eksisterende hytteområde og vurderes derfor å ha liten konsekvens for reindriften.

Utredning nr. 53, 54, 115 og 126 ligger nært flytt-/trekkleier til reindriften. Det er forslag som omfatter spredt fritidsbebyggelse. Spredt fritidsbebyggelse medfører betydelig mindre ulempe for reindriften enn bolig/fast bosetting da området brukes mindre hvis fritidsboligformål. Det foreslås likevel å begrense utbygging på område 53

og 54 for å minimalisere konsekvensene for reindriften. For område 115 i Luftjokdalen er flyttleien reelt sett på begge sider av inntegnet flyttlei. I område 126 går flyttleien tilstrekkelig langt unna forslaget. Det er ikke foreslått spesielle begrensninger her utenom inntegnet arealformål.

Ni områder på om lag 800 dekar ligger i beiteland eller nær flytt-/trekklei for reindriften. Disse kan ha negative virkninger for reindriften, men de betraktes som tålbart i den forstand at de burde ikke medføre at reindriften må omlegge driften eller mister vesentlig viktig beiteområde som vil få store negative konsekvenser for reindriften. Samlet sett vurderes virkningene ikke som vesentlig i den forstand det får så store negative konsekvenser at driften må legges om.

7.2.4 Grenseoverskridende virkning

Etter plan- og bygningslovens § 4-2 skal planer med grenseoverskridende virkninger behandles på bestemt måte. I planprogrammet er det ikke lagt opp til tiltak som kan ha grenseoverskridende virkninger. Forslag til ny og endret arealbruk på grensestrekningen mellom Norge og Finland gjelder utredningene fra nummer 1 til og med nummer 30. Omfanget av foreslåtte arealendringer vises i tabell 18 og 19.

Arealformål	Antall områder	Antall eiendommer	Areal i dekar
Bebyggelse og anlegg (BA)	2	6	140
Boligbebyggelse (B)			
Fritidsbebyggelse (BFR)	12	14	489
Offentlig og privat tjenesteyting (BOP)	2	2	15
Fritids- og turistformål (BFT)			
Råstoffutvinning (BRU)			
Næringsbebyggelse (BN)	1	1	6
Andre typer bebyggelse og anlegg (BAB)	1	2	2
Sum bebyggelse og anleggsformål	18	25	652
Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur			
Veier (SV)			
Bruer (SV)			
Parkering (SPA)			
Gang- og sykkelvei	1	11	2
Sum samferdselsanlegg og tekn. infrastruktur	1	11	2
SUM UTBYGGINGSOMRÅDER	**19**	**36**	**654**
Grønnstruktur			
Naturområde (GN)	1	1	200
Turdrag (GTD)	1	3	215
SUM	2	4	415

Tabell 18: *Konsekvensutredete endringer til ulike bebyggelse og anleggsformål.*

LNFR-areal for spredt bebyggelse er LNFR-areal med friere bestemmelser mht. hva som tillates av tiltak utenom tradisjonell landbruk og reindrift eller næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag. Arealformålet spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse (LS-områder) kan oppdeles i mer spesialisert områder så som spredt boligbebyggelse (LSB-områder), spredt fritidsbebyggelse (LSF) og spredt næringsbebyggelse (LSN).

I planprosessen er det konsekvensutredet seks områder på riksgrensestrekningen til ulike former for spredt bebyggelse. Konsekvenser er avhengig av tillatt utbyggingsvolum på hver eiendom. Tillates det 1 bolig/fritidsbolig pr eiendom, vil det kunne bygges inntil 6 nye boliger/fritidsboliger på disse eiendommene. Samlet arealavtrykk vil være avhengig av tillatt bebygd areal pr. eiendom. Etter forslag til retningslinjene kan det utgjøre inntil 0,75 dekar pr. eiendom, dvs. til sammen 4-5 dekar.

Arealformål	Antall områder	Antall eiendommer	Areal i dekar
Spredt bolig- fritids- eller næringsbebyggelse (LS)	1	1	3
Spredt boligbebyggelse (LSB)			
Spredt fritidsbebyggelse (LSF)	5	5	15
Spredt næringsbebyggelse (LSN)			
SUM	6	6	18

Tabell 19: *Konsekvensutredete endringer til ulike LNFR-spredt bebyggelsesformål.*

De største endringene på grensestrekningen mellom Norge og Finland gjelder arealer til fritidsboliger. Samlet areal utgjør 489 dekar. Etter foreslåtte planbestemmelser vil det på grensestrekningen kunne tillates inntil 40 fritidsboliger uten detaljregulering. To avsatte områder til fritidsboliger er foreslått detaljregulert. Disse to områdene har et areal på til sammen 80+200 dekar = 280 dekar. Disse kan romme anslagsvis 30-50 fritidsboliger avhengig av bestemmelsene i detaljreguleringsplan. Til sammen kan forslaget gi inntil ca.70-90 nye fritidsboliger på grensestrekningen. Fritidsboliger gir ikke samme rett til laksefiske som fastboende. Det vil dog kunne øke etterspørselen etter fiskekort som i dag er regulert. Konsekvensene for verneverdiene i Tanaelva vil være marginalt. Forslaget kan få noen konsekvenser for samhandling mellom Norge og Finland, ved at bolig-/fritidsboligeiere etterspør varer og tjenester i Finland. Samlet sett har kommunen vurdert slik at planen ikke vil få grenseoverskridende konsekvenser av betydning.